

eul\_wid: pdc-ak

Ἀππιανὸς Ἀλεξανδρεὺς · Appian of Alexandria

## Mithridatic

### Μιθριδάτειος

**Period:** *Ῥωμαϊκή* [Roman](#)

**Dialect:** *Κοινή* [Koine](#)

**Domain:** *Ἱστορία* [History](#)

**Format:** *Πεζός* [Prose](#)

Mith 1 Θρᾶκας Ἑλληνας ἡγοῦνται τοὺς ἐς Ἴλιον μετὰ Ῥήσου στρατεύσαντας, Ῥήσου [γὰρ] νυκτὸς ὑπὸ Διομήδους ἀναιρεθέντος ὃν τρόπον Ὅμηρος ἐν τοῖς ἔπεσι φράζει, φεύγοντας ἐπὶ τοῦ Πόντου τὸ στόμα, ἧ στενωτάτος ἐστὶν ἐς Θράκην ὁ διάπλους, οἱ μὲν οὐκ ἐπιτυχόντας πλοίων τῇδε καταμεῖναι καὶ τῆς γῆς κρατῆσαι Βεβρυκίας λεγομένης, οἱ δὲ περάσαντας ὑπὲρ τὸ Βυζάντιον ἐς τὴν Θρακῶν τῶν Βιθυνῶν λεγομένων παρὰ Βιθύαν ποταμὸν οἰκῆσαι καὶ λιμῶ πιεσθέντας ἐς Βεβρυκίαν αὐθις ἐπανελθεῖν καὶ Βιθυνίαν ἀντὶ Βεβρυκίας ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, παρ' ὃν ὥκουν, ὀνομάσαι ἢ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἀλόγως σὺν χρόνῳ παρατραπῆναι, οὐκ ἐς πολὺ τῆς Βιθυνίας παρὰ τὴν Βεβρυκίαν διαφερούσης. <sup>[5]</sup>

Mith 2 ὧδε μὲν ἔνιοι νομίζουσιν, ἕτεροι δὲ Βῆθιν ἄρξαι πρῶτον αὐτῶν, παῖδα Διὸς τε καὶ Θράκης, οὓς ἐπωνύμους ἑκατέρᾳ γῇ γενέσθαι. τάδε μὲν οὖν μοι προλελέχθω περὶ Βιθυνίας· τῶν δὲ πρὸ Ῥωμαίων αὐτῆς βασιλέων, ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἐφεξῆς γενομένων, ὅτου μοι μάλιστα μνημονεῦσαι προσήκει τὰ Ῥωμαίων συγγράφοντι, Προυσίας ἦν ὁ Κυνηγὸς ἐπὶ κλησιν, ὃ Περσεύς, ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, τὴν ἀδελφὴν ἐνηγγύησε. <sup>[5]</sup>

Mith 4 καὶ οὐ πολὺ ὕστερον Περσέως καὶ Ῥωμαίων ἐς χεῖρας ἐπ' ἀλλήλους ἰόντων ὁ Προυσίας οὐδετέροις συνεμάχει. Περσέως δ' ἀλόντος ἀπῆντησε τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς εἰμὰ τε Ῥωμαϊκὸν ἀμπεχόμενος, ὃ καλοῦσι τήβεννον, καὶ ὑποδήματα ἔχων Ἰταλικά, τὴν κεφαλὴν ἐξυρμημένος καὶ πῖλον ἐπικείμενος, ὃ τρόπῳ τινὲς προΐασι τῶν ἐν διαθήκαις ἐλευθερωθέντων, αἰσχρὸς ὢν καὶ τᾶλλα ὀφθῆναι καὶ βραχύς. <sup>[5]</sup>

Mith 5 ἐντυχὼν δ' αὐτοῖς ἔφη Ῥωμαῖστί τῷ ῥήματι “Ῥωμαίων εἰμὶ λίβερτος”, ὅπερ ἐστὶν ἀπελεύθερος. γέλωτα δὲ παρασχὼν ἐς Ῥώμην ἐπέμφθη καὶ φανεῖς κἀνταῦθα γελοῖος ἔτυχε συγγνώμης.

Mith 6 χρόνῳ δ' ὕστερον Ἀττάλῳ τι χαλεπήνας, τῷ βασιλεῖ τῆς Ἀσίας τῆς περὶ τὸ Πέργαμον, τὴν γῆν ἐδῆου τὴν Ἀσιάδα. μαθοῦσα δ' ἡ Ῥωμαίων βουλὴ προσέπεμπε τῷ Προυσίᾳ μὴ πολεμεῖν Ἀττάλῳ, φίλῳ Ῥωμαίων ὄντι καὶ συμμάχῳ. καὶ δυσπειθῶς ἔτι ἔχοντι οἱ πρέσβεις μετ' ἀνατάσεως προσέτασσον πείθεσθαι τοῖς ὑπὸ τῆς συγκλήτου λεγομένοις καὶ ἡκεῖν μετὰ χιλίων ἱππέων ἕς τι μεθόριον ἐπὶ συνθήκαις, ἔνθα καὶ τὸν Ἀτταλὸν ἔφασαν περιμένειν μετὰ τοσῶνδε ἐτέρων. <sup>[5]</sup>

Mith 7 ὃ δ' ὡς ὀλίγων τῶν σὺν Ἀττάλῳ καταφρονήσας καὶ ἐλπίσας αὐτὸν ἐνεδρεύσειν, προύπεμπε τοὺς πρέσβεις ὡς μετὰ χιλίων ἐπόμενος, πάντα δ' ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἤγεν ὡς ἐς μάχην.

Ἀττάλου δὲ καὶ τῶν πρέσβων αἰσθομένων τε καὶ διαφυγόντων, ἥ δυνατὸς αὐτὸς ἐγίγνετο ἕκαστος, ὃ δὲ καὶ τῶν σκευοφόρων τῶν Ῥωμαϊκῶν ὑπολειφθέντων ἤπτετο καὶ χωρίον τι Νικηφόριον ἐξελὼν κατέσκαπτε καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ νεὼς ἐνεπίμπρη Ἄτταλόν τε ἐς τὸ Πέργαμον συμφυγόντα ἐπολιόρκει, μέχρι καὶ τῶνδε οἱ Ῥωμαῖοι πυθόμενοι πρέσβεις ἑτέρους ἔπεμπον, οἳ τὸν Προυσίαν ἐκέλευον Ἀττάλῳ τὰς βλάβας ἀποτίσαι. <sup>[5]</sup>

Mith 8 τότε οὖν καταπλαγεῖς ὁ Προυσίας ὑπήκουσε καὶ ἀνεχώρει. ποινὴν δὲ τῶν πρέσβων ὀρισάντων αὐτὸν ἐσενεγκεῖν Ἀττάλῳ ναῦς καταφράκτους εἴκοσιν αὐτίκα καὶ ἀργυρίου σὺν χρόνῳ τάλαντα πεντακόσια τὰς τε ναῦς ἔδωκε καὶ τὰ χρήματα ἐν τῷ χρόνῳ συνέφερεν. ὄντι δ' αὐτῷ διὰ μίσους τοῖς ὑπηκόοις ἐπὶ ὠμότητι χαλεπῇ Νικομήδης υἱὸς ἦν, πάνυ τοῖς Βιθυνοῖς ἀρέσκων· ὅπερ ὁ Προυσίας ὑφορώμενος ἐς Ῥώμην αὐτὸν βιοῦν μετεστήσατο. <sup>[5]</sup>

Mith 9 καὶ μαθὼν εὐδοκιμοῦντα κάκεϊ, προσέταξε τῆς βουλῆς δεηθῆναι τῶν ἔτι ὀφειλομένων Ἀττάλῳ χρημάτων αὐτὸν ἀπολῦσαι Μηνᾶν τε αὐτῷ συμπρεσβεύσοντα ἔπεμπε· καὶ εἴρητο τῷ Μηνᾶ, εἰ μὲν ἐπιτύχοι τῆς ἀφέσεως τῶν χρημάτων, ἔτι φεῖδεσθαι τοῦ Νικομήδους, εἰ δὲ ἀποτύχοι, κτείνειν αὐτὸν ἐν Ῥώμῃ, κερκούρους τέ τινας ἐς τοῦτο συνέπεμψεν αὐτῷ καὶ δισχιλίους στρατιώτας. <sup>[5]</sup>

Mith 11 ὁ δὲ, τῆς μὲν ζημίας οὐκ ἀφεθείσης τῷ Προυσίᾳ (Ἀνδρόνικος γὰρ ἐπιπεμφθεὶς ἐς ἀντιλογίαν ὑπὸ Ἀττάλου τὴν ζημίαν ἀπέφαινε ἐλάττονα τῆς ἀρπαγῆς), τὸν δὲ Νικομήδην λόγου καὶ σπουδῆς ἄξιον ὁρῶν, ἠπόρητο καὶ οὔτε κτείνειν αὐτὸν ὑφίστατο οὔτε αὐτὸς ἐς Βιθυνίαν ἐπανιέναι διὰ δέος. ὅμως δ' αὐτῷ βραδύνοντι συνεῖς ὁ νεανίσκος ἐς λόγους ἦλθεν, ἐθέλοντι κάκείνῳ. <sup>[5]</sup>

Mith 12 συνθέμενοι δ' ἐπιβουλεῦσαι τῷ Προυσίᾳ, τὸν Ἀττάλου πρεσβευτὴν Ἀνδρόνικον ἐς τὸ ἔργον προσέλαβον, ἵνα τὸν Ἄτταλον πείσειε τὸν Νικομήδην καταγαγεῖν ἐς Βιθυνίαν. ἀναμείναντες δ' ἀλλήλους ἐν τῇ Βερνίκῃ, πολισματίῳ τινὶ τῆς Ἡπείρου, νυκτὸς ἐσβάντες ἐς ναῦν, ἃ τε δέοι ποιεῖν, συνετίθεντο καὶ διελύθησαν ἔτι νυκτός. <sup>[5]</sup>

Mith 13 ἅμα δ' ἡμέρᾳ Νικομήδης μὲν ἐξέβαινε τῆς νεώς, πορφύραν τε βασιλικὴν ἡμφιεσμένος καὶ διάδημα ἐπικείμενος, Ἀνδρόνικος δ' αὐτὸν ὑπαντίσας τότε καὶ βασιλέα προσειπὼν παρέπεμπε μετὰ στρατιωτῶν ὧν εἶχε πεντακοσίων. Μηνᾶς δὲ ὑποκρινάμενος τότε πρῶτον ἠσθῆσθαι Νικομήδους παρόντος, ἐς τοὺς δισχιλίους διαδραμὼν, ἐδυσφόρει. <sup>[5]</sup>

Mith 14 προῖων δὲ τῷ λόγῳ “δύο”, ἔφη, “βασιλέοιν, τοῦ μὲν ὄντος ἐν τῇ χώρᾳ, τοῦ δ' ἐπιόντος, ἀναγκαῖον ἡμῖν τὸ σφέτερον εὖ διατίθεσθαι καὶ τοῦ γενησομένου καλῶς τεκμαίρεσθαι, ὥς ἐν τῷδε τῆς ἡμετέρας σωτηρίας βεβαιουμένης, ἦν καλῶς προῖδόμεθα, πότερος αὐτῶν ἐπικρατήσῃ. <sup>[5]</sup>

Mith 15 ὁ μὲν δὴ γέρων ἐστίν, ὃ δὲ νέος, καὶ Βιθυνοὶ τὸν μὲν ἀποστρέφονται, τὸν δὲ αἰροῦνται, Ῥωμαίων τε οἱ δυνατοὶ τὸν νεανίαν ἀγαπῶσι, καὶ Ἀνδρόνικος αὐτὸν ἤδη δορυφορῶν ὑποδείκνυσι τὴν Ἀττάλου συμμαχίαν, ἀρχὴν τε μεγάλην ἔχοντος καὶ Βιθυνοῖς γειτονεύοντος καὶ ἐκ πολλοῦ τῷ Προυσίᾳ πεπολεμωμένον.” λέγων δὲ ταῦθ' ἅμα καὶ τὴν ὠμότητα τοῦ Προυσίου παρεγύμνου καὶ ὅσα πονηρὰ πράξειεν ἐς ἅπαντας, καὶ τὸ κοινὸν ἐπὶ τοῖσδε Βιθυνῶν ἐς αὐτὸν ἔχθος. <sup>[5]</sup>

Mith 16 ὥς δὲ κάκείνους εἶδε τὴν Προυσίου μοχθηρίαν ἀποστρεφόμενους, ἦγεν αὐτοὺς ἐς τὸν Νικομήδην αὐτίκα καὶ προσειπὼν καὶ ὅδε βασιλέα δεύτερος ἐπὶ Ἀνδρονίκῳ, μετὰ τῶν δισχιλίων ἐδορυφόρει. <sup>[5]</sup>

Mith 17 Ἄτταλός τε τὸν νεανίαν προθύμως ὑπεδέχετο καὶ τὸν Προυσίαν ἐκέλευσε τῷ παιδὶ πόλεις τέ τινας ἐς ἐνοίκησιν καὶ χώραν ἐς ἐφόδια δοῦναι. ὁ δ' αὐτίκα δώσειν ἔφη τὴν Ἀττάλου βασιλείαν ἅπασαν, ἣν δὴ καὶ πρότερον Νικομήδῃ περιποιῶν ἐς Ἀσίαν ἐσβαλεῖν. ταῦτα δ' εἰπὼν ἔπεμπε

ἐς Ῥώμην τοὺς Νικομήδους καὶ Ἀττάλου κατηγορήσοντάς τε καὶ προκαλεσομένους ἐς κρίσιν.  
[5]

Mith 18 οἱ δ' ἄμφι τὸν Ἀτταλον εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὴν Βιθυνίαν, καὶ προσιοῦσιν αὐτοῖς οἱ Βιθυνοὶ κατ' ὀλίγους προσετίθεντο. Προυσίας δ', ἅπασιν ἀπιστῶν καὶ Ῥωμαίους ἐλπίζων αὐτὸν ἐξαίρησθαι τῆς ἐπιβουλῆς, Διήγυλιν τὸν Θραῖκα, κηδεστὴν ὄντα οἱ, πεντακοσίους Θραῖκας αἰτήσας καὶ λαβὼν, τοῖσδε μόνοις τὸ σῶμα ἐπέτρεψεν, ἐς τὴν ἀκρόπολιν τὴν ἐν Νικαίᾳ καταφυγών. [5]

Mith 19 ὁ δὲ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐν ἄστει οὔτε αὐτίκα ἐπῆγεν ἐπὶ τὴν βουλὴν τοὺς τοῦ Προυσίου πρέσβεις, χαριζόμενος Ἀττάλῳ, ἐπαγαγὼν τέ ποτε, ψηφισαμένης τῆς βουλῆς τὸν στρατηγὸν αὐτὸν ἐλέσθαι τε καὶ πέμψαι πρέσβεις, οἱ διαλύσουσι τὸν πόλεμον, εἴλετο τρεῖς ἄνδρας, ὧν ὁ μὲν τὴν κεφαλὴν ποτε λίθῳ πληγεὶς ἀσχήμονας ἐπέκειτο ὠτειλάς, ὁ δὲ τοὺς πόδας διέφθαρτο ὑπὸ ῥεύματος, ὁ δ' ἡλιθιώτατος ἐνομίζετο εἶναι, ὥστε Κάτωνα τὴν πρεσβείαν ἐπισκώπτοντα εἰπεῖν τὴν πρεσβείαν ταύτην μήτε νοῦν ἔχειν μήτε πόδας μήτε κεφαλὴν. [5]

Mith 21 οἱ μὲν δὴ πρέσβεις ἐς Βιθυνίαν ἀφίκοντο καὶ προσέτασσον αὐτοῖς τὸν πόλεμον ἐκλῦσαι. Νικομήδους δὲ καὶ Ἀττάλου συγχωρεῖν ὑποκρινομένων οἱ Βιθυνοὶ διδαχθέντες ἔλεγον οὐκ εἶναι δυνατοὶ φέρειν ἔτι τὴν ὠμότητα τὴν Προυσίου, φανεροὶ μάλιστα αὐτῷ γενόμενοι δυσχεραίνοντες. [5]

Mith 22 οἱ μὲν δὴ πρέσβεις, ὡς οὕτω Ῥωμαίων τάδε πυθομένων, ἐπανήσαν ἄπρακτοι· Προυσίας δ' ἐπεὶ καὶ τὰ Ῥωμαίων ἀπέγνω, οἷς μάλιστα πιστεύων οὐδενὸς ἐς ἄμυναν ἐπεφροντίκει, μετῆλθεν ἐς Νικομήδειαν ὡς κρατυνούμενος τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἐπιούσι πολεμήσων. οἱ δέ, προδιδόντες αὐτόν, τὰς πύλας ἀνέωξαν, καὶ ὁ μὲν Νικομήδης ἐσῆει μετὰ τοῦ στρατοῦ, τὸν δὲ Προυσίαν ἐς ἱερὸν Διὸς καταφυγόντα συνεκέντησάν τινες ἐπιπεμφθέντες ἐκ τοῦ Νικομήδους. [5]

Mith 23 οὕτω Νικομήδης ἀντὶ Προυσίου Βιθυνῶν ἐβασίλευε, καὶ αὐτὸν χρόνῳ τελευτήσαντα Νικομήδης ὁ υἱός, ᾧ Φιλοπάτῳ ἐπὶ κλησὶς ἦν, διεδέξατο, Ῥωμαίων αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ὡς πατρῶαν ψηφισαμένων. τὰ μὲν δὴ Βιθυνῶν ὧδε εἶχε· καὶ εἴ τῳ σπουδὴ πάντα προμαθεῖν, υἱωνὸς τοῦδε, ἕτερος Νικομήδης, Ῥωμαίοις τὴν ἀρχὴν ἐν διαθήκαις ἀπέλιπε. Καππαδοκίας δὲ πρὸ μὲν Μακεδόνων οἵτινες ἦρχον, οὐκ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε ἰδίαν ἀρχὴν, εἴτε Δαρείου κατήκουον· Ἀλέξανδρος δέ μοι δοκεῖ τοὺς ἄρχοντας τῶνδε τῶν ἐθνῶν ἐπὶ φόρῳ καταλιπεῖν, ἐπειγόμενος ἐπὶ Δαρεῖον. [5]

Mith 24 φαίνεται γὰρ καὶ Ἀμισόν, ἐν Πόντῳ πόλιν Ἀττικοῦ γένους, ἐπὶ δημοκρατίαν, ὡς πάτριόν σφισι πολιτείαν, ἀγαγών. Ἱερώνυμος δὲ οὐδ' ἐπιψαῦσαι τῶν ἐθνῶν ὅλως, ἀλλ' ἀνά τὴν παράλιον τῆς Παμφυλίας καὶ Κιλικίας ἐτέραν ὁδὸν ἐπὶ τὸν Δαρεῖον τραπέσθαι. [5]

Mith 25 Περδίκκας δέ, ὃς ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ τῆς Μακεδόνων ἦρχεν, Ἀριαράθην, Καππαδοκίας ἡγούμενον, εἴτε ἀφιστάμενον εἴτε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ περιποιούμενος Μακεδόσιν, εἴλε καὶ ἐκρέμασε καὶ ἐπέστησε τοῖς ἔθνεσιν Εὐμένη τὸν Καρδιανόν. [5]

Mith 26 Εὐμένους δὲ ἀναιρεθέντος, ὅτε αὐτὸν οἱ Μακεδόνες εἴλοντο εἶναι πολέμιον, Ἀντίπατρος, ἐπὶ τῷ Περδίκκᾳ τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ γενομένης γῆς ἐπιτροπεύων, Νικάνορα ἔπεμψε Καππαδοκῶν σατραπεύειν.

Mith 27 Μακεδόνων δὲ οὐ πολὺ ὕστερον ἐς ἀλλήλους στασιασάντων Ἀντίγονος μὲν ἦρχε Συρίας, Λαομέδοντα ἐκβαλὼν, Μιθριδάτης δ' αὐτῷ συνῆν, ἀνὴρ γένους βασιλείου Περσικοῦ. καὶ ὁ Ἀντίγονος ἐνὺπνιον ἔδοξε πεδῖον σπεῖραι χρυσίῳ καὶ τὸ χρυσίον ἐκθερίσαντα τὸν Μιθριδάτην ἐς τὸν Πόντον οἴχεσθαι. [5]

Mith 28 καὶ ὁ μὲν αὐτὸν ἐπὶ τῷδε συλλαβὼν ἐβούλευεν ἀποκεῖναι, ὁ δ' ἐξέφυγε σὺν ἵππευσιν ἕξ καὶ φραζάμενός τι χωρίον τῆς Καππαδοκίας, πολλῶν οἱ προσιόντων ἐν τῇδε τῇ Μακεδόνων

ἀσχολία, Καππαδοκίας τε αὐτῆς καὶ τῶν ὁμόρων περὶ τὸν Πόντον ἔθνων κατέσχευεν ἐπὶ τε μέγα τὴν ἀρχὴν προαγαγὼν παισὶ παρέδωκεν. <sup>[5]</sup>

Mith 29 οἱ δ' ἦρχον, ἕτερος μεθ' ἕτερον, ἕως ἐπὶ τὸν ἕκτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Μιθριδάτην, ὃς Ῥωμαίοις ἐπολέμησε. τούτου δὲ τοῦ γένους ὄντες οἱ Καππαδοκίας τε καὶ Πόντου βασιλεῖς ἔσθ' ὅτε μοι δοκοῦσι διελεῖν τὴν ἀρχήν, καὶ οἱ μὲν τὴν Πόντου κατασχεῖν, οἱ δὲ Καππαδοκίας. ὃ γέ τοι Ῥωμαίοις πρῶτος ἐν φιλίᾳ γενόμενος καὶ ναῦς τινὰς ἐπὶ Καρχηδονίους καὶ συμμαχίαν ὀλίγην παρασχὼν βασιλεὺς Πόντου, Μιθριδάτης, ὁ Εὐεργέτης ἐπὶ κλησιν, ὡς ἄλλοτρίαν τὴν Καππαδοκίαν ἐπέδραμεν. <sup>[5]</sup>

Mith 30 καὶ διαδέχεται Μιθριδάτης υἱός, ᾧ Διόνυσος καὶ Εὐπάτωρ ἐπώνυμα ἦν. <sup>[5]</sup>

Mith 31 Ῥωμαῖοι δ' αὐτὸν ἐκστῆναι Καππαδοκίας ἐκέλευσαν Ἀριοβαρζάνην, καταφυγόντι τε ἐς αὐτοὺς καὶ δόξαντι ἄρα γνησιωτέρῳ τοῦ Μιθριδάτου πρὸς τὴν Καππαδοκῶν ἀρχήν, ἥ καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀρχῆς τοῦ Μιθριδάτου πολλῆς οὔσης ὑφορώμενοί τε καὶ ἐς πλέονα διαιροῦντες ἀφανῶς. <sup>[5]</sup>

Mith 32 ὁ δὲ τοῦτο μὲν ἤνεγκε, Νικομήδει δὲ τῷ Νικομήδους τοῦ Προυσίου, Βιθυνίας ὡς πατρώας ὑπὸ Ῥωμαίων ἀποδειχθέντι βασιλεύειν, Σωκράτη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Νικομήδους, ὅτῳ Χρηστὸς ἐπώνυμον ἦν, μετὰ στρατιᾶς <ἐπ> ἐπεμφε· καὶ τὴν Βιθυνῶν ἀρχὴν ὁ Σωκράτης ἐς αὐτὸν περιέσπασε. <sup>[5]</sup>

Mith 33 τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου Μιθράος καὶ Βαγῶας, Ἀριοβαρζάνην, τόνδε τὸν ὑπὸ Ῥωμαίων κατηγμένον ἐς τὴν Καππαδοκίαν, ἐκβαλόντες, Ἀριαράθην κατήγαγον ἐς αὐτήν. Ῥωμαῖοι δὲ Νικομήδην ὁμοῦ καὶ Ἀριοβαρζάνην ἐπανῆγον ἐς τὴν οἰκίαν ἑκάτερον πρέσβεις τέ τινὰς αὐτοῖς ἐς τοῦτο συνέπεμψαν, ὧν Μάνιος Ἀκύλιος ἡγεῖτο, καὶ συλλαβεῖν ἐς τὴν κάθοδον ἐπέστειλαν Λουκίῳ τε Κασσίῳ, τῆς περὶ τὸ Πέργαμον Ἀσίας ἡγουμένῳ, στρατιὰν ἔχοντι ὀλίγην, καὶ τῷδε τῷ Εὐπάτορι Μιθριδάτῃ. <sup>[5]</sup>

Mith 34 ἀλλ' ὁ μὲν αὐτῆς τε Καππαδοκίας οὖνεκα Ῥωμαίοις ἐπιμεμφόμενος καὶ Φρυγίαν ἔναγχος ὑπ' αὐτῶν ἀφηρημένος, ὡς διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γραφῆς δεδήλωται, οὐ συνέπραττε· Κάσσιος δὲ καὶ Μάνιος τῷ τε Κασσίου στρατῷ, καὶ πολὺν ἄλλον ἀγείραντες Γαλατῶν καὶ Φρυγῶν, Νικομήδην κατήγαγον ἐς Βιθυνίαν καὶ Ἀριοβαρζάνην ἐς Καππαδοκίαν, εὐθύς τε ἀνέπειθον ἄμφω, γείτονας ὄντας Μιθριδάτου, τὴν γῆν τὴν Μιθριδάτου κατατρέχειν καὶ ἐς πόλεμον ἐρεθίζειν, ὡς Ῥωμαίων αὐτοῖς πολεμοῦσι συμμαχησόντων. <sup>[5]</sup>

Mith 36 οἱ δὲ ὥκνουν μὲν ὁμοίως ἑκάτερος γείτονος τοσοῦδε πολέμου κατάρξαι, τὴν Μιθριδάτου δύναμιν δεδιότες· ἐγκειμένων δὲ τῶν πρέσβων ὁ Νικομήδης, πολλὰ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐπικουρίας τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς πρέσβεσιν ὡμολογηκῶς χρήματα δώσειν καὶ ἔτι ὀφείλων, πολλὰ δ' ἄλλα παρὰ τῶν ἐπομένων Ῥωμαίων δεδανεισμένος καὶ ὀχλούμενος, ἅκων ἐσέβαλεν ἐς τὴν Μιθριδάτου γῆν καὶ ἐλεηλάτησεν ἐπὶ πόλιν Ἀμαστριν, οὐδενὸς οὔτε κωλύοντος αὐτὸν οὔτε ἀπαντῶντος. <sup>[5]</sup>

Mith 37 ὁ γάρ τοι Μιθριδάτης ἐτοίμην ἔχων δύναμιν ὅμως ὑπεχώρει, πολλὰ καὶ δίκαια διδοὺς ἐγκλήματα τῷ πολέμῳ γενέσθαι. ἀναζεύξαντος δὲ τοῦ Νικομήδους μετὰ πολλῶν λαφύρων Πελοπίδαν ὁ Μιθριδάτης ἔπεμπεν ἐς τοὺς Ῥωμαίων στρατηγούς τε καὶ πρέσβεις, οὐκ ἄγνων μὲν αὐτοὺς πολεμῶντας αὐτῷ καὶ τῆσδε τῆς ἐσβολῆς αἰτίους γεγονότας, ὑποκρινόμενος δὲ καὶ πλείονας ὁμοῦ καὶ εὐπρεπεστέρας αἰτίας τοῦ γενησομένου πολέμου πορίζων ἀνεμίμνησκε φιλίας καὶ συμμαχίας ἰδίας τε καὶ πατρώας. <sup>[5]</sup>

Mith 39 ἀνθ' ὧν αὐτὸν ὁ Πελοπίδας ἔφη Φρυγίαν ἀφηρῆσθαι καὶ Καππαδοκίαν, τὴν μὲν αἰεὶ τῶν προγόνων αὐτοῦ γενομένην καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀναληφθεῖσαν, Φρυγίαν δὲ ἐπινίκιον ἐπὶ

Ἀριστονίκῳ παρὰ τοῦ ὑμετέρου στρατηγοῦ δοθεῖσάν τε καὶ οὐχ ἦσσαν παρὰ τοῦ αὐτοῦ  
στρατηγοῦ πολλῶν χρημάτων ἐωνημένην. <sup>[5]</sup>

Mith 40 “νῦν δ’”, ἔφη, “καὶ Νικομήδῃ τὸ στόμα τοῦ Πόντου διακλείοντα περιορᾶτε καὶ τὴν γῆν μέχρις  
Ἀμάστριδος ἐπιτρέχοντα καὶ λείαν ἄγοντα, ὅσῃν ἴστε ἀκριβῶς, οὐκ ἀσθενῶς οὐδ’ ἀνετοίμως  
ἔχοντος πρὸς ἄμυναν τοῦ ἐμοῦ βασιλέως, ἀλλ’ ἀναμένοντος ὑμᾶς ἐν ὧσι μάρτυρας τῶν  
γιγνομένων γενέσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 41 ἐπειδὴ δὲ ἐγένεσθαι τε καὶ εἶδετε, παρακαλεῖ Μιθριδάτης, φίλος ὢν ὑμῖν καὶ σύμμαχος, φίλους  
ὄντας ὑμᾶς καὶ συμμάχους (ὧδε γὰρ αἱ συνθῆκαι λέγουσιν) ἐπικουρεῖν ἡμῖν ἀδικουμένοις ὑπὸ  
Νικομήδους ἢ κωλύειν αὐτὸν ἀδικοῦντα.” ὁ μὲν τοιαῦτα εἶπε, Νικομήδους δὲ πρέσβεις εἰς  
ἀντιλογίαν αὐτῷ παρόντες ἔφασαν· “Νικομήδῃ μὲν ἐκ πολλοῦ Μιθριδάτης ἐπιβουλεύων  
Σωκράτη μετὰ στρατιᾶς ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἐπήγεν, ἡσυχάζοντα καὶ δικαιοῦντα τὸν  
πρεσβύτερον ἄρχειν. <sup>[5]</sup>

Mith 43 καὶ ὧδε Μιθριδάτης ἐς Νικομήδην ἔπραξεν, ὃν ὑμεῖς, ὧ Ῥωμαῖοι, Βιθυνῶν ἐστήσασθε  
βασιλεύειν· ὁ καὶ δῆλόν ἐστιν οὐκ ἐς ἡμᾶς μᾶλλον ἢ ἐς ὑμᾶς γεγονέναι. τῷ δ’ αὐτῷ λόγῳ  
κεκελευκότων ὑμῶν τοῖς ἐν Ἀσίᾳ βασιλεῦσι τῆς Εὐρώπης μηδὲ ἐπιβαίνειν, τὰ πολλὰ  
Χερρονήσου περιέσπασε. καὶ τάδε μὲν ἔστω τῆς ἐς ὑμᾶς ὕβρεώς τε καὶ δυσμενείας αὐτοῦ καὶ  
ἀπειθείας ἔργα· ἡ παρασκευὴ δὲ ὅση, καὶ πᾶσα ἔτοιμος ὥς ἐπὶ μέγαν δὴ καὶ ἐγνωσμένον  
πόλεμον ἤδη, τοῦ τε ἰδίου στρατοῦ καὶ συμμάχων Θρακῶν καὶ Σκυθῶν ὅσα τε ἄλλα πλησίον  
ἔσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 44 ἐς δὲ τὸν Ἀρμένιον αὐτῷ καὶ ἐπιγαμία γέγονε, καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Συρίαν περιπέμπει,  
προσεταιριζόμενος τοὺς βασιλέας, νῆές τε εἰσιν αὐτῷ κατάφρακτοι τριακόσιοι, καὶ ἐτέρας  
προσαπεργάζεται ἐπὶ τε πρῶρέας καὶ κυβερνήτας ἐς Φοινίκην καὶ ἐς Αἴγυπτον περιέπεμψεν.  
ἅπερ οὐκ ἐπὶ Νικομήδῃ που, τοσάδε ὄντα, ἀλλ’ ἐφ’ ὑμῖν, ὧ Ῥωμαῖοι, Μιθριδάτης ἐργάζεται,  
δυσμεναίνων μὲν ἐξ οὗ Φρυγίαν αὐτὸν πανούργως πριάμενον καὶ δεκάσαντα τῶν ὑμετέρων  
τινὰ στρατηγῶν ἀποθέσθαι προσετάξατε, τῆς οὐ δικαίας κτήσεως καταγνόντες, χαλεπαίνων δ’  
ἐπὶ Καππαδοκίᾳ, δεδομένη καὶ τῇδε πρὸς ὑμῶν Ἀριοβαρζάνῃ, δεδιὼς δ’ αὐξομένους ὑμᾶς καὶ  
παρασκευαζόμενος ἐν τῇ καθ’ ἡμᾶς προφάσει καὶ ὑμῖν, εἰ δύναίτο, ἐπιθέσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 46 σωφρόνων δ’ ἐστὶ μὴ περιμένειν, ὅτε πολεμεῖν ὑμῖν ὁμολογήσει, ἀλλ’ ἐς τὰ ἔργα αὐτοῦ μᾶλλον  
ἢ τοὺς λόγους ἀφορᾶν μηδὲ φιλίας ὄνομα ἐπίπλαστον ὑποκρινόμενῳ τοὺς ἀληθεῖς καὶ  
βεβαίους ἐκδοῦναι φίλους μηδὲ τὴν σφετέραν περὶ τῆς ἡμετέρας βασιλείας κρίσιν ὑπεριδεῖν  
ἀκυρουμένην ὑπ’ ἀνδρὸς ὁμοίως ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν ἐχθροῦ.” ὧδε μὲν καὶ οἱ Νικομήδους ἔλεξαν·  
ἐπελθὼν δὲ αὐθις ὁ Πελοπίδας ἐς τὸ τῶν Ῥωμαίων συνέδριον περὶ μὲν τῶν πάσαι γεγενημένων,  
εἴ τι Νικομήδης ἐπιμέμφοιτο, δικάσαι Ῥωμαίους ἡξίου, τὰ δὲ νῦν (ἐν ὧσι γὰρ ὑμῶν γέγονε,  
τῆς τε γῆς τῆς Μιθριδάτου δηουμένης καὶ τῆς θαλάττης ἀποκεκλεισμένης καὶ λείας τοσῆσδε  
ἐλαυνομένης) οὐ λόγων ἔφη χρῆζειν οὐδὲ κρίσεως, “ἀλλ’ αὐθις ὑμᾶς παρακαλοῦμεν ἢ κωλύειν  
τὰ γινόμενα ἢ Μιθριδάτῃ συμμαχεῖν ἀδικουμένῳ ἢ τελευταῖον, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, μηδὲ  
κωλύειν ἀμυνόμενον, ἀλλ’ ἀμφοῖν ἐκστῆναι τοῦ πόνου. <sup>[5]</sup>

Mith 48 ” τοσαῦτα τοῦ Πελοπίδου παλιλλογήσαντος ἔγνωστο μὲν ἐκ πολλοῦ τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς  
ἐπικουρεῖν Νικομήδῃ, καὶ εἰς ὑπόκρισιν τῆς ἀντιλογίας ἡκροῶντο· τὰ δὲ εἰρημένα ὅμως ὑπὸ  
τοῦ Πελοπίδου καὶ τὴν τοῦ Μιθριδάτου φιλίαν, ἐνσύνθηκον ἔτι οὖσαν, αἰδούμενοι ἠπόρουν  
ἀποκρίσεως ἐπὶ πολὺ, μέχρις ἐπιστήσαντες μετὰ σοφίας ὧδε ἀπεκρίναντο· “οὔτε Μιθριδάτην  
ἂν τι βουλοίμεθα πάσχειν ἄχαρι πρὸς Νικομήδους, οὔτε Νικομήδους ἀνεξόμεθα πολεμουμένου·  
οὐ γὰρ ἡγούμεθα Ῥωμαίοις συμφέρειν βλάπτεσθαι Νικομήδῃ. <sup>[5]</sup>

Mith 49

” ταῦτα δ’ εἰπόντες τὸν Πελοπίδαν, βουλόμενον διελέγχειν τῆς ἀποκρίσεως τὴν ἀπορίαν, ἀπέπεμψαν ἐκ τοῦ συνεδρίου. Μιθριδάτης μὲν οὖν, ὡς ἐμφανῶς ἤδη πρὸς Ῥωμαίων ἀδικοῦμενος, ἔπεμπε σὺν πολλῇ χειρὶ τὸν υἱὸν Ἀριαράθην βασιλεύειν Καππαδοκίας, καὶ εὐθὺς ἤρχεν αὐτῆς ὁ Ἀριαράθης, Ἀριοβαρζάνην ἐκβαλὼν. <sup>[10]</sup>

Mith 50 Πελοπίδας δὲ ἐς τοὺς Ῥωμαίων στρατηγούς αὐθις ἐλθὼν ἔλεγεν ὧδε· “ἂ μὲν ἡδίκημένος πρὸς ὑμῶν, ὧ Ῥωμαῖοι, βασιλεὺς Μιθριδάτης ἔφερε, Φρυγίαν τε καὶ Καππαδοκίαν ἀφηρεμένους ἔναγχος, ἠκούσατε· ἂ δὲ Νικομήδης αὐτὸν ἔβλαπτεν, ὁρῶντες ὑπερεΐδετε, φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν ἡμῖν προφέρουσιν, ὥσπερ οὐκ ἐγκαλοῦσιν, ἀλλ’ ἐγκαλουμένοις ἀπεκρίνασθε μὴ νομίζειν συμφέρειν τοῖς Ῥωμαίων πράγμασι βλάπτεσθαι Νικομήδῃ, οἷά περ αὐτὸν ἀδικοῦμενον. <sup>[5]</sup>

Mith 52 ὑμεῖς οὖν αἵτιοι τῷ κοινῷ Ῥωμαίων τοῦδε τοῦ περὶ Καππαδοκίαν γεγονότος· διὰ γὰρ ὑμᾶς, ὧδε μὲν ἡμᾶς ὑπερορῶντας, ὧδε δὲ σοφίζοντας ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν, οὕτως ἔπραξεν ὁ Μιθριδάτης. καὶ πρεσβεύεται καθ’ ὑμῶν εἰς τὴν ὑμετέραν βουλὴν, ἐφ’ ἣν ὑμῖν ἀπολογησομένοις ἐπαγγέλλει παρῆναι, φθάνειν δὲ μηδὲν μηδ’ ἐξάρχειν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τῶν Ῥωμαίων τοσοῦδε πολέμου, ἐνθυμουμένους, ὅτι Μιθριδάτης μὲν βασιλεύει τῆς πατρώας ἀρχῆς, ἡ δισμυρίων ἐστὶ σταδίων τὸ μῆκος, προσκέκτηται δὲ πολλὰ περὶ χωρὰ καὶ Κόλχους, ἔθνος ἀρειμανές, Ἑλλήνων τε τοὺς ἐπὶ τοῦ Πόντου κατωκισμένους καὶ βαρβάρων τοὺς ὄντας ὑπὲρ αὐτούς. <sup>[5]</sup>

Mith 53 φίλοις δ’ ἐς πᾶν τὸ κελευόμενον ἐτοίμοις χρήται Σκύθαις τε καὶ Ταύροις καὶ Βαστάρναις καὶ Θραξὶ καὶ Σαρμάταις καὶ πᾶσι τοῖς ἀμφὶ Τανάιν τε καὶ Ἰστρον καὶ τὴν λίμνην ἔτι τὴν Μαιώτιδα.

Mith 54 Τιγράνης δ’ ὁ Ἀρμένιος αὐτῷ κηδεστής ἐστι καὶ Ἀρσάκης ὁ Παρθυαῖος φίλος, νεῶν τε πλῆθος ἔχει, τὸ μὲν ἔτοιμον, τὸ δὲ γιγνόμενον ἔτι, καὶ παρασκευὴν ἐς πάντα ἀξιόλογον. οὐκ ἐψεύσαντο δ’ ὑμῖν ἔναγχος οἱ Βιθυνοὶ καὶ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συρίᾳ βασιλέων· οὐς οὐ μόνον εἰκὸς ἐστὶν ἡμῖν, εἰ πόλεμος γένοιτο, προσθήσεται, ἀλλὰ καὶ τὴν νεόκτητον ὑμῖν Ἀσίαν καὶ Ἑλλάδα καὶ Λιβύην καὶ πολλὰ καὶ αὐτῆς Ἰταλίας, ὅσα τὴν ὑμετέραν πλεονεξίαν οὐ φέροντα πολεμεῖ νῦν ὑμῖν πόλεμον ἄσπειστον. <sup>[5]</sup>

Mith 56 ὃν οὕτω διαθέσθαι δυνηθέντες ἐπιχειρεῖτε Μιθριδάτῃ, Νικομήδῃ αὐτῷ καὶ Ἀριοβαρζάνην παρὰ μέρος ἐπιπέμποντες· καὶ φατε μὲν εἶναι φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ ὑποκρίνεσθε οὕτω, χρῆσθε δὲ ὡς πολεμίῳ.

Mith 57 φέρετε οὖν, καὶ νῦν, εἴ τι πρὸς τῶν γεγονότων εἰς μετάνοιαν ἠρέθισθε, ἢ Νικομήδῃ κωλύσατε τοὺς ὑμετέρους ἀδικεῖν φίλους (καὶ τάδε πράξασιν ὑμῖν ὑπέχομαι συμμαχήσειν ἐπὶ τοὺς Ἱταλοὺς βασιλέα Μιθριδάτῃ) ἢ τὴν δοκοῦσαν ἐς ἡμᾶς φιλίαν λύσατε ἢ ἐς Ῥώμην ἐπὶ κρίσιν ἴωμεν.” ὁ μὲν δὴ Πελοπίδας ὧδε ἔλεξεν, οἱ δέ, φορτικώτερον αὐτὸν εἰπεῖν ἠγούμενοι, Μιθριδάτῃ μὲν ἐκέλευον ἀπέχεσθαι Νικομήδους καὶ Καππαδοκίας (αὐτοὶ γὰρ αὐθις Ἀριοβαρζάνην ἐς αὐτὴν κατάξειν), Πελοπίδαν δ’ εὐθὺς ἐξιέναι τοῦ στρατοπέδου καὶ μηκέτι πρεσβεύειν ἐς αὐτούς, εἰ μὴ τοῖς κελευομένοις ὁ βασιλεὺς ἐμμένει. <sup>[5]</sup>

Mith 59 οὕτω μὲν ἀπεκρίναντο καὶ ἀπιόντι φυλακὴν συνέπεμψαν, ἵνα μὴ τινὰς ἐπιτρίψειε παροδεύων. ταῦτα δὲ εἰπόντες καὶ οὐκ ἀναμείναντες περὶ τοσοῦδε πολέμου τὴν βουλὴν ἢ τὸν δῆμον ἐπιγνώμονα γενέσθαι στρατιὰν ἡγειρον ἔκ τε Βιθυνίας καὶ Καππαδοκίας καὶ Παφλαγονίας καὶ Γαλατῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ. <sup>[5]</sup>

Mith 60 ὥς δὲ αὐτοῖς ὁ τε ἴδιος στρατός, ὅσον εἶχε Λούκιος Κάσσιος, ὁ τῆς Ἀσίας ἠγούμενος, ἔτοιμος ἦν ἤδη καὶ τὰ συμμαχικὰ πάντα συνεληλύθει, διελόμενοι τὸ πλῆθος ἐστρατοπέδευον, Κάσσιος μὲν ἐν μέσῳ Βιθυνίας τε καὶ Γαλατίας, Μάνιος δέ, ἥ διαβατὸν ἦν ἐς Βιθυνίαν τῷ Μιθριδάτῃ, Ὅππιος δέ, ἕτερος στρατηγός, ἐπὶ τῶν ὄρων τῶν Καππαδοκίας, ἱππέας ἔχων ἕκαστος αὐτῶν

〈τετρακισχιλίους〉 καὶ πεζοὺς ἀμφὶ τοὺς τετρακισμυρίους. ἦν δὲ καὶ νεῶν στόλος αὐτοῖς, οὗ περὶ Βυζάντιον Μινούκιός τε Ῥοῦφος καὶ Γάιος Ποπίλιος ἡγοῦντο, τὸ στόμα τοῦ Πόντου φυλάσσοντες. <sup>[5]</sup>

Mith 61 παρῆν δὲ αὐτοῖς καὶ Νικομήδης, ἄρχων [τε] ἐτέρων πεντακισμυρίων πεζῶν καὶ ἱππέων ἑξακισχιλίων. τοσόσδε μὲν αὐτοῖς ἀθρόως στρατὸς ἀγήγηρτο. <sup>[5]</sup>

Mith 62 Μιθριδάτῃ δὲ τὸ μὲν οἰκεῖον ἦν μυριάδες πεζῶν πέντε καὶ εἴκοσιν καὶ ἱππεῖς τετρακισμύριοι καὶ νῆες κατάφρακτοι τριακόσiai, δίκροτα δὲ ἑκατὸν, καὶ ἡ ἄλλη παρασκευὴ τούτων κατὰ λόγον, στρατηγοὶ δὲ Νεοπτόλεμός τε καὶ Ἀρχέλαος, ἀλλήλων ἀδελφῶ, καὶ τοῖς πλείστοις αὐτὸς βασιλεὺς παρεγίγνετο. <sup>[5]</sup>

Mith 63 συμμαχικὰ δὲ ἦγον αὐτῷ Ἀρκαθίας μὲν, αὐτοῦ Μιθριδάτου παῖς, ἐκ τῆς Βραχυτέρας Ἀρμενίας μυρίους ἱππέας καὶ Δορύλαος ... ἐν φάλαγγι ταττομένους, Κρατερὸς δ' ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἄρματα. τοσαύτῃ μὲν ἦν ἑκατέροις ἡ παρασκευή, ὅτε πρῶτον ἦσαν ἐς ἀλλήλους Ῥωμαῖοί τε καὶ Μιθριδάτης, ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα 〈τρεῖς〉 ὀλυμπιάδας· ἐν δὲ πεδίῳ πλατεῖ παρὰ τὸν Ἀμνείον ποταμὸν κατιδόντες ἀλλήλους ὃ τε Νικομήδης καὶ οἱ τοῦ Μιθριδάτου στρατηγοὶ παρέταττον ἐς μάχην, Νικομήδης μὲν ἅπαντας τοὺς ἑαυτοῦ, Νεοπτόλεμος δὲ καὶ Ἀρχέλαος τοὺς εὐζώνους μόνους καὶ οὓς Ἀρκαθίας εἶχεν ἱππέας καὶ τινα τῶν ἀρμάτων· ἡ γὰρ φάλαγξ ἔτι προσήει. <sup>[5]</sup>

Mith 65 ἐς δὲ τινα γήλοφον τοῦ πεδίου πετρώδη προλαβόντες ἀνέπεμψαν ὀλίγους, ἵνα μὴ κυκλωθεῖεν ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν, πολὺ πλειόνων ὄντων. ὥς δὲ ἐξωθουμένους εἶδον αὐτοὺς ἐκ τοῦ γηλόφου, δεισας ὁ Νεοπτόλεμος περὶ τῇ κυκλώσει προσεβοήθει μετὰ σπουδῆς, καλῶν ἅμα καὶ τὸν Ἀρκαθίαν. <sup>[5]</sup>

Mith 66 Νικομήδης δ' ὁρῶν ἀντιπαρῆει· καὶ γίνεται πολὺς ἐνταῦθ' ἀγὼν καὶ φόνος. βιασαμένου δὲ τοῦ Νικομήδους ἔφευγον οἱ Μιθριδάτειοι, ἕως ὃ Ἀρχέλαος, ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μετελθὼν, ἐνέβαλεν ἐς τοὺς διώκοντας· οἱ δ' ἐς αὐτὸν ἐπεστράφησαν. ὃ δ' ὑπεχώρει κατ' ὀλίγον, ἵν' ἔχοιεν ἐκ τῆς φυγῆς ἐπανελθεῖν οἱ περὶ Νεοπτόλεμον· ὥς δὲ εἶκασεν αὐτάρκως ἔχειν, ἐπέστρεφε, καὶ τοῖς Βιθυνοῖς τὰ δρεπανηφόρα ἄρματα ἐμπίπτοντα μετὰ ρύμης διέκοπτε καὶ διέτεμνε τοὺς μὲν ἀθρόως ἐς δύο, τοὺς δ' ἐς μέρη πολλὰ. <sup>[5]</sup>

Mith 67 τό τε γιγνόμενον ἐξέπληττε τὴν στρατιὰν τοῦ Νικομήδους, ὅτε ἴδοιεν ἡμιτόμους ἄνδρας ἔτι ἐμπνούς ἢ ἐς πολλὰ διερριμμένους ἢ τῶν δρεπάνων ἀπηρτημένους, ἀηδία τε μᾶλλον ὄψεως ἢ μάχης ἦσση τὴν τάξιν ὑπὸ φόβου συνέχεαν. ταραχθεῖσι δ' αὐτοῖς ὁ μὲν Ἀρχέλαος ἐκ τοῦ μετώπου, Νεοπτόλεμος δὲ καὶ Ἀρκαθίας ἐκ τῆς φυγῆς ἀναστρέφοντες ἐπέκειντο ὀπισθεν. <sup>[5]</sup>

Mith 68 οἱ δ' ἐπὶ πολὺ μὲν ἡμύνοντο ἐς ἑκατέρους ἐπιστρεφόμενοι· ὥς δὲ τὸ πλεῖστον ἐπεπτώκει, Νικομήδης μὲν ἔφευγε μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἐς Παφλαγονίαν, οὐδ' ἐς χεῖρας ἐλθούσης πω τῆς Μιθριδατείου φάλαγγος, ἐάλω δ' αὐτοῦ τὸ χαράκωμα καὶ τὰ χρήματα, πολλὰ ὄντα, καὶ πλῆθος αἰχμαλώτων. <sup>[5]</sup>

Mith 69 οὓς πάντας ὁ Μιθριδάτης φιλανθρωπευσάμενός τε καὶ ἐφόδια δοὺς ἀπέλυσεν ἐς τὰ οἰκεῖα ἀπιέναι, δόξαν ἐμποίων τοῖς πολεμίοις φιλανθρωπίας. ἔργον δὲ τότε πρῶτον τοῦ Μιθριδατείου πολέμου, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ῥωμαίων κατεπεπλήγησαν, ὥς οὐκ εὐβουλία μᾶλλον ἢ προπετῶς, ἄνευ τοῦ κοινοῦ, τοσόνδε πόλεμον ἄψαντες.

Mith 70 ὀλίγοι τε γὰρ πολὺ πλειόνων ἐκεκρατήκεσαν, καὶ οὐδεμιᾷ συντυχίᾳ χωρίων ἢ πολεμίου σφάλματος, ἀλλ' ἀρετῇ στρατηγῶν καὶ ἀνδρείᾳ στρατοῦ. Νικομήδης μὲν οὖν Μανίῳ παρεστρατοπέδευε, Μιθριδάτης δ' ἐπὶ τὸ Σκορόβαν ὄρος ἀνήει, ὃ τέλος ἐστὶ Βιθυνῶν καὶ τῆς Ποντικῆς χώρας. <sup>[5]</sup>

Mith 71

πρόδρομοί τε αὐτοῦ, Σαυροματῶν ἑκατὸν ἱππεῖς, ὀκτακοσίους ἱππεῦσι τοῦ Νικομήδους ἐντυχόντες, αἰροῦσι καὶ τούτων τινάς· οὐς πάλιν ὁ Μιθριδάτης σὺν ἐφοδίοις μεθῆκεν ἐς τὰς πατρίδας ἀπιέναι. Μάνιον δ' ὑποφεύγοντα Νεοπτόλεμός τε καὶ Νεμάνης ὁ Ἀρμένιος, ἀμφὶ τὸ Πρῶτον Παχίον χωρίον ἐβδόμης ὥρας καταλαβόντες, οἰχομένου πρὸς Κάσσιον Νικομήδους, ἠνάγκασαν ἐς μάχην ἱππέας ἔχοντα τετρακισχιλίους καὶ πεζοὺς ἔτι τούτων δεκαπλασίονας, κτείναντες δ' αὐτοῦ περὶ μυρίου ἐζώγρησαν ἐς τριακοσίους· οὐς ὁμοίως ὁ Μιθριδάτης ἐς αὐτὸν ἀναχθέντας ἀπέλυσε, καταδημοκοπῶν τοὺς πολεμίους. <sup>[5]</sup>

Mith 73 Μανίου δ' ἐλήφθη καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ φεύγων αὐτὸς ἐπὶ τὸν Σαγγάριον ποταμὸν νυκτὸς γενομένης ἐπέρασέ τε καὶ ἐς Πέργαμον ἐσώθη. Κάσσιος δὲ καὶ Νικομήδης καὶ ὅσοι ἄλλοι Ῥωμαίων πρέσβεις παρήσαν, ἐς Λεόντων κεφαλὴν, ὃ τῆς Φρυγίας ἐστὶν ὀχυρώτατον χωρίον, μετεστρατοπέδευον· καὶ τὸ πλῆθος, ὅσον εἶχον, οὐ πάλαι συνειλεγμένον, χειροτεχνῶν ἢ γεωργῶν ἢ ἰδιωτῶν, ἐγύμναζον καὶ τοὺς Φρύγας αὐτοῖς προσκατέλεγον. <sup>[5]</sup>

Mith 75 ὁκνούντων δὲ ἑκατέρων ἀπέγνωσαν πολεμεῖν ἀνδράσιν ἀπολέμοις καὶ διαλύσαντες αὐτοὺς ἀνεχώρουν, Κάσσιος μὲν ἐς Ἀπάμειαν σὺν τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ, Νικομήδης δὲ ἐς Πέργαμον, Μαγκίνος δὲ ἐπὶ Ῥόδου. ὧν, ὅσοι τὸ στόμα τοῦ Πόντου κατεῖχον, πυθόμενοι διελύθησαν καὶ [Νικομήδης] τὰς τε κλεῖς τοῦ Πόντου καὶ ναῦς, ὅσας εἶχον, τῷ Μιθριδάτῃ παρέδοσαν. ὃ δὲ ὀρμῇ τῇδε μιᾷ τὴν ἀρχὴν ὅλην τοῦ Νικομήδους ὑπολαβὼν ἐπήει καὶ καθίστατο τὰς πόλεις. <sup>[5]</sup>

Mith 76 ἐμβαλὼν δὲ καὶ ἐς Φρυγίαν, εἰς τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου πανδοκεῖον κατέλυσεν, αἰσιούμενος ἄρα, ἔνθα περ Ἀλέξανδρος ἀνεπαύσατο, καὶ Μιθριδάτην σταθμεῦσαι.

Mith 77 ὃ μὲν δὴ καὶ Φρυγίας τὰ λοιπὰ καὶ Μυσίαν καὶ Ἀσίαν, ἃ Ῥωμαίοις νεόκτητα ἦν, ἐπέτρεχε καὶ ἐς τὰ περίοικα περιπέμπων ὑπηγάγετο Λυκίαν τε καὶ Παμφυλίαν καὶ τὰ μέχρις Ἰωνίας.

Mith 78 Λαοδικεῦσι δὲ ἔτι ἀντέχουσι, τοῖς περὶ τὸν Λύκον ποταμὸν, (Ῥωμαίων γάρ τις στρατηγὸς Κόιντος Ὀππιος, ἱππέας ἔχων καὶ μισθοφόρους τινάς, ἐς τὴν πόλιν ἐσδραμὼν, ἐφύλαττεν αὐτήν) κήρυκα ἐπιπέμψας ἐπὶ τὰ τεῖχη λέγειν ἐκέλευσεν, ὅτι βασιλεὺς Μιθριδάτης ὑπέχεται Λαοδικεῦσιν ἄδειαν, εἰ τὸν Ὀππιον αὐτῷ προσαγάγοιεν. <sup>[5]</sup>

Mith 79 οἱ δ' ἐπὶ τῷ κηρύγματι τοὺς μὲν μισθοφόρους Ὀππίου μεθῆκαν ἀπαθεῖς ἀπιέναι, αὐτὸν δ' ἤγαγον τῷ Μιθριδάτῃ τὸν Ὀππιον, ἡγουμένων αὐτῷ τῶν ῥαβδοφόρων ἐπὶ γέλωτι. καὶ αὐτὸν ὁ Μιθριδάτης, οὐδὲν διαθείς, ἐπήγετο πανταχοῦ λελυμένον, ἐπιδεικνύμενος ἄρα Ῥωμαίων αἰχμάλωτον στρατηγόν. <sup>[5]</sup>

Mith 80 μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Μάνιον Ἀκύλιον, τὸν τῇσδε τῆς πρεσβείας καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου μάλιστα αἴτιον, ἐλὼν δεδεμένον ἐπὶ ὄνου περιήγετο, κηρύσσων τοῖς ὁρώσιν, ὅτι Μάνιος εἶη, μέχρις ἐν Περγάμῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ κατεχώνευσεν χρυσίον, δωροδοκίαν ἄρα Ῥωμαίοις ὀνειδίζων. <sup>[5]</sup>

Mith 81 σατράπας δὲ τοῖς ἔθνεσιν ἐπιστήσας ἐς Μαγνησίαν καὶ Ἐφεσον καὶ Μιτυλήνην παρῆλθεν, ἀσμένως αὐτὸν ἀπάντων δεχομένων, Ἐφεσίων δὲ καὶ τὰς Ῥωμαίων εἰκόνας τὰς παρὰ σφίσι καθαιρούντων, ἐφ' ᾧ δίκην ἔδοσαν οὐ πολὺ ὕστερον.

Mith 82 ἐπανίων δὲ ἐκ τῆς Ἰωνίας Στρατονίκειαν εἶλε καὶ ἐζημίωσε χρήμασι καὶ φρουρὰν ἐς τὴν πόλιν ἐσήγαγε. παρθένον τε εὖμορφον ἰδὼν ἐς τὰς γυναῖκας ἀνεδέξατο· καὶ εἴ τῳ σπουδῇ καὶ τὸ ὄνομα πυθέσθαι, Μονίμη Φιλοποίμενος ἦν. Μάγνησι δὲ καὶ Παφλαγόσι καὶ Λυκίοις, ἔτι ἀντέχουσι, διὰ τῶν στρατηγῶν ἐπολέμει. καὶ τότε μὲν ἦν ἀμφὶ τὸν Μιθριδάτην Ῥωμαῖοι δ', ἐξ οὗ τῆς πρώτης αὐτοῦ ὀρμῆς τε καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν ἐσβολῆς ἐπύθοντο, στρατεύειν ἐπ' αὐτὸν ἐψηφίσαντο, καί περ ἀσχολούμενοι στάσεσιν ἀτρύτοις ἐν τῇ πόλει καὶ οἰκείῳ πολέμῳ χαλεπῷ, τῆς Ἰταλίας ἀφισταμένης σχεδὸν ἀπάσης ἀνὰ μέρος. <sup>[5]</sup>

Mith 84 κληρουμένων δὲ τῶν ὑπάτων ἔλαχε μὲν Κορνήλιος Σύλλας ἄρχειν τῆς Ἀσίας καὶ πολεμεῖν τῷ Μιθριδάτῃ, χρήματα δ' οὐκ ἔχοντες αὐτῷ εἰσενεγκεῖν ἐψηφίσαντο πραθῆναι, ὅσα Νουμᾶς

Πομπίλιος βασιλεὺς ἐς θυσίας θεῶν διετέτακτο. τοσήδε μὲν ἦν τότε πάντων ἀπορία καὶ ἐς πάντα φιλοτιμία. καὶ τινὰ αὐτῶν ἔφθασε πραθῆναι καὶ συνενεγκεῖν χρυσοῦ λίτρας ἔννακισχιλίας, ἃς μόνας ἐς τηλικούτον πόλεμον ἔδοσαν. Σύλλαν μὲν οὖν ἐς πολὺ αἱ στάσεις κατέσχον, ὥς ἐν τοῖς Ἐμφυλίοις συγγέγραπται· ἐν τούτῳ δ' ὁ Μιθριδάτης ἐπὶ τε Ῥοδίους ναῦς πλείονας συνεπήγνυτο καὶ σατράπαις ἅπασι καὶ πόλεων ἄρχουσι δι' ἀπορρήτων ἔγραφε, τριακοστὴν ἡμέραν φυλάξαντας ὁμοῦ πάντας ἐπιθέσθαι τοῖς παρὰ σφίσι Ῥωμαίοις καὶ Ἰταλοῖς, αὐτοῖς τε καὶ γυναιξὶν αὐτῶν καὶ παισὶ καὶ ἀπελευθέροις, ὅσοι γένους Ἰταλικοῦ, κτείναντάς τε ἀτάφους ἀπορρῖψαι καὶ τὰ ὄντα αὐτοῖς μερίσασθαι πρὸς βασιλέα Μιθριδάτην. <sup>[5]</sup>

Mith 86 ἐπεκέρυξε δὲ καὶ ζημίαν τοῖς καταθάπτουσιν αὐτοὺς ἢ ἐπικρύπτουσι καὶ μήνυτρα τοῖς ἐλέγχουσιν ἢ τοὺς κρυπτομένους ἀναιροῦσι, θεράπουσι μὲν ἐπὶ δεσπότης ἐλευθερίαν, χρήταις δ' ἐπὶ δανειστὰς ἥμισυ τοῦ χρέους.

Mith 87 τάδε μὲν δὴ δι' ἀπορρήτων ὁ Μιθριδάτης ἐπέστελλεν ἅπασιν ὁμοῦ, καὶ τῆς ἡμέρας ἐπελθούσης συμφορῶν ἰδέαι ποικίλαι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἦσαν, ὧν ἔνια τοιάδε ἦν. Ἐφέσιοι τοὺς ἐς τὸ Ἀρτεμίσιον καταφυγόντας, συμπλεκομένους τοῖς ἀγάλμασιν, ἐξέλκοντες ἔκτεινον.

Mith 88 Περγαμηνοὶ τοὺς ἐς τὸ Ἀσκληπιεῖον συμφυγόντας, οὐκ ἀφισταμένους, ἐτόξευον τοῖς ξοάνοις συμπλεκομένους. Ἀδραμυττηνοὶ τοὺς ἐκνέοντας, ἐσβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν, ἀνήρουν καὶ τὰ βρέφη κατεπόντουν. <sup>[5]</sup>

Mith 89 Καύνιοι, Ῥοδίοις ὑποτελεῖς ἐπὶ τῷ Ἀντιόχου πολέμῳ γενόμενοι καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀφεθέντες οὐ πρὸ πολλοῦ, τοὺς Ἰταλοὺς ἐς τὴν βουλαίαν Ἐστίαν καταφυγόντας ἔλκοντες ἀπὸ τῆς Ἐστίας, τὰ βρέφη σφῶν πρῶτα ἔκτεινον ἐν ὄψει τῶν μητέρων αὐτάς τε καὶ τοὺς ἄνδρας ἐπ' ἐκείνοις. <sup>[5]</sup>

Mith 90 Τραλλιανοὶ δ', αὐθένται τοῦ κακοῦ φυλαξάμενοι γενέσθαι, Παφλαγόνα Θεόφιλον, ἄγριον ἄνδρα, ἐς τὸ ἔργον ἐμισθώσαντο, καὶ ὁ Θεόφιλος αὐτοὺς συναγαγὼν ἐπὶ τὸν τῆς Ὀμονοίας νεῶν ἥπτετο τοῦ φόνου καὶ τινῶν τοῖς ἀγάλμασι συμπλεκομένων τὰς χεῖρας ἀπέκοπτε. <sup>[5]</sup>

Mith 91 τοιαύταις μὲν τύχαις οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν ὄντες Ἰταλοὶ καὶ Ῥωμαῖοι συνεφέροντο, ἄνδρες τε ὁμοῦ καὶ βρέφη καὶ γυναῖκες καὶ ἐξελεύθεροι καὶ θεράποντες αὐτῶν, ὅσοι γένους Ἰταλικοῦ. ᾧ καὶ μάλιστα δῆλον ἐγένετο τὴν Ἀσίαν οὐ φόβῳ Μιθριδάτου μᾶλλον ἢ μίσει Ῥωμαίων τοιάδε ἐς αὐτοὺς ἐργάσασθαι. ἀλλ' οὗτοι μὲν δίκην ἔδοσαν διπλὴν, αὐτοῦ τε Μιθριδάτου μετ' ὀλίγον ἀπίστως ἐξυβρίσαντος ἐς αὐτοὺς καὶ ὕστερον Κορνηλίῳ Σύλλᾳ· Μιθριδάτης δὲ ἐς μὲν Κῷ κατέπλευσε, Κῶν αὐτὸν ἀσμένως δεχομένων, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου παῖδα, τοῦ βασιλεύοντος Αἰγύπτου, σὺν χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ τῆς μάμμης Κλεοπάτρας ἐν Κῷ καταλελειμμένον, παραλαβὼν ἔτρεφε βασιλικῶς ἕκ τε τῶν Κλεοπάτρας θησαυρῶν γάζαν πολλὴν καὶ τέχνην καὶ λίθους καὶ κόσμους γυναικείους καὶ χρήματα πολλὰ ἐς τὸν Πόντον ἔπεμψεν. <sup>[5]</sup>

Mith 94 ἐν δὲ τούτῳ Ῥόδιοι τὰ τε τεῖχη σφῶν καὶ τοὺς λιμένας ἐκρατύναντο καὶ μηχανὰς ἅπασιν ἐφίστανον· καὶ τινες αὐτοῖς Τελμισέων τε καὶ Λυκίων συνεμάχουν. ὅσοι τε ἐξ Ἀσίας Ἰταλοὶ διεπεφεύγεσαν, ἐς Ῥόδον ἅπαντες ἐχώρουν, καὶ σὺν αὐτοῖς Λούκιος Κάσσιος, ὁ τῆς Ἀσίας ἀνθύπατος. ἐπιπλέοντος δὲ τοῦ Μιθριδάτου τὰ προάστεια καθήρουν, ἵνα μηδὲν εἴη χρήσιμα τοῖς πολεμίοις, καὶ ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνήγοντο, ταῖς μὲν ἐκ μετώπου, ταῖς δὲ πλαγίοις. <sup>[5]</sup>

Mith 96 ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐπὶ πεντήρους περιπλέων, ἐκέλευε τοὺς ἰδίους ἐς τὸ πέλαγος ἀνάγειν ἐπὶ κέρως καὶ τὴν εἰρεσίαν ἐπιταχύναντας περικυκλοῦσθαι τοὺς πολεμίους, ὀλιγωτέρους ὄντας, μέχρι δείσαντες οἱ Ῥόδιοι περὶ τῇ κυκλώσει ὑπεχώρουν κατ' ὀλίγον· εἴτ' ἐπιστρέψαντες εἰς τὸν λιμένα κατέφυγον καὶ κλείθοις αὐτὸν διαλαβόντες ἀπὸ τῶν τειχῶν τὸν Μιθριδάτην ἀπεμάχοντο. <sup>[5]</sup>

Mith 97 ὁ δὲ, τῇ πόλει παραστρατοπεδεύων καὶ συνεχῶς τῶν λιμένων πειρώμενος καὶ ἀποτυγχάνων, ἀνέμενε τὸ πεζὸν ἐκ τῆς Ἀσίας οἱ παραγενέσθαι.

- Mith 98 κὰν τούτῳ βραχεῖαι καὶ συνεχεῖς ἐγίνοντο ἀψιμαχίαι τῶν ἐφεδρευόντων τοῖς τείχεσιν, ἐν αἷς οἱ Ῥόδιοι πλεονεκτοῦντες ἀνεθάρσουν κατ' ὀλίγον καὶ τὰς ναῦς διὰ χειρὸς εἶχον, ὥς, εἴ πη καιρὸν εὕροιεν, ἐπιθησόμενοι τοῖς πολεμίοις.
- Mith 99 ὀλκάδος δὲ βασιλικῆς ἰστίῳ παραπλεύσους Ῥοδία δίκροτος ἐπ' αὐτὴν ἀνήχθη· καὶ ταῖσδε κατὰ σπουδὴν ἐκατέρων ἐπιβοηθούντων ναυμαχία γίγνεται καρτερὰ, Μιθριδάτου μὲν ἐπιβαρύνοντος ὀργῇ καὶ πλήθεσι νεῶν, Ῥοδίων δ' αὐτοῦ τὰ σκάφη σὺν ἐμπειρίᾳ περιπλεόντων τε καὶ ἀνατιτρώντων, ὥστε καὶ τριήρη αὐτοῖς ἀνδράσιν ἀναδησάμενοι καὶ ἀκροστόλια πολλὰ καὶ σκῦλα ἐς τὸν λιμένα φέροντες ἐπανελθεῖν. <sup>[5]</sup>
- Mith 100 πεντήρους δὲ σφῶν εἰλημμένης ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀγνοοῦντες οἱ Ῥόδιοι ἐπὶ ζήτησιν αὐτῆς ἐξ ταῖς μάλιστα ταχυναυτούσαις ἀνέπλεον, καὶ Δαμαγόρας ἐπ' αὐταῖς ὁ ναύαρχος ἐπέπλει. πέντε δ' αὐτῷ καὶ εἴκοσιν ἐπιπέμψαντος τοῦ Μιθριδάτου, μέχρι μὲν ἐς δύοσιν ὁ Δαμαγόρας ὑπεχώρει, συσκοτάζοντος δ' ἤδη ταῖς βασιλικαῖς, ἐς ἀπόπλουν ἐπιστρεφομέναις, ἐμβαλὼν δύο κατεπόντωσε, δύο δ' ἄλλας εἰς Λυκίαν συνεδίωξε καὶ τὴν νύκτα πελαγίσας ἐπανῆλθε. <sup>[5]</sup>
- Mith 101 τοῦτο Ῥοδίοις καὶ Μιθριδάτῃ τέλος ἦν τῆς ναυμαχίας, παρὰ δόξαν Ῥοδίοις τε διὰ τὴν ὀλιγότητα καὶ Μιθριδάτῃ διὰ τὸ πλῆθος γενόμενον. ἐν δὲ τῷ ἔργῳ περιπλέοντι τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς οἰκείους ἐπισπέρχοντι Χία συμμαχὶς ἐμβαλοῦσα ἐκ θορύβου κατέσεισε· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐδὲν ὑποκρινάμενος τὸν κυβερνήτην ὕστερον ἐκόλασε καὶ τὸν πρῶρᾶ καὶ Χίοις ἐμήνισε πᾶσι. τῶν δ' αὐτῶν ἡμερῶν τοῦ πεζοῦ τῷ Μιθριδάτῃ παραπλέοντος ἐπὶ ὀλκάδων καὶ τριήρων πνεῦμα Καννικόν, ἐμπεσὼν ἐς αὐτάς, ἐς Ῥόδον παρήνεγκε· καὶ οἱ Ῥόδιοι τάχιστα ἐπαναχθέντες, ἐνοχλουμέναις ὑπὸ τοῦ κλύδωνος ἔτι καὶ διεσπαρμέναις ἐμβαλόντες, ἀνεδήσαντό τινας καὶ διέτρησαν ἑτέρας καὶ ἐνέπρησαν ἄλλας καὶ ἄνδρας αἰχμαλώτους εἶλον ἐς τετρακοσίους. <sup>[5]</sup>
- Mith 103 ἐφ' οἷς ὁ Μιθριδάτης ἐς ἑτέραν ναυμαχίαν ὁμοῦ καὶ πολιορκίαν ἡτοιμάζετο, σαμβύκην δέ τινα, μηχανήμα μέγιστον ἐπὶ δύο νεῶν φερόμενον, ἐποίει. αὐτομόλων δ' αὐτῷ λόφον ὑποδειξάντων ἐπίβατον, ἥ Ἀταβυρίου Διὸς ἱερὸν ἦν καὶ κολοβὸν τειχίον ἐπ' αὐτοῦ, τὴν στρατιὰν ἐς τὰς ναῦς νυκτὸς ἐπέβησε καὶ ἑτέροις ἀναδούς κλίμακας ἐκέλευσε χωρεῖν ἐκατέρους μετὰ σιωπῆς, μέχρι τινὲς αὐτοῖς πυρσεύσειαν ἐκ τοῦ Ἀταβυρίου, καὶ τότε ἀθρόως μετὰ βοῆς ὅτι μάλιστα μεγάλης τοὺς μὲν τοῖς λιμέσιν ἐμπίπτειν, τοὺς δὲ τὰ τεῖχη βιάζεσθαι. <sup>[10]</sup>
- Mith 104 οἱ μὲν δὴ μετὰ σιγῆς βαθείας προσεπέλαζον, Ῥοδίων δ' οἱ προφύλακες αἰσθόμενοι τῶν γιγνομένων ἐπύρσευσαν, καὶ ἡ στρατιὰ τοῦ Μιθριδάτου, νομίσασα τοῦτον εἶναι τὸν ἐκ τοῦ Ἀταβυρίου πυρσόν, ἐκ βαθείας σιωπῆς ἠλάλαξαν ὁμοῦ πάντες, οἱ τε κλιμακοφόροι καὶ ὁ στόλος ὁ νηίτης. Ῥοδίων δ' αὐτοῖς ἀκαταπλήκτως ἀντανακραγόντων καὶ ἀθρόως ἀναδραμόντων ἐς τὰ τεῖχη, οἱ βασιλικοὶ νυκτὸς μὲν οὐδὲ ἐπεχείρουν, ἡμέρας δ' ἀπεκρούσθησαν. <sup>[5]</sup>
- Mith 105 ἡ σαμβύκη δ' ἐπαχθεῖσα τοῦ τείχους ἥ τὸ τῆς Ἰσιδος ἱερὸν ἐστίν, ἐφόβει μάλιστα, βέλη τε πολλὰ ὁμοῦ καὶ κριοὺς καὶ ἀκόντια ἀφιεῖσα, στρατιῶταί τε σκάφεσι πολλοῖς αὐτῇ μετὰ κλιμάκων παρέθεν ὥς ἀναβησόμενοι δι' αὐτῆς ἐπὶ τὰ τεῖχη. οἱ δὲ Ῥόδιοι καὶ τάδε εὐσταθῶς ὑπέμενον, ἕως τό τε μηχανήμα ὑπὸ βάρους ἐνεδίδου καὶ φάσμα τῆς Ἰσιδος ἔδοξε πῦρ ἀφιέναι πολὺ κατ' αὐτοῦ. <sup>[5]</sup>
- Mith 106 καὶ ὁ Μιθριδάτης ἀπογνοὺς καὶ τῆσδε τῆς πείρας ἀνεζεύγνυνεν ἐκ τῆς Ῥόδου, Πατάρους δὲ τὴν στρατιὰν περιστήσας ἔκοπτε Λητοῦς ἄλσος ἱερὸν ἐς μηχανάς, μέχρι φοβήσαντος αὐτὸν ἐνυπνίου τῆς τε ὕλης ἐφείσατο καὶ Πελοπίδαν Λυκίοις πολεμεῖν ἐπιστήσας Ἀρχέλαον ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμπε, προσεταιρισόμενον ἢ βιασόμενον αὐτῆς ὅσα δύναται. <sup>[5]</sup>
- Mith 107 αὐτὸς δ' ἀπὸ τοῦδε τοῖς στρατηγοῖς τὰ πολλὰ μεθεὶς ἐστρατολόγει καὶ ὦπλοποιεὶ καὶ τῇ Στρατονικίδι γυναικὶ διετέρπετο καὶ δίκας ἐδίκαζε τοῖς ἐπιβουλεύειν ἐς τὸ σῶμα αὐτοῦ

λεγομένοις ἢ νεωτερίζουσιν ἢ ὅλως ῥωμαΐζουσι. καὶ ὃ μὲν ἐπὶ τοῖσδε ἦν, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα τοιάδε ἐγίγνετο. <sup>[5]</sup>

Mith 108 Ἀρχέλαος ἐπιπλεύσας καὶ σίτω καὶ στόλῳ πολλῶ Δῆλόν τε ἀφισταμένην ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ ἄλλα χωρία ἐχειρώσατο βίᾳ καὶ κράτει, κτείνας δ' ἐν αὐτοῖς δισχυρίους ἄνδρας, ὧν οἱ πλείονες ἦσαν Ἰταλοί, τὰ χωρία προσεποιεῖτο τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀπὸ τοῦδε αὐτοῦς, καὶ τὰ ἄλλα κομπάζων περὶ τοῦ Μιθριδάτου καὶ ἐς μέγα ἐπαίρων, ἐς φιλίαν ὑπηγάγετο. <sup>[5]</sup>

Mith 109 τὰ τε χρήματα αὐτοῖς τὰ ἱερὰ ἔπεμπεν ἐκ Δήλου δι' Ἀριστίωνος ἀνδρὸς Ἀθηναίου, συμπέμψας φυλακὴν τῶν χρημάτων ἐς δισχιλίους ἄνδρας. οἷς ὁ Ἀριστίων συγχρώμενος ἐτυράννησε τῆς πατρίδος καὶ τῶν Ἀθηναίων τοὺς μὲν εὐθὺς ἔκτεινε ὡς ῥωμαΐζοντας, τοὺς δ' ἀνέπεμψεν ἐς Μιθριδάτην, καὶ ταῦτα μέντοι σοφίαν τὴν Ἐπικούρειον ἡσκηκώς. <sup>[5]</sup>

Mith 110 ἀλλὰ γὰρ οὐχ ὅδε μόνος Ἀθήνησιν, οὐδὲ Κριτίας ἔτι πρὸ τούτου καὶ ὅσοι τῷ Κριτία συμφιλοσοφούντες ἐτυράννησαν, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τῶν πυθαγορισάντων καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων ὅσοι πραγμάτων ἐλάβοντο, ἐδυνάστευσάν τε καὶ ἐτυράννευσαν ὠμότερον τῶν ιδιωτικῶν τυράννων, ὥστε καὶ περὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων ἄπορον ποιῆσαι καὶ ὑποπτον, εἴτε δι' ἀρετὴν, εἴτε πενίας καὶ ἀπραξίας τὴν σοφίαν ἔθεντο παραμύθιον. ὧν γε καὶ νῦν πολλοὶ ιδιωτεύοντες καὶ πενόμενοι καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐκ τῶνδε σοφίαν περικείμενοι τοῖς πλουτοῦσιν ἢ ἄρχουσι λοιδοροῦνται πικρῶς, οὐχ ὑπεροψίας πλούτου καὶ ἀρχῆς δόξαν σφίσι μᾶλλον ἢ ζηλοτυπίας ἐς αὐτὰ προφέροντες. <sup>[5]</sup>

Mith 111 ὑπερορῶσι δ' αὐτῶν οἱ βλασφημούμενοι πολὺ σοφώτερον. ταῦτα μὲν οὖν ἡγήσαιο ἂν τις ἐς Ἀριστίωνα τὸν φιλόσοφον εἰρημένα, αὐτὸν αἴτιον τῆς ἐκβολῆς τῷ λόγῳ γενόμενον· Ἀρχελάῳ δ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες προσετίθεντο καὶ Βοιωτία πᾶσα χωρὶς γε Θεσπιέων, οὓς περικαθήμενος ἐπολιόρκει.

Mith 113 τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου Μητροφάνης, ἐπιπεμφθεὶς ὑπὸ Μιθριδάτου μεθ' ἐτέρας στρατιᾶς, Εὐβοίαν καὶ Δημητριάδα καὶ Μαγνησίαν, οὐκ ἐνδεχομένας τὰ Μιθριδάτεια, ἐλεηλάτει· καὶ Βρύττιος, ἐκ Μακεδονίας ἐπελθὼν σὺν ὀλίγῳ στρατῷ, διενευμάχησέ τε αὐτῷ καὶ καταποντώσας τι πλοῖον καὶ ἡμιολίαν ἔκτεινε πάντας τοὺς ἐν αὐτοῖς, ἐφορῶντος τοῦ Μητροφάνους. <sup>[5]</sup>

Mith 114 ὁ δὲ καταπλαγεὶς ἔφευγε, καὶ αὐτόν, αἰσίῳ ἀνέμῳ χρώμενον, ὁ Βρύττιος οὐ καταλαβὼν Σκίαθον ἐξεῖλεν, ἢ τῆς λείας τοῖς βαρβάροις ταμειεῖον ἦν, καὶ δούλους τινὰς αὐτῶν ἐκρέμασε καὶ ἐλευθέρων ἀπέτεμε τὰς χεῖρας ἐπὶ τε Βοιωτίαν τραπεῖς, ἐτέρων οἱ χιλίων ἱππέων καὶ πεζῶν ἐκ Μακεδονίας ἐπελθόντων, ἀμφὶ Χαιρώνειαν Ἀρχελάῳ καὶ Ἀριστίωνι τρισὶν ἡμέραις συνεπλέκετο, ἴσου καὶ ἀγχωμάλου παρ' ὅλον τὸν ἀγῶνα τοῦ ἔργου γιγνομένου. Λακῶνων δὲ καὶ Ἀχαιῶν ἐς συμμαχίαν Ἀρχελάῳ καὶ Ἀριστίωνι προσιόντων ὁ Βρύττιος, ἅπασιν ὁμοῦ γενομένοις οὐχ ἡγούμενος ἀξιόμαχος ἔτι ἔσεσθαι, ἀνεξεύγνυνεν ἐς τὸν Πειραιᾶ, μέχρι καὶ τοῦδε Ἀρχέλαος ἐπιπλεύσας κατέσχε. <sup>[5]</sup>

Mith 116 Σύλλας δ', ὁ τοῦ Μιθριδατείου πολέμου στρατηγὸς ὑπὸ Ῥωμαίων αἰρεθεὶς εἶναι, τότε πρῶτον ἐξ Ἰταλίας σὺν τέλεσι πέντε καὶ σπείραις τισὶ καὶ ἴλαις εἰς τὴν Ἑλλάδα περαιωθεὶς χρήματα μὲν αὐτίκα καὶ συμμάχους καὶ ἀγορὰν ἔκ τε Αἰτωλίας καὶ Θεσσαλίας συνέλεγεν, ὡς δ' ἀποχρώντως ἔχειν ἐδόκει, διέβαινεν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐπὶ τὸν Ἀρχελαόν. <sup>[5]</sup>

Mith 117 παροδεύοντι δὲ αὐτῷ Βοιωτία τε ἀθρόως μετεχῶρει χωρὶς ὀλίγων καὶ τὸ μέγα ἄστρ' αἱ Θῆβαι, μάλα κουφόνως ἀντὶ Ῥωμαίων ἐλόμενοι τὰ Μιθριδάτεια, ὁξύτερον ἔτι, πρὶν εἰς πεῖραν ἐλθεῖν, ἀπὸ Ἀρχελαοῦ πρὸς Σύλλαν μετετίθετο.

Mith 118 ὁ δ' ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἐχώρει καὶ μέρος τι στρατοῦ ἐς τὸ ἄστρ' περιπέμψας Ἀριστίωνα πολιορκεῖν αὐτός, ἔνθαπερ ἦν Ἀρχέλαος, ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ κατῆλθε, κατακεκλεισμένων ἐς τὰ τεῖχη τῶν πολεμίων. ὕψος δ' ἦν τὰ τεῖχη πήχεων τεσσαράκοντα μάλιστα καὶ εἴργαστο ἐκ λίθου μεγάλου

- τε καὶ τετραγώνου, Περίκλειον ἔργον, ὅτε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ Πελοποννησίους στρατηγῶν καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἐν τῷ Πειραιεῖ τιθέμενος μᾶλλον αὐτὸν ἐκρατύνατο.
- Mith 120 Σύλλας δὲ καὶ τοιοῖσδε οὔσι τοῖς τείχεσιν εὐθὺς ἐπῆγε τὰς κλίμακας καὶ πολλὰ μὲν ἔδρα, πολλὰ δ' ἀντέπασχεν, ἰσχυρῶς τῶν Καππαδοκῶν αὐτὸν ἀμυνομένων, ἔστε κάμνων ἐς Ἐλευσίνα καὶ Μέγαρα ἀνεχώρει καὶ μηχανὰς ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ συνεπήγνυτο καὶ χῶμα αὐτῷ προσχοῦν ἐπενόει. <sup>[5]</sup>
- Mith 121 τέχνηαι μὲν δὴ καὶ παρασκευὴ πᾶσα αὐτῷ καὶ σίδηρος καὶ καταπέλται καὶ εἴ τι τοιουτότροπον ἄλλο, ἐκ Θηβῶν ἐκομίζετο, ὕλην δὲ τῆς Ἀκαδημίας ἔκοπτε καὶ μηχανὰς εἰργάζετο μεγίστας τά τε μακρὰ σκέλη καθήρει, λίθους καὶ ξύλα καὶ γῆν ἐς τὸ χῶμα μεταβάλλων. <sup>[5]</sup>
- Mith 122 δύο δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς Ἀττικοὶ θεράποντες, αἰρούμενοι τὰ Ῥωμαίων ἢ σοφίσιν αὐτοῖς καταφυγὴν, εἴ τι γίγνοιτο, προορώμενοι, πεσοῖς ἐκ μολύβδου πεπονημένοις ἐγγράφοντες αἰεὶ τὸ γινόμενον ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἠφίεσαν ἀπὸ σφενδόνης.
- Mith 123 καὶ τοῦδε γιγνομένου τε συνεχῶς καὶ ἐς γνῶσιν ἐλθόντος Σύλλας, τοῖς ἐσφενδονημένοις προσέχων, εὔρε γεγραμμένον ὅτι “τῆς ἐπιούσης ἐκ μετώπου πεζοὶ κατὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐκδραμοῦνται καὶ ἵππεῖς ἐκατέρωθεν ἐς τὰ πλάγια Ῥωμαίων ἐμβαλοῦσιν.” κρύψας οὖν τινα στρατιὰν ἀποχρῶσαν, ὡς ἐγένετο τῶν πολεμίων ἡ ἐκδρομή, δόξασα δὴ μάλιστα αἰφνίδιος εἶναι, ὃ δὲ αἰφνιδιώτερον αὐτοῖς τοὺς κεκρυμμένους ἐπαφεῖς ἔκτεινε πολλοὺς καὶ ἐς τὴν θάλασσαν ἐτέρους περιέωσε. <sup>[5]</sup>
- Mith 124 καὶ τοῦτο μὲν τῆς πείρας ἐκείνης τέλος ἦν, αἰρομένοις δὲ ἐπὶ μέγα ἄνω τοῖς χώμασι πύργους ὁ Ἀρχέλαος ἀντεμηχανᾶτο καὶ πλεῖστα ἐπ' αὐτοῖς ὄργανα ἐτίθει τάς τε δυνάμεις ἐκ Χαλκίδος καὶ τῶν ἄλλων νήσων μετεπέμπετο καὶ τοὺς ἐρέτας καθώπλιζεν, ὡς ὄντος οἱ τοῦ κινδύνου περὶ τῶν ὅλων. <sup>[5]</sup>
- Mith 125 ἐγίγνετο μὲν δὴ πλείων οὔσα τῆς Σύλλα στρατιᾶς ἡ Ἀρχελάου καὶ ἐκ τῶνδε πολὺ πλείων, νυκτὸς δὲ μέσης ὁ μὲν Ἀρχέλαος ἐκθορὼν μετὰ λαμπτήρων ἐνέπρησε τὴν ἐτέραν τῶν χελωνῶν καὶ τὰ ἐπ' αὐτῇ μηχανήματα, ἡμέραις δὲ δέκα μάλιστα ἄλλα ὁ Σύλλας ἐργασάμενος ἐπέστησεν αὐθις, ἔνθα καὶ τὰ πρότερα ἦν. καὶ τούτοις ὁ Ἀρχέλαος πύργον ἀνθίστη κατὰ τὸ τεῖχος. καταπλευσάσης δ' αὐτῷ παρὰ Μιθριδάτου στρατιᾶς ἐτέρας, ἧς ἠγεῖτο Δρομιχαίτης, ἐξῆγεν ἅπαντας ἐς μάχην. <sup>[5]</sup>
- Mith 126 ἀναμίξας δ' αὐτοῖς σφενδονήτας καὶ τοξότας ὑπὸ τὸ τεῖχος αὐτὸ παρέταττεν, ἵνα καὶ οἱ τειχοφύλακες ἐφικνοῖντο τῶν πολεμίων· ἕτεροι δ' ὑπὸ ταῖς πύλαις αὐτῷ πυρφόροι καιρὸν ἐκδρομῆς ἐπετήρουν. <sup>[5]</sup>
- Mith 127 ἀγχωμάλου δ' ἐς πολὺ τῆς μάχης οὔσης ἐνέκλινον ἑκάτεροι παρὰ μέρος, πρῶτον μὲν οἱ βάρβαροι, μέχρις Ἀρχέλαος αὐτοὺς ἐπισχῶν ἐπανήγαγεν ἐς τὴν μάχην. ὧ δὴ καὶ μάλιστα καταπλαγέντες οἱ Ῥωμαῖοι μετ' αὐτοὺς ἔφευγον, ἔστε καὶ τούσδε Μουρήνας ὑπαντήσας ἐπέστρεφεν. <sup>[5]</sup>
- Mith 128 ἄλλο δ' ἀπὸ ξυλείας τέλος ἐπανιδὸν καὶ σὺν αὐτοῖς οἱ ἄτιμοι, σπουδῇ τὸν ἀγῶνα εὐρόντες, ἐπέπιπτον τοῖς Μιθριδατείοις πάνυ καρτερῶς, μέχρι κτεῖναι μὲν αὐτῶν ἐς δισχιλίους, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐς τὰ τεῖχη συνελάσαι.
- Mith 129 Ἀρχέλαος δ', αὐτοὺς ἐπιστρέφων αὐθις καὶ τῷ ἀγῶνι διὰ τὴν προθυμίαν ἐς πολὺ παραμένων καὶ ἀποκλεισθεῖς, ἀνιμήθη διὰ καλωδίων. ὁ δὲ Σύλλας τοὺς μὲν ἀτίμους περιφανῶς ἀγωνισαμένους ἐξέλυσε τῆς ἀτιμίας, τοὺς δ' ἄλλους ἐδωρήσατο πολλοῖς. καὶ χειμῶνος ἐπιόντος ἤδη στρατόπεδον ἐν Ἐλευσίνι θέμενος τάφρον ἄνωθεν ἐπὶ θάλατταν ἔτεμνε βαθεῖαν τοῦ μὴ τοὺς πολεμίους ἱππέας εὐμαρῶς ἐπιτρέχειν οἱ. <sup>[5]</sup>
- Mith 130

καὶ τάδε αὐτῷ πονουμένῳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐγίνοντο τινες ἀγῶνες, οἳ μὲν ἀμφὶ τὴν τάφρον, οἳ δὲ παρὰ τοῖς τείχεσιν, ἐπεξιόντων θαμινὰ τῶν πολεμίων καὶ λίθοις καὶ βέλεσι καὶ μολυβδαίναις χρωμένων. <sup>[5]</sup>

Mith 131 ὁ δὲ Σύλλας, νεῶν δεόμενος, μετεπέμψατο μὲν ἐκ Ῥόδου καὶ Ῥοδίων οὐ δυνηθέντων διαπλεῦσαι θαλασσοκρατοῦντος τοῦ Μιθριδάτου Λούκουλλον, ἄνδρα Ῥωμαῖον περιφανῆ καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου στρατηγὸν ἐπὶ Σύλλα γενόμενον, ἐκέλευεν ἐς Ἀλεξάνδρειαν καὶ Συρίαν λαθόντα διαπλεῦσαι παρὰ τε τῶν βασιλέων καὶ πόλεων, ὅσαι ναυτικά, στόλον τινὰ ἀγείραντα τὸ Ῥοδίων ναυτικὸν παραπέμψαι. <sup>[5]</sup>

Mith 132 ὁ μὲν δὴ πολεμίας οὔσης τῆς θαλάττης, οὐδὲν ἐνδοιάσας, ἐς κελήτιον ἐνέβη καὶ ναῦν ἐκ νεώς, ἵνα λάθοι, διαμείβων ἐπ' Ἀλεξανδρείας ἐφέρετο· οἳ δὲ προδιδόντες ἀπὸ τῶν τειχῶν, πεσσοῖς πάλιν ἐγγράψαντες, ὅτι πέμψει τῆσδε τῆς νυκτὸς Ἀρχέλαος ἐς τὸ τῶν Ἀθηναίων ἄστρῳ, λιμῷ πιεζόμενον, πυροὺς ὑπὸ στρατιωτῶν φερομένους, ἐσφενδόνησαν, καὶ ὁ Σύλλας ἐνεδρεύσας ἐκράτησε τοῦ τε σίτου καὶ τῶν φερόντων. <sup>[5]</sup>

Mith 133 τῆς δ' αὐτῆς ἡμέρας αὐτῷ καὶ Μουνάτιος, περὶ Χαλκίδα Νεοπτόλεμον, ἕτερον στρατηγόν, κατατρώσας ἔκτεινε μὲν ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους, ἔλαβε δὲ αἰχμαλώτους ἔτι πλείονας. οὐ πολὺ δὲ ὕστερον ἐν τῷ Πειραιεῖ νυκτός, ἔτι κοιμωμένων τῶν τειχοφυλάκων, Ῥωμαῖοι, διὰ τῶν ἐγγύς μηχανῶν κλίμακας ἐπενεγκόντες, ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐπέβησαν καὶ τοὺς φύλακας τοὺς ἐγγύς ἔκτειναν. <sup>[5]</sup>

Mith 134 ἐφ' ᾧ τῶν βαρβάρων οἳ μὲν εὐθὺς ἀπεπήδων ἐς τὸν Πειραιᾶ, τὸ τεῖχος καταλιπόντες ὥς εἰλημμένον ἅπαν, οἳ δ', ἐς ἀλκὴν τραπέντες, ἔκτεινάν τε τὸν ἡγεμόνα τῶν ἐπιβάντων καὶ τοὺς λοιποὺς ἔξω κατεκρήμνισαν. οἳ δὲ καί, διὰ τῶν πυλῶν ἐκδραμόντες, ὀλίγου τὸν ἕτερον τῶν Ῥωμαϊκῶν πύργων ἐνέπρησαν, εἰ μὴ Σύλλας, ἐπιδραμὼν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου νυκτός τε ὅλης καὶ δι' ἡμέρας ἐπιπόνως ἀγωνισάμενος, περιέσωσε. καὶ τότε μὲν ὑπεχώρουν οἱ βάρβαροι, τοῦ δ' Ἀρχελάου πύργον ἕτερον μέγαν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἄντικρυς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πύργου στήσαντος ἐπυργομάχουν πρὸς ἀλλήλους, ἐκατέρωθεν πυκνὰ καὶ θαμινὰ πάντα ἀφιέντες, ἕως ὁ Σύλλας ἐκ καταπελτῶν, ἀνὰ εἴκοσιν ὁμοῦ μολυβδαίνας βαρυτάτας ἀφιέντων, ἔκτεινέ τε πολλοὺς καὶ τὸν πύργον Ἀρχελάου κατέσεισε καὶ δυσάρμοστον ἐποίησεν, ὥς εὐθὺς αὐτὸν ὑπὸ Ἀρχελάου διὰ δέος ὀπίσω κατὰ τάχος ὑπαχθῆναι. <sup>[5]</sup>

Mith 136 πιεζομένων δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τῶν ἐν ἄστει πεσσοὶ πάλιν ἐμήνουν, ὅτι πέμψει νυκτός ἐς τὸ ἄστρῳ τροφάς. καὶ ὁ Ἀρχέλαος, ὑπονοῶν τι περὶ τὸν σῖτον γίνεσθαι μήνυμα καὶ προδοσίαν, ἅμα τὸν σῖτον ἔπεμπε καὶ τινὰς ἐφίστη ταῖς πύλαις μετὰ πυρὸς ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἐκδραμουμένους, εἰ Σύλλας γίνοιτο περὶ τὸν σῖτον. καὶ συνέπεσεν ἅμφω, Σύλλα μὲν ἐλείν τοὺς σιταγωγοῦντας, Ἀρχελάῳ δ' ἐμπρῆσαι τινὰ τῶν μηχανημάτων. τοῦ δ' αὐτοῦ χρόνου καὶ Ἀρκαθίας, ὁ Μιθριδάτου υἱός, μεθ' ἑτέρας στρατιᾶς ἐς Μακεδονίαν ἐμβαλὼν, οὐ δυσχερῶς ὀλίγων τῶν ὄντων ἐκεῖ Ῥωμαίων ἐκράτησε καὶ Μακεδονίαν πᾶσαν ὑπηγάγετο καὶ σατράπαις ἐπιτρέψας αὐτὸς ἐπὶ τὸν Σύλλαν ἐχώρει, μέχρι νοσήσας περὶ τὸ Τίσαιον ἐτελεύτησεν. <sup>[5]</sup>

Mith 138 ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ τῷ μὲν ἄστει, πονουμένῳ σφόδρα ὑπὸ λιμοῦ, πολλὰ ὁ Σύλλας ἐπετείχιζε φρούρια, τοῦ μὴ διαδιδράσκειν, ἀλλ' ἐμμένοντας ὑπὸ τοῦ πλήθους μᾶλλον ἐνοχλεῖσθαι, τῷ δὲ Πειραιεῖ, τὸ χῶμα ἐς ὕψος ἐγείρας, τὰ μηχανήματα ἐπῆγεν. Ἀρχελάου δὲ τὸ χῶμα ὑπορύττοντος καὶ τὴν γῆν ὑποφέροντός τε καὶ ἐς πολὺ διαλανθάνοντος τὸ χῶμα ὑφίζανεν ἄφνω· καὶ ταχείας αἰσθήσεως γενομένης οἱ Ῥωμαῖοι τὰ μηχανήματα ὑφεῖλκον καὶ τὸ χῶμα ἀνεπλήρουν. <sup>[5]</sup>

Mith 139 τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν, ἐς τὰ τεῖχη τεκμαιρόμενοι, διώρυστον ἀλλήλοις τε συμπίπτοντες κάτω ξίφεσι καὶ δόρασιν ἐκ χειρός, ὥς δυνατόν ἦν ἐν σκότῳ, διεμάχοντο. <sup>[5]</sup>

- Mith 140 ὁμοῦ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο, καὶ ὁ Σύλλας ἀπὸ τῶν χωμάτων μηχανήμασι πολλοῖς τὸ τεῖχος ἐκριοκόπει, μέχρι μέρος αὐτοῦ καταβαλὼν καὶ τὸν πλησιάζοντα πύργον ἐπειγόμενος ἐμπρῆσαι πολλὰ μὲν ἡφίει πυρφόρα τοξεύματα ἐς αὐτόν, τοὺς δὲ εὐτολμοτάτους ἀνέπεμπεν ἐπὶ κλιμάκων. <sup>[5]</sup>
- Mith 141 σπουδῆς δὲ πολλῆς γιγνομένης ἐκατέρωθεν ὃ τε πύργος ἐνεπίμπρατο, καὶ μέρος τι τοῦ τείχους ὀλίγον ὁ Σύλλας καταβαλὼν εὐθὺς ἐπέστησε φυλακεῖον τά τε ὑπορωρυγμένα τοῦ τείχους θεμέλια, ξύλοις ἀνηρτημένα καὶ θείου καὶ στυππίου καὶ πίσης γέμοντα, αὐτίκα πάντα ἐνεπίμπρη. <sup>[5]</sup>
- Mith 142 τῶν δ' ἄλλο παρ' ἄλλο κατέπιπτε καὶ τοὺς ἐφεστῶτας αὐτοῖς συγκατέφερεν. ὃ τε θόρυβος οὗτος δὴ μάλιστα αἰφνίδιος καὶ πολὺς ὦν πάντη τοὺς τειχοφύλακας ἐτάραττεν, ὥς καὶ τὸ ὑπὸ σφίσιν αὐτίκα πεσούμενον ὅθεν εἰς πάντα συνεχῶς ἐπιστρεφόμενοι τήν τε γνώμην ὑποπτον εἶχον ὑπὸ τοῦ δέους καὶ ἀσθενῶς τοὺς πολεμίους ἀπεμάχοντο.
- Mith 143 καὶ ὁ Σύλλας, αὐτοῖς ὧδε ἔχουσιν ἐπικείμενος ἀπαύστως καὶ τῶν ἰδίων τὸ αἰεὶ πονοῦν ἐναλλάσσων, ἐτέρους ἐφ' ἐτέροις ἀκμῆτας ἐπῆγε σὺν κλίμαξιν καὶ βοῇ καὶ παρακελεύσει, προτρέπων ἅμα καὶ ἀπειλῶν καὶ παρακαλῶν, ὥς ἐν τῷδε τῷ βραχεῖ τοῦ παντὸς αὐτοῖς κριθησομένου. <sup>[5]</sup>
- Mith 144 ἀντεπῆγε δὲ καὶ ὁ Ἀρχέλαος ἐτέρους ἀντὶ τῶν τεθορυβημένων, ἀνακαινίζων καὶ ὅδε τὸ ἔργον αἰεὶ καὶ παρακαλῶν ἅμα καὶ ἐποτρύνων ἅπαντας, ὥς ἐν ὀλίγῳ σφίσιν ἔτι τῆς σωτηρίας οὔσης.
- Mith 145 πολλῆς δὲ σπουδῆς καὶ προθυμίας ἐκατέρωθεν αὐθις ἅπασιν ἐγγενομένης φερεπονώτατος ἦν καὶ ὁ φόνος <καὶ> ἴσος καὶ ὅμοιος ἐξ ἐκατέρων, ἕως ὁ Σύλλας, ἔξωθεν ἐπιὼν καὶ μᾶλλον τι κάμνων, ἀνεκάλει τῇ σάλπιγγι τὴν στρατιάν καὶ θαυμάσας πολλοὺς ἀπῆγεν. ὁ δ' Ἀρχέλαος αὐτίκα νυκτὸς τὰ πεπτωκότα τοῦ τείχους ὥκοδόμει, μηνοειδῆ αὐτοῖς πολλὰ περιθελὺς ἔνδοθεν. <sup>[5]</sup>
- Mith 146 οἷς ἔτι νεοδημίταις ὁ Σύλλας αὐθις ἐπεχείρει παντὶ τῷ στρατῷ, νομίσας ἀσθενῆ καὶ ὕγρα ἔτι ὄντα ῥαδίως κατερείψειν. κάμνων δὲ ὥς ἐν στενῷ καὶ βαλλόμενος ἄνωθεν ἔκ τε μετώπου καὶ τῶν κεραίων ὥς ἐν μηνοειδέσι χωρίοις τοῦ μὲν ἐπιχειρεῖν ἔτι τῷ Πειραιεῖ πάμπαν ἀπέιχε τῇ γνώμῃ καὶ ἐς πολιορκίαν, ὥς λιμῷ παραστησόμενος αὐτούς, καθίστατο. <sup>[5]</sup>
- Mith 147 αἰσθόμενος δὲ τοὺς ἐν ἄστει μᾶλλον τι πεπιεσμένους καὶ κτήνη πάντα καταθύσαντας δέρματά τε καὶ βύρσας ἔψοντας καὶ λιχμωμένους τὸ γιγνόμενον ἐξ αὐτῶν, τινὰς δὲ καὶ τῶν ἀποθησκόντων ἀπομένους, ἐκέλευσε τῷ στρατῷ τὴν πόλιν περιταφρεῦειν, ἵνα μὴδὲ καθ' ἓνα τις ἐκφεύγοι λανθάνων. <sup>[5]</sup>
- Mith 148 ὥς δὲ καὶ τοῦτο ἐξείργαστο αὐτῷ, κλίμακας ἐπῆγεν ὁμοῦ καὶ τὸ τεῖχος διώρυττε. τροπῆς δ' ὥς ἐν ἀσθενέσιν ἀνδράσιν αὐτίκα γενομένης ἐσέπεσεν ἐς τὴν πόλιν, καὶ εὐθὺς ἐν Ἀθήναις σφαγὴ πολλὴ ἦν καὶ ἀνηλεής· οὔτε γὰρ ὑποφεύγειν ἐδύναντο δι' ἀτροφίαν, οὔτε παιδίων ἢ γυναικῶν ἔλεος ἦν, τοῦ Σύλλα τὸν ἐν ποσὶν ἀναιρεῖν κελεύοντος ὑπὸ ὀργῆς ὥς ἐπὶ ταχεῖα δὴ καὶ ἐς βαρβάρους ἀλόγῳ μεταβολῇ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀκράτῳ φιλονεικία. <sup>[5]</sup>
- Mith 149 ὅθεν οἱ πλεονες, αἰσθανόμενοι τοῦ κηρύγματος, ἑαυτοὺς τοῖς σφαγεῦσιν ὑπερρίπτουν ἐς τὸ ἔργον. ὀλίγων δ' ἦν ἀσθενῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν δρόμος· καὶ Ἀριστίων αὐτοῖς συνέφευγεν, ἐμπρήσας τὸ ὦδεῖον, ἵνα μὴ ἐτοίμοις ξύλοις αὐτίκα ὁ Σύλλας ἔχοι τὴν ἀκρόπολιν ἐνοχλεῖν. <sup>[5]</sup>
- Mith 150 ὁ δ' ἐμπιπράναι μὲν τὴν πόλιν ἀπέειπε, διαρπάσαι δὲ ἔδωκε τῷ στρατῷ· καὶ ἔτοιμοι σάρκες ἀνθρώπων ἐς τροφήν ἐν πολλοῖς οἰκίμασιν εὐρέθησαν. τῇ δὲ ἐξῆς ὁ Σύλλας τοὺς μὲν δούλους ἀπέδοτο, τοῖς δὲ ἐλευθέροις, ὅσοι νυκτὸς ἐπιλαβούσης οὐκ ἔφθασαν ἀναιρεθῆναι, πάμπαν οὖσιν ὀλίγοις, τὴν μὲν ἐλευθερίαν ἔφη διδόναι, ψῆφον δὲ καὶ χειροτονίαν τῶνδε μὲν ὥς οἱ

- πεπολεμηκότων ἀφαιρεῖσθαι, τοῖς δ' ἐκγόνοις καὶ ταῦτα διδόναι. ὧδε μὲν ἄδην εἶχον αἱ Ἀθῆναι κακῶν· ὁ δὲ Σύλλας τῇ μὲν ἀκροπόλει φρουρὰν ἐπέστησεν, ἥ τὸν Ἀριστίωνα καὶ τοὺς συμπεφευγότας, λιμῶ καὶ δίψει πιεσθέντας, ἐξεῖλεν οὐ μετὰ πολὺ. <sup>[5]</sup>
- Mith 151 καὶ αὐτῶν ὁ Σύλλας Ἀριστίωνα μὲν καὶ τοὺς ἐκεῖνῳ δορυφορήσαντας ἢ ἀρχὴν τινα ἄρξαντας ἢ ὅτιοῦν ἄλλο πράξαντας παρ' ἃ πρότερον ἀλούσης τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Ῥωμαίων αὐτοῖς διετέτακτο, ἐκόλασε θανάτῳ, τοῖς δὲ ἄλλοις συνέγνω καὶ νόμους ἔθηκεν ἅπασιν ἀγχοῦ τῶν πρόσθεν αὐτοῖς ὑπὸ Ῥωμαίων ὀρισθέντων. <sup>[5]</sup>
- Mith 152 συνηνέχθη δ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως χρυσίου μὲν ἐς τεσσαράκοντα λίτρας μάλιστα, ἀργύρου δὲ ἐς ἑξακοσίας, καὶ τάδε μὲν ἀμφὶ τὴν ἀκρόπολιν ὀλίγον ὕστερον ἐγίγνετο· ὁ δὲ Σύλλας, αὐτίκα τοῦ ἄστεος ληφθέντος οὐ περιμένων ἔτι τὸν Πειραιᾶ διὰ πολιορκίας ἐξελεῖν, κριοὺς ὁμοῦ καὶ βέλη καὶ ἀκόντια ἐπῆγεν ἄνδρας τε πολλοὺς, οἱ διώρυσσον ὑπὸ χελώναις τὰ τεῖχη, καὶ σπεῖρας, αἱ τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀκοντίζουσαι τε καὶ τοξεύουσαι θαμινὰ ἀνέκοπτον. <sup>[5]</sup>
- Mith 154 καὶ κατήρειψέ τι τοῦ μηνοειδοῦς, ὑγροτέρου καὶ ἀσθενεστέρου ἔτι ὄντος ἅτε νεοδμήτου. ὑπιδομένου δὲ τοῦτο ἔτι πρότερον Ἀρχελάου καὶ προοικοδομήσαντος ἔνδοθεν ὅμοια πολλὰ τὸ μὲν ἔργον ἦν τῷ Σύλλᾳ διηνεκές, ἐμπίπτοντι εἰς ἕτερον ὅμοιον ἐξ ἐτέρου, ὁρμῇ δ' ἀπαύστῳ καὶ στρατοῦ μεταβολῇ πυκνῇ χρώμενος καὶ περιθέων αὐτὸς καὶ παρακαλῶν ἐπὶ τὸ ἔργον, ὡς ἐν τῷδε ἔτι λοιπῷ τῆς ὅλης ἐλπίδος καὶ κέρδους τῶν προπεπονημένων ὄντος· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ τῷ ὄντι τοῦτο σφίσιν ἡγούμενοι τέλος εἶναι πόνων καὶ ἐς τὸ ἔργον αὐτό, ὡς μέγα δὴ καὶ λαμπρὸν τοιῶνδε τειχῶν κρατῆσαι, φιλοτιμούμενοι προσέκειντο βιαίως, μέχρι καταπλαγεῖς αὐτῶν τὴν ὁρμὴν ὁ Ἀρχέλαος ὡς μανιώδῃ καὶ ἄλογον ἐξέλιπεν αὐτοῖς τὰ τεῖχη, ἐς δέ τι τοῦ Πειραιῶς ἀνέδραμεν ὀχυρώτατόν τε καὶ θαλάσση περίκλυστον, ᾧ ναῦς οὐκ ἔχων ὁ Σύλλας οὐδ' ἐπιχειρεῖν ἐδύνατο. <sup>[5]</sup>
- Mith 156 ἐντεῦθεν ὁ μὲν Ἀρχέλαος ἐπὶ Θεσσαλίαν διὰ Βοιωτῶν ἀνεζεύγνυε καὶ συνῆγεν ἐς Θερμοπύλας τὰ λοιπὰ τοῦ τε ἰδίου στρατοῦ παντός, ὃν ἔχων ἦλθε, καὶ τοῦ σὺν Δρομιχαίτῃ παραγεγονότος. συνῆγε δὲ καὶ τὸ σὺν Ἀρκαθίᾳ, τῷ παιδὶ τοῦ βασιλέως, ἐς Μακεδονίαν ἐμβαλόν, ἀκραιφνέστατον δὴ καὶ πληρὴς ὃν τότε μάλιστα, καὶ οὖς αὐτίκα ἄλλους ὁ Μιθριδάτης ἀπέστειλεν· οὐ γὰρ διέλιπεν ἐπιπέμπων. <sup>[5]</sup>
- Mith 157 ὁ μὲν δὴ ταῦτα σὺν ἐπέιξει συνῆγεν, ὁ δὲ Σύλλας τὸν Πειραιᾶ, τοῦ ἄστεος μᾶλλον ἐνοχλήσαντά οἱ, κατεπίμπρη, φειδόμενος οὔτε τῆς ὀπλοθήκης οὔτε τῶν νεωσοίκων οὔτε τινὸς ἄλλου τῶν ἀοιδίμων. καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπὶ τὸν Ἀρχέλαον ἦει διὰ τῆς Βοιωτίας καὶ ὅδε, ὡς δ' ἐπλησίασαν ἀλλήλοις, οἱ μὲν ἐκ Θερμοπυλῶν ἄρτι μετεχώρουν εἰς τὴν Φωκίδα, Θρᾶκές τε ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ Πόντου καὶ Σκύθαι καὶ Καπαδόκαι Βιθυνοὶ τε καὶ Γαλάται καὶ Φρύγες καὶ ὅσα ἄλλα τῷ Μιθριδάτῃ νεόκτητα γένοιτο, πάντες ἐς δυώδεκα μυριάδας ἀνδρῶν· καὶ στρατηγοὶ αὐτῶν ἦσαν μὲν καὶ κατὰ μέρος ἐκάστων, αὐτοκράτωρ δ' Ἀρχέλαος ἐπὶ πᾶσι. <sup>[5]</sup>
- Mith 159 Σύλλας δ' ἦγεν Ἰταλιώτας καὶ Ἑλλήνων ἢ Μακεδόνων, ὅσοι ἄρτι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Ἀρχελάου μετετίθεντο, ἢ εἴ τι ἄλλο περίοικον, οὐδ' ἐς τριτημόριον τὰ πάντα τῶν πολεμίων. ἀντικαταστάντες δ' ἀλλήλοις, ὁ μὲν Ἀρχέλαος ἐξέταττεν, ἐς μάχην αἰεὶ προκαλούμενος, ὁ δὲ Σύλλας ἐβράδυνε, τὰ χωρία καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν περισκοπούμενος. <sup>[5]</sup>
- Mith 160 ἀναχωροῦντι δ' ἐς Χαλκίδα τῷ Ἀρχελάῳ παρακολουθῶν καιρὸν ἐπετίηρει καὶ τόπον.
- Mith 161 ὡς δὲ αὐτὸν εἶδε περὶ Χαιρώνειαν ἐν ἀποκρήμνοις στρατοπεδευόμενον, ἔνθα μὴ κρατοῦσιν ἀποχώρησις οὐδεμία ἦν, πεδῖον αὐτὸς εὐρὺ πλησίον καταλαβὼν εὐθὺς ἐπῆγεν, ὡς καὶ ἄκοντα βιασόμενος ἐς μάχην Ἀρχέλαον· ἐν ᾧ σφίσι μὲν ὕπτιον καὶ εὐπετὲς ἐς δίωξιν καὶ ἀναχώρησιν ἦν πεδῖον, Ἀρχελάῳ δὲ κρημνοὶ περιέκειντο, οἱ τὸ ἔργον οὐκ εἴων ἐν οὐδενὶ κοινὸν ὅλου τοῦ

στρατοῦ γενέσθαι, συστήναι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν οὐκ ἔχοντος, τραπεῖσί τε αὐτοῖς ἄπορος διὰ τῶν κρημνῶν ἐγίγνετο ἡ φυγή. <sup>[5]</sup>

Mith 162 ὁ μὲν δὴ τοιοῦδε λογισμοῖς, τῇ δυσχωρίᾳ μάλιστα πιστεύων, ἐπήει, ὡς οὐδὲν ἐσομένου χρησίμου τοῦ πλήθους Ἀρχελάῳ. ὁ δ' οὐκ ἐγνώκει μὲν αὐτῷ τότε συμπλέκεσθαι, διὸ καὶ ἀμελῶς ἐστρατοπέδευσεν, ἐπιόντος δὲ ἤδη τῆς δυσχωρίας ὁπὲ καὶ μόγις ἦσθάνετο καὶ προὔπεμπέ τινας ἱππέας ἐς κώλυσιν αὐτοῦ. τραπέντων δ' ἐκείνων καὶ ἐς τοὺς κρημνοὺς καταρριφθέντων ἐξήκοντα αὖθις ἔπεμψεν ἄρματα, εἰ δύναιτο μετὰ ρύμης κόψαι καὶ διαρρηῆξαι τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων. <sup>[5]</sup>

Mith 164 διαστάντων δὲ τῶν Ῥωμαίων τὰ μὲν ἄρματα ὑπὸ τῆς φορᾶς ἐς τοὺς ὀπίσω παρενεχθέντα τε καὶ δυσεπίστροφα ὄντα πρὸς τῶν ὑστάτων, περιστάντων αὐτὰ καὶ ἐσακοντιζόντων, διεφθείρετο. ὁ δ' Ἀρχέλαος, δυνηθεὶς ἂν καὶ ὡς ἀπὸ τοῦ χάρακος εὐσταθῶς ἀπομάχεσθαι, τάχα οἱ καὶ τῶν κρημνῶν ἐς τοῦτο συλλαμβανόντων, ἐξῆγε σὺν ἐπείξει καὶ διέτασσε μετὰ σπουδῆς τοσόνδε πλήθος οὐ προεγνωκότων ἀνδρῶν, ἐν στενωτάτῳ μάλιστα γεγωνῶς διὰ τὸν Σύλλαν, ἤδη πλησιάζοντα. <sup>[5]</sup>

Mith 165 τοὺς δ' ἱππέας πρώτους ἐπαγαγὼν μετὰ δρόμου πολλοῦ διέτεμε τὴν φάλαγγα Ῥωμαίων ἐς δύο καὶ εὐμαρῶς ἐκατέρους ἐκυκλοῦτο διὰ τὴν ὀλιγότητα. οἱ δ' ἀπεμάχοντο μὲν ἐγκρατῶς, ἐς πάντας ἐπιστρεφόμενοι, μάλιστα δ' ἐπόνουν οἱ περὶ Γάλβαν τε καὶ Ὀρτήσιον, καθ' οὓς αὐτὸς ὁ Ἀρχέλαος ἐτέτακτο, τῶν βαρβάρων ὡς ἐν ὄψει στρατηγοῦ σὺν προθυμίᾳ σφοδρᾷ ἐπικειμένων, μέχρι τοῦ Σύλλα μεταχωροῦντος ἐς αὐτοὺς σὺν ἱππεῦσι πολλοῖς ὁ Ἀρχέλαος, ἀπὸ τῶν σημείων, στρατηγικῶν ὄντων, καὶ τοῦ κονιορτοῦ, πλείονος αἰρομένου, τεκμηράμενος εἶναι Σύλλαν τὸν ἐπιόντα, λύσας τὴν κύκλωσιν, ἐς τάξιν ἀνεχώρει.

Mith 168 ὁ δὲ τῶν τε ἱππέων τὸ ἄριστον ἄγων καὶ δύο νεαλεῖς σπεύρας ἐν τῇ παρόδῳ προσλαβὼν, αἱ ἐτετάχατο ἐφεδρεύειν, οὕπῳ τὸν κύκλον τοῖς πολεμίοις ἐξελίξασιν οὐδ' εἰς μέτωπον εὐσταθῶς διατεταγμένοις ἐνέβαλε καὶ θορυβήσας ἔκοψέ τε καὶ εἰς φυγὴν τραπέντας ἐδίωκεν. <sup>[5]</sup>

Mith 169 ἀρξαμένης δ' ἐνταῦθα τῆς νίκης οὐδὲ Μουρήνας ἠλίνυεν, ἐπὶ τοῦ λαιοῦ τεταγμένος, ἀλλ' ὀνειδίσας τοῖς ἀμφ' αὐτὸν καὶ γενναίως ἐμπεσὼν ἐδίωκε κάκεῖνος. τρεπομένων δ' ἤδη τῶν Ἀρχελάου κερῶν οὐδ' οἱ μέσοι τὴν τάξιν ἐφύλασσαν, ἀλλ' ἀθρόα πάντων ἐγίγνετο φυγή. <sup>[5]</sup>

Mith 170 ἔνθα δὴ πάντα, ὅσα εἴκασεν ὁ Σύλλας, ἐνέπιπτεν τοῖς πολεμίοις· οὐ γὰρ ἔχοντες ἀναστροφὴν εὐρύχωρον οὐδὲ πεδίον ἐς φυγὴν ἐπὶ τοὺς κρημνοὺς ὑπὸ τῶν διωκόντων ἐωθοῦντο, καὶ αὐτῶν οἱ μὲν ἐξέπιπτον πρὸς αὐτόν, οἱ δ' εὐβουλότερον ἐς τὸ στρατόπεδον ἐφέροντο. <sup>[5]</sup>

Mith 171 Ἀρχέλαος δ' αὐτοὺς προλαβὼν, ἀπειρότατα δὴ τότε μάλιστα συμφορῶν πολεμικῶν, ἀπέκλειε καὶ ἐπιστρέφειν ἐς τοὺς πολεμίους ἐκέλευεν. οἱ δ' ἀνέστρεφον μὲν ἐκ προθυμίας, οὔτε δὲ στρατηγῶν ἢ ἐπιστατῶν ἐς διάταξιν ἔτι σφίσι παρόντων, οὔτε τὰ σημεῖα ἕκαστοι τὰ ἑαυτῶν ἐπιγινώσκοντες ὡς ἐν ἀκόσμῳ τροπῇ διερριμμένοι, χωρίου τε καὶ ἐς φυγὴν καὶ εἰς μάχην ἀποροῦντες, στενωτάτου τότε μάλιστα αὐτοῖς διὰ τὴν δίωξιν γενομένου, ἐκτείνοντο μετὰ ἀργίας, οἱ μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, οὐδὲν ἀντιδρᾶσαι φθάνοντες, οἱ δὲ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἐν πλήθει καὶ στενοχωρίᾳ θορυβοῦμενοι. <sup>[5]</sup>

Mith 172 πάλιν τε κατέφυγον ἐπὶ τὰς πύλας καὶ εἰλοῦντο περὶ αὐτὰς ἐπιμεφόμενοι τοῖς ἀποκλείουσι θεοῦς τε πατρίους αὐτοῖς καὶ τὴν ἄλλην οἰκειότητα σὺν ὀνειδίει προύφερον, ὡς οὐχ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν μᾶλλον ἢ τῶνδε ὑπερορώντων αὐτοὺς ἀναιρούμενοι, ἔστε μόλις αὐτοῖς ὁ Ἀρχέλαος, ὁπὲ τῆς χρείας, ἀνέωγνυ τὰς πύλας καὶ ὑπεδέχετο μετὰ ἀταξίας ἐστρέχοντας. <sup>[5]</sup>

Mith 174 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, ταῦτα συνιδόντες καὶ παρακαλέσαντες τότε μάλιστα ἀλλήλους, δρόμῳ τοῖς φεύγουσι συνέπιπτον ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν νίκην ἐς τέλος ἐξειργάσαντο. Ἀρχέλαος δὲ καὶ ὅσοι ἄλλοι κατὰ μέρος ἐξέφυγον, ἐς Χαλκίδα συνελέγοντο, οὐ πολὺ πλείους μυρίων ἐκ

δυσώδεκα μυριάδων γενόμενοι. Ῥωμαίων δ' ἔδοξαν μὲν ἀποθανεῖν πεντεκαίδεκα ἄνδρες, δύο δ' αὐτῶν ἐπανήλθον. τοῦτο μὲν δὴ Σύλλα καὶ Ἀρχελάω, τῷ Μιθριδάτου στρατηγῷ, τῆς περὶ Χαιρώνειαν μάχης τέλος ἦν, δι' εὐβουλίαν δὴ μάλιστα Σύλλα καὶ δι' ἀφροσύνην Ἀρχελάου τοιόνδε ἑκατέρω γενόμενον. <sup>[5]</sup>

Mith 176 Σύλλας δέ, πολλῶν μὲν αἰχμαλώτων, πολλῶν δ' ὅπλων καὶ λείας κρατῶν, τὰ μὲν ἀχρεῖα σωρευθέντα διαζωσάμενος, ὡς ἔθος ἐστὶ Ῥωμαίοις, αὐτὸς ἐνέπρησε τοῖς ἐνυαλίοις θεοῖς, ἀναπαύσας δὲ τὴν στρατιὰν ἐπ' ὀλίγον ἐς τὸν Εὐριπον σὺν εὐζώνοις ἐπὶ τὸν Ἀρχέλαον ἠπέιγετο. Ῥωμαίων δὲ ναῦς οὐκ ἐχόντων ἀδεῶς τὰς νήσους περιέπλει, τὰ παράλια πορθῶν. Ζακύνθῳ δ' ἐκβὰς παρεστρατοπέδευσε καὶ τινῶν Ῥωμαίων, οἱ ἐπεδήμουν, νυκτὸς ἐπιθεμένων αὐτῷ κατὰ τάχος ἐσβὰς αὐθις ἀνήγετο ἐς Χαλκίδα, ληστεύοντι μᾶλλον ἢ πολεμοῦντι ἐοικώς. Μιθριδάτης δ', ἐπεὶ τοσησδε ἡττης ἐπύθετο, κατεπλάγη μὲν αὐτίκα καὶ ἔδεισεν ὡς ἐπὶ ἔργῳ τοσοῦτω, στρατιὰν δ' ὅμως ἄλλην ἀπὸ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἔθνων ἀπάντων κατὰ σπουδὴν συνέλεγε. <sup>[10]</sup>

Mith 177 νομίσας δ' ἂν τινὰς αὐτῷ διὰ τὴν ἡτταν, ἢ νῦν ἢ εἴ τινα καιρὸν ἄλλον εὐροίεν, ἐπιθήσεσθαι, τοὺς ὑπόπτους οἱ πάντας, πρὶν ὁζύτερον γενέσθαι τὸν πόλεμον, ἀνελέγετο. <sup>[5]</sup>

Mith 178 καὶ πρῶτα μὲν τοὺς Γαλατῶν τετράρχας, ὅσοι τε αὐτῷ συνῆσαν ὡς φίλοι καὶ ὅσοι μὴ κατήκουον αὐτοῦ, πάντας ἔκτεινε μετὰ παίδων καὶ γυναικῶν χωρὶς τριῶν τῶν διαφυγόντων, τοῖς μὲν ἐνέδρας ἐπιέμψας, τοὺς δ' ἐπὶ διαίτη μιᾶς νυκτός, οὐχ ἡγούμενος αὐτῶν οὐδένα οἱ βέβαιον, εἰ πλησιάσοι Σύλλας, ἔσσεσθαι. σφετερισάμενος δ' αὐτῶν τὰς περιουσίας φρουρὰς εἰσῆγεν ἐς τὰς πόλεις καὶ σατράπην ἐς τὸ ἔθνος Εὐμαχον ἔπεμψεν, ὃν αὐτίκα τῶν τετραρχῶν οἱ διαφυγόντες, στρατιὰν ἀγείραντες ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, ἐξέβαλον αὐταῖς φρουραῖς διώκοντες ἐκ Γαλατίας καὶ Μιθριδάτῃ περιῆν Γαλατῶν ἔχειν τὰ χρήματα μόνα. <sup>[5]</sup>

Mith 180 Χίοις δὲ μηνίων, ἐξ οὗ τις αὐτῶν ναῦς ἐς τὴν βασιλικὴν ἐν τῇ περὶ Ῥόδον ναυμαχίᾳ λαθοῦσα ἐνέβαλε, πρῶτα μὲν ἐδήμευσεν τὰ ὄντα Χίοις τοῖς ἐς Σύλλαν φυγοῦσιν, ἐξῆς δ' ἔπεμπε τοὺς τὰ Ῥωμαίων ἐρευνησομένους ἐν Χίῳ.

Mith 181 καὶ τρίτον Ζηνόβιος, στρατιὰν ἄγων ὡς ἐς τὴν Ἑλλάδα διαβαλὼν, τὰ τεῖχη τῶν Χίων καὶ ὅσα ἄλλα ἐρυμνὰ χωρία, τῆς νυκτός κατέλαβε καὶ ταῖς πύλαις φρουρὰν ἐπιστήσας ἐκήρυξε τοὺς μὲν ξένους ἀτρεμεῖν, Χίους δὲ ἐς ἐκκλησίαν συνελθεῖν, ὡς διαλεξόμενος αὐτοῖς τι παρὰ τοῦ βασιλέως. <sup>[5]</sup>

Mith 182 ἐπεὶ δὲ συνήλθον, ἔλεξεν ὅτι “βασιλεὺς ὑποπτον ἔχει τὴν πόλιν διὰ τοὺς Ῥωμαῖζοντας, παύσεται δέ, ἐὰν τὰ τε ὅπλα παραδῶτε καὶ ὁμηρὰ τῶν παίδων τοὺς ἀρίστους.” οἱ μὲν δὴ κατειλημμένην σφῶν τὴν πόλιν ὀρῶντες ἔδοσαν ἄμφω, καὶ Ζηνόβιος αὐτὰ ἐς Ἐρυθρὰς ἐξέπεμψεν, ὡς αὐτίκα τοῖς Χίοις γράψοντος τοῦ βασιλέως. <sup>[5]</sup>

Mith 183 ἐπιστολὴ δὲ ἦκε Μιθριδάτου τάδε λέγουσα· “εὖνοι καὶ νῦν ἐστε Ῥωμαίοις, ὧν ἔτι πολλοὶ παρ' ἐκείνοις εἰσὶ, καὶ τὰ ἐγκτήματα Ῥωμαίων καρποῦσθε, ἡμῖν οὐκ ἀναφέροντες, ἔς τε τὴν ἐμὴν ναῦν ἐν τῇ περὶ Ῥόδον ναυμαχίᾳ τριήρης ὑμετέρα ἐνέβαλέ τε καὶ κατέσεισεν. ὃ ἐγὼ περιέφερον ἐκὼν ἐς μόνους τοὺς κυβερνήτας, εἰ δύναισθε σώζεσθαι καὶ ἀγαπᾶν. <sup>[5]</sup>

Mith 184 λανθάνοντες δὲ καὶ νῦν τοὺς ἀρίστους ὑμῶν ἐς Σύλλαν διεπέμψατε καὶ οὐδένα αὐτῶν, ὡς οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ταῦτα πράττοντα, ἐνεδείξατε οὐδ' ἐμηνύσατε, ὃ τῶν οὐ συμπεπραχότων ἔργον ἦν. τοὺς οὖν ἐπιβουλεύοντας μὲν τῇ ἐμῇ ἀρχῇ, ἐπιβουλεύσαντας δὲ καὶ τῷ σώματι, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι ἐδικαίουν ἀποθανεῖν, ἐγὼ δ' ὑμῖν τιμῶμαι δισχιλίων ταλάντων.” τοσαῦτα μὲν ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχεν, οἱ δ' ἐβούλοντο μὲν ἐς αὐτὸν πρεσβεῦσαι, Ζηνοβίου δὲ κατακλύοντος ὅπλων τε ἀφρημένοι καὶ παίδων σφίσι τῶν ἀρίστων ἐχομένων στρατιᾶς τε βαρβαρικῆς τοσαύτης

ἐφεστῶσης οἰμῶζοντες ἔκ τε ἱερῶν κόσμους καὶ τὰ τῶν γυναικῶν πάντα ἐς τὸ πλήρωμα τῶν  
δισχιλίων ταλάντων συνέφερον. <sup>[5]</sup>

Mith 186 ὥς δὲ καὶ ταῦτ' ἐπεπλήρωτο, αἰτιασάμενος τὸν σταθμὸν ἐνδεῖν ὁ Ζηνόβιος ἐς τὸ θέατρον  
αὐτοὺς συνεκάλει καὶ τὴν στρατιὰν περιστήσας μετὰ γυμνῶν ξιφῶν ἀμφί τε τὸ θέατρον αὐτὸ  
καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ μέχρι τῆς θαλάσσης ὁδοὺς ἤγε τοὺς Χίους, ἀνιστὰς ἕκαστον ἐκ τοῦ θεάτρου,  
καὶ ἐνετίθετο ἐς τὰς ναῦς, ἐτέρωθι μὲν τοὺς ἄνδρας, ἐτέρωθι δ' αὐτῶν τὰ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά,  
βαρβαρικῶς ὑπὸ τῶν ἀγόντων ὑβριζόμενα. ἀνάσπαστοι δ' ἐντεῦθεν ἐς Μιθριδάτην γενόμενοι  
διεπέμφθησαν ἐς τὸν Εὐξείνιον. καὶ Χῖοι μὲν ὧδ' ἐπεπράγεσαν, Ζηνόβιον δὲ Ἐφέσιοι μετὰ  
στρατιωτῶν προσιόντα ἐκέλευον ἐξοπλίσασθαι τε παρὰ ταῖς πύλαις καὶ σὺν ὀλίγοις ἐσελθεῖν.  
<sup>[10]</sup>

Mith 187 ὁ δ' ὑπέστη μὲν ταῦτα καὶ ἐσῆλθε πρὸς Φιλοποίμενα, τὸν πατέρα Μονίμης, τῆς ἐρωμένης  
Μιθριδάτου, ἐπίσκοπον Ἐφεσίων ἐκ Μιθριδάτου καθεστηκότα, καὶ συνελθεῖν οἱ τοὺς Ἐφεσίους  
ἐς ἐκκλησίαν ἐκήρυσεν. <sup>[5]</sup>

Mith 188 οἱ δὲ οὐδὲν χρηστὸν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῦ προσδοκῶντες ἐς τὴν ἐπιούσαν ἀνέθεντο καὶ νυκτὸς  
ἀλλήλους ἀγείραντές τε καὶ παρακαλέσαντες Ζηνόβιον μὲν ἐς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλόντες  
ἔκτειναν καὶ τὰ τείχη κατεῖχον καὶ τὸ πλῆθος συνελόχιζον καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν συνέλεγον καὶ  
τὴν πόλιν ὅλως διὰ χειρὸς εἶχον. <sup>[5]</sup>

Mith 189 ὧν πυνθανόμενοι Τραλλιανοὶ καὶ Ὑπαιπνηοὶ καὶ Μεσοπολῖται καὶ τινες ἄλλοι, τὰ Χίων πάθη  
δεδιότες, ὅμοια τοῖς Ἐφεσίοις ἔδρων. Μιθριδάτης δ' ἐπὶ μὲν τὰ ἀφεστηκότα στρατιὰν ἐξέπεμπε  
καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς λαμβανομένους ἔδρα, δέσας δὲ περὶ τοῖς λοιποῖς τὰς πόλεις τὰς  
Ἑλληνίδας ἡλευθέρου καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς αὐτοῖς ἐκήρυσσε καὶ τοὺς ἐν ἐκάστη μετοίκους  
πολίτας αὐτῶν ἐποίει καὶ τοὺς θεράποντας ἐλευθέρους, ἐλπίσας (ὅπερ δὴ καὶ συνηνέχθη) τοὺς  
κατὰ χρεως καὶ μετοίκους καὶ θεράποντας, ἡγουμένους ἐν τῇ Μιθριδάτου ἀρχῇ βεβαίως τὰ  
δοθέντα αὐτοῖς ἔξιν, εὐνους αὐτῷ γενήσεσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 191 Μυννίων δὲ καὶ Φιλότιμος οἱ Σμυρναῖοι καὶ Κλεισθένης καὶ Ἀσκληπιόδοτος οἱ Λέσβιοι, βασιλεῖ  
γνώριμοι πάντες, ὁ δὲ Ἀσκληπιόδοτος αὐτὸν καὶ ξεναγήσας ποτέ, ἐπιβουλὴν ἐπὶ τὸν  
Μιθριδάτην συνετίθεσαν· ἥς αὐτὸς ὁ Ἀσκληπιόδοτος μηνυτὴς ἐγένετο καὶ ἐς πίστιν ὑπὸ κλίνῃ  
τινὶ παρεσκεύασεν ἀκοῦσαι τοῦ Μυννίωνος. <sup>[5]</sup>

Mith 192 ἀλούσης δὲ τῆς ἐπιβουλῆς οἱ μὲν αἰκισθέντες ἐκολάσθησαν, ὑποψία δ' ἐς τὰ ὅμοια πολλοὺς  
κατεῖχεν. ὥς δὴ καὶ Περγαμηνῶν τὰ αὐτὰ βουλευόντες ὀγδοήκοντα ἄνδρες ἐάλωσαν καὶ ἐν  
ἄλλαις πόλεσιν ἔτεροι, ζητητὰς ὁ Μιθριδάτης πανταχοῦ περιέπεμπε, οἱ τοὺς ἐχθροὺς  
ἐνδεικνύντων ἐκάστων ἔκτειναν ἀμφὶ τοὺς χιλίους καὶ ἑξακοσίους ἄνδρας. <sup>[5]</sup>

Mith 193 ὧν οἱ κατηγορήσαντες οὐ πολὺ ὕστερον οἱ μὲν ὑπὸ Σύλλα ληφθέντες διεφθάρησαν, οἱ δὲ  
προανεῖλον ἑαυτούς, οἱ δ' εἰς τὸν Πόντον αὐτῷ Μιθριδάτῃ συνέφευγον. γιγνομένων δὲ τῶνδε  
περὶ τὴν Ἀσίαν ὀκτὼ μυριάδων στρατὸς ἤθροιστο τῷ Μιθριδάτῃ, καὶ αὐτὸν Δορύλαος πρὸς  
Ἀρχέλαον ἤγεν ἐς τὴν Ἑλλάδα, ἔχοντα τῶν προτέρων ἑπτὰ μυρίους.

Mith 194 ὁ δὲ Σύλλας ἀντεστρατοπέδευε μὲν Ἀρχελάῳ περὶ Ὀρχομενόν, ὥς δὲ εἶδε τῆς ἐπελθούσης  
ἵππου τὸ πλῆθος, ὥρυσσε τάφρους πολλὰς ἀνὰ τὸ πεδίον, εὖρος δέκα πόδας, καὶ ἐπιόντος αὐτῷ  
τοῦ Ἀρχελάου ἀντιπαρέταξεν. <sup>[5]</sup>

Mith 195 ἀσθενῶς δὲ τῶν Ῥωμαίων διὰ δέος τῆς ἵππου μαχομένων, ἐς πολὺ μὲν αὐτοὺς παριππεύων  
παρεκάλει καὶ ἐπέσπερχε σὺν ἀπειλῇ, οὐκ ἐπιστρέφων δ' αὐτοὺς ἐς τὸ ἔργον οὐδ' ὥς, ἐξήλατο  
τοῦ ἵππου καὶ σημείον ἀρπάσας ἀνὰ τὸ μεταίχιμιον ἔθει μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν, κεκραγῶς “εἴ τις  
ὕμῶν, ὧ Ῥωμαῖοι, πύθοιτο, ποῦ Σύλλαν τὸν στρατηγὸν ὑμῶν αὐτῶν προυδῶκατε, λέγειν· ἐν  
Ὀρχομενῷ μαχόμενον.” <sup>[5]</sup>

- Mith 196 " οἱ δ' ἡγεμόνες αὐτῷ κινδυνεύοντι συνεξέθεον ἐκ τῶν ἰδίων τάξεων, συνεξέθεον δὲ καὶ ἡ ἄλλη πληθὺς αἰδουμένη παλίωξιν τε εἰργάσαντο. καὶ τῆς νίκης ἀρχομένης ἀναθορῶν αὐθις ἐπὶ τὸν ἵππον ἐπήγει τὸν στρατὸν περιῶν καὶ ἐπέσπερχεν, ἕως τέλεον αὐτοῖς τὸ ἔργον ἐξετελέσθη. <sup>[5]</sup>
- Mith 197 καὶ τῶν πολεμίων ἀπώλοντο μὲν ἀμφὶ τοὺς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους, καὶ τούτων ἦσαν οἱ μύριοι ἵππεῖς μάλιστα, καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ παῖς Ἀρχελάου Διογένης· οἱ πεζοὶ δ' ἐς τὸ στρατόπεδον συνέφυγον. καὶ δείσας ὁ Σύλλας, μὴ πάλιν αὐτὸν ὁ Ἀρχέλαος, οὐκ ἔχοντα ναῦς, ἐς Χαλκίδα ὡς πρότερον διαφύγοι, τὸ πεδῖον ἐκ διαστημάτων ἐνυκτοφυλάκει. <sup>[5]</sup>
- Mith 198 καὶ μεθ' ἡμέραν, στάδιον οὐχ ὅλον ἀποσχὼν τοῦ Ἀρχελάου, τάφρον αὐτῷ περιώρυσσεν οὐκ ἐπεξιόντι.
- Mith 199 καὶ παρεκάλει τότε μάλιστα τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν ἐκπονήσαι τοῦ παντὸς πολέμου τὸ ἔτι λείψανον, ὡς τῶν πολεμίων αὐτὸν οὐδ' ὑφισταμένων, καὶ ἐπῆγεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ χαράκωμα τοῦ Ἀρχελάου. ὅμοια δ' ἐκ μεταβολῆς ἐγίγνετο καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὑπὸ ἀνάγκης, τῶν ἡγεμόνων αὐτοὺς περιθεόντων καὶ τὸν παρόντα κίνδυνον προφερόντων τε καὶ ὄνειδιζόντων, εἰ μὴδ' ἀπὸ χάρακος ἀπομαχέσονται τοὺς ἐχθρούς, ὀλιγωτέρους ὄντας. ὁρμῆς δὲ καὶ βοῆς ἐκατέρωθεν γενομένης πολλὰ μὲν ἐγίγνετ' ἐπ' ἀμφοῖν ἔργα πολέμου, γωνίαν δέ τινα τοῦ χαρακώματος οἱ Ῥωμαῖοι, τὰς ἀσπίδας σφῶν ὑπερσχόντες, ἤδη διέσπων, καὶ οἱ βάρβαροι καταθορόντες ἀπὸ τοῦ χαρακώματος εἴσω τῆς γωνίας περιέστησαν αὐτήν, ὡς τοῖς ξίφεσιν ἀμυνόμενοι τοὺς ἐστρέχοντας. <sup>[5]</sup>
- Mith 201 οὐδέ τις ἐτόλμα, μέχρι Βάσιλλος, ὁ τοῦ τέλους ταξίαρχος, ἐσήλατο πρῶτος καὶ τὸν ὑπαντήσαντα ἔκτεινε. τότε δ' αὐτῷ συνεισέπιπτεν ὁ στρατὸς ἅπας, καὶ φυγὴ τῶν βαρβάρων ἐγίγνετο καὶ φόνος, τῶν μὲν καταλαμβανομένων, τῶν δὲ ἐς τὴν ἐγγὺς λίμνην ὠθουμένων τε καὶ νεῖν οὐκ ἐπισταμένων, ἀξύνετα βαρβαριστὶ τοὺς κτενοῦντας παρακαλούντων. <sup>[5]</sup>
- Mith 202 Ἀρχέλαος δ' ἐν ἔλει τινὶ ἐκρύφθη καὶ σκάφους ἐπιτυχὼν ἐς Χαλκίδα διέπλευσε. καὶ εἴ τις ἦν ἄλλη Μιθριδάτου στρατιὰ κατὰ μέρος ποι διατεταγμένη, πάντας αὐτοὺς ἐκάλει κατὰ σπουδὴν. ὁ δὲ Σύλλας τῆς ἐπιούσης τὸν τε ταξίαρχον ἑστεφάνου καὶ τοῖς ἄλλοις ἀριστεῖα ἐδίδου. <sup>[5]</sup>
- Mith 203 καὶ τὴν Βοιωτίαν, συνεχῶς μετατιθεμένην, διήρπαζε καὶ ἐς Θεσσαλίαν ἐλθὼν ἐχείμαζε, τὰς ναῦς τὰς μετὰ Λουκούλλου περιμένων. ἀγνοῶν δ', ὅπῃ ὁ Λούκουλλος εἴη, ἐναυπηγεῖτο ἑτέρας, καὶ ταῦτα μέντοι Κορινθίου τε Κίννα καὶ Γαΐου Μαρίου τῶν ἐχθρῶν αὐτὸν ἐν Ῥώμῃ ἐψηφισμένων εἶναι Ῥωμαίων πολέμιον καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπαύλεις καθηρηκότων καὶ τοὺς φίλους ἀνελόντων. <sup>[5]</sup>
- Mith 204 ὁ δὲ οὐδὲν οὐδ' ὥς καθήρει τῆς ἐξουσίας, τὸν στρατὸν ἔχων εὐπειθῇ καὶ πρόθυμον.
- Mith 205 Κίννας δὲ Φλάκκον ἐλόμενός οἱ συνάρχειν τὴν ὑπατον ἀρχὴν ἔπεμπεν ἐς τὴν Ἀσίαν μετὰ δύο τελῶν, ἀντὶ τοῦ Σύλλα, ὡς ἤδη πολεμίου γεγονότος, τῆς τε Ἀσίας ἄρχειν καὶ πολεμεῖν τῷ Μιθριδάτῃ. ἀπειροπολέμῳ δ' ὄντι τῷ Φλάκκῳ συνεξήλθεν ἐκὼν ἀπὸ τῆς βουλῆς ἀνὴρ πιθανὸς ἐς στρατηγίαν, ὄνομα Φιμβρίας. <sup>[5]</sup>
- Mith 206 τοῦτοις ἐκ Βρεντεσίου διαπλέουσιν αἱ πολλαὶ τῶν νεῶν ὑπὸ χειμῶνος διελύθησαν, καὶ τὰς πρόπλους αὐτῶν ἐνέπρησε στρατὸς ἄλλος ἐπιπεμφθεὶς ἐκ Μιθριδάτου. μοχθηρὸν δ' ὄντα τὸν Φλάκκον καὶ σκαιὸν ἐν ταῖς κολάσεσι καὶ φιλοκερδῇ ὁ στρατὸς ἅπας ἀπεστρέφετο, καὶ μέρος αὐτῶν τι, προπεμφθὲν ἐς Θεσσαλίαν, εἰς τὸν Σύλλαν μετεστρατεύσαντο. <sup>[5]</sup>
- Mith 207 τοὺς δὲ ὑπολοίπους ὁ Φιμβρίας, στρατηγικώτερος τοῦ Φλάκκου φαινόμενος αὐτοῖς καὶ φιλανθρωπότερος, κατεῖχε μὴ μεταθέσθαι. ὡς δ' ἐν τινι καταγωγῇ περὶ ξενίας ἔριδος αὐτῷ καὶ

τῷ ταμίᾳ γενομένης ὁ Φλάκκος διαιτῶν οὐδὲν ἐς τιμὴν ἐπεσήμηνε τοῦ Φιμβρίου, χαλεπήνας ὁ Φιμβρίας ἠπειλήσεν ἐς Ῥώμην ἐπανελεύσεσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 208 καὶ τοῦ Φλάκκου δόντος αὐτῷ διάδοχον εἰς ᾧ τότε διώκει, φυλάξας αὐτὸν ὁ Φιμβρίας ἐς Χαλκηδὸνα διαπλέοντα, πρῶτα μὲν Θέρμον τὰς ῥάβδους ἀφείλετο, τὸν ἀντιστράτηγον ὑπὸ τοῦ Φλάκκου καταλελειμμένον, ὡς οἱ τοῦ στρατοῦ τὴν στρατηγίαν περιθέντος, εἶτα Φλάκκον αὐτὸν σὺν ὀργῇ μετ' ὀλίγον ἐπανιόντα ἐδίωκεν, ἕως ὁ μὲν Φλάκκος εἰς τινα οἰκίαν καταφυγὼν καὶ νυκτὸς τὸ τεῖχος ὑπερελθὼν ἐς Χαλκηδὸνα πρῶτον καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐς Νικομήδειαν ἔφυγεν καὶ τὰς πύλας ἀπέκλεισεν. <sup>[5]</sup>

Mith 209 ὁ δὲ Φιμβρίας αὐτὸν ἐπελθὼν ἔκτεινεν ἐν φρέατι κρυπτόμενον, ὕπατόν τε ὄντα Ῥωμαίων καὶ στρατηγὸν τοῦδε τοῦ πολέμου, ἰδιώτης αὐτὸς ὢν καὶ ὡς φίλῳ κελεύοντι συνεληλυθώς. <sup>[5]</sup>

Mith 210 ἐκτεμὼν τε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μεθῆκεν ἐς θάλασσαν καὶ τὸ λοιπὸν ἄταφον ἐκρίψας αὐτὸν αὐτοκράτορα ἀπέφηνε τοῦ στρατοῦ. καὶ μάχας τινὰς οὐκ ἀγεννῶς ἠγωνίσαστο τῷ παιδί τῷ Μιθριδάτου αὐτόν τε βασιλέα συνεδίωξεν ἐς τὸ Πέργαμον καὶ ἐς Πιτάνην ἐκ τοῦ Περγάμου διαφυγόντα ἐπελθὼν ἀπετάφρευεν, ἕως ὁ μὲν βασιλεὺς ἐπὶ νεῶν ἔφυγεν ἐς Μιτυλήνην. ὁ δὲ Φιμβρίας, ἐπιὼν τὴν Ἀσίαν, ἐκόλασε τοὺς καππαδοκίσαντας καὶ τῶν οὐ δεχομένων αὐτὸν τὴν χώραν ἐλεηλάτει. Ἰλιεῖς δέ, πολιορκούμενοι πρὸς αὐτοῦ, κατέφυγον μὲν ἐπὶ Σύλλαν, Σύλλα δὲ φήσαντος αὐτοῖς ἥξιν καὶ κελεύσαντος ἐν τοσῷδε Φιμβρία φράζειν, ὅτι σφᾶς ἐπιτετρόφασι τῷ Σύλλᾳ, πυθόμενος ὁ Φιμβρίας ἐπήνεσε μὲν ὡς ἤδη Ῥωμαίων φίλους, ἐκέλευσε δὲ καὶ αὐτόν, ὄντα Ῥωμαῖον, εἴσω δέχεσθαι, κατειρωνεύσάμενός τι καὶ τῆς συγγενείας τῆς οὔσης ἐς Ῥωμαίους Ἰλιεῦσιν. <sup>[5]</sup>

Mith 212 ἐσελθὼν δὲ τοὺς ἐν ποσὶ πάντας ἔκτεινε καὶ πάντα ἐνεπίμπρη καὶ τοὺς πρεσβεύσαντας ἐς τὸν Σύλλαν ἐλυμαίνετο ποικίλως, οὔτε τῶν ἱερῶν φειδόμενος οὔτε τῶν ἐς τὸν νεῶν τῆς Ἀθηνᾶς καταφυγόντων, οὓς αὐτῷ νεῷ κατέπρησε. κατέσκαπτε δὲ καὶ τὰ τεῖχη καὶ τῆς ἐπιούσης ἡρεῦνα περιῶν, μὴ τι συνέστηκε τῆς πόλεως ἔτι. <sup>[5]</sup>

Mith 213 ἡ μὲν δὴ, χεῖρονα τῶν ἐπὶ Ἀγαμέμνονος παθοῦσα, ὑπὸ συγγενοῦς διωλώλει, καὶ οἰκόπεδον οὐδὲν αὐτῆς οὐδ' ἱερὸν οὐδ' ἄγαλμα ἔτι ἦν· τὸ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἔδος, ὃ Παλλάδιον καλοῦσι καὶ διοπετὲς ἠγοῦνται, νομίζουσί τινες εὑρεθῆναι τότε ἄθραυστον, τῶν ἐπιπεσόντων τειχέων αὐτὸ περικαλυψάντων, εἰ μὴ Διομήδης αὐτὸ καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν τῷ Τρωϊκῷ ἔργῳ μετήνεγκαν ἐξ Ἰλίου. τάδε μὲν δὴ Φιμβρίας ἐς Ἴλιον εἰργάζετο, ληγούσης ἄρτι τῆς τρίτης <καὶ ἑβδομηκοστῆς> καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. <sup>[5]</sup>

Mith 214 καὶ τινες ἠγοῦνται τὸ πάθος αὐτῇ τότε μετὰ Ἀγαμέμνονα χιλίοις καὶ πεντήκοντα ἔτεσι γενέσθαι μάλιστα.

Mith 215 ὁ δὲ Μιθριδάτης, ἐπεὶ καὶ τῆς περὶ Ὀρχομενὸν ἥττης ἐπύθετο, διαλογιζόμενος τὸ πλῆθος, ὅσον ἐξ ἀρχῆς ἐς τὴν Ἑλλάδα πεπόμεναι, καὶ τὴν συνεχῇ καὶ ταχεῖαν αὐτοῦ φθοράν, ἐπέστελλεν Ἀρχελάῳ διαλύσεις, ὡς δύναιτο εὐπρεπῶς, ἐργάσασθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 216 ὁ δὲ Σύλλα συνελθὼν ἐς λόγους εἶπε· “φίλος ὢν ὑμῖν πατρῶος, ὦ Σύλλα, Μιθριδάτης ὁ βασιλεὺς ἐπολέμησε μὲν διὰ στρατηγῶν ἐτέρων πλεονεξίαν, διαλύσεται δὲ διὰ τὴν σὴν ἀρετήν, ἣν τὰ δίκαια προστάσης.

Mith 217 ” καὶ ὁ Σύλλας ἀπορίᾳ τε νεῶν καὶ χρήματα οὐκ ἐπιπεμπόντων οὐδ' ἄλλο οὐδὲν οἴκοθεν αὐτῷ τῶν ἐχθρῶν ὡς πολεμῖω, ἀψάμενος ἤδη τῶν ἐν Πυθοῖ καὶ Ὀλυμπίᾳ καὶ Ἐπιδαύρῳ χρημάτων καὶ ἀντιδούς πρὸς λόγον τοῖς ἱεροῖς τὸ ἥμισυ τῆς Θηβαίων γῆς, πολλάκις ἀποστάντων, ἕς τε τὴν στάσιν αὐτὴν τῶν ἐχθρῶν ἐπειγόμενος ἀκραιφνή καὶ ἀπαθῇ τὸν στρατὸν μεταγαγεῖν, ἐνεδίδου πρὸς τὰς διαλύσεις καὶ εἶπεν· “ἀδικομένου μὲν ἦν, ὦ Ἀρχέλαε, Μιθριδάτου περὶ ὧν ἡδικοῖτο, πρεσβεύειν, ἀδικοῦντος δὲ γῆν τοσήνδε ἀλλοτρίαν ἐπιδραμεῖν καὶ κτεῖναι πολὺ

πλήθος ἀνδρῶν τά τε κοινὰ καὶ ἱερὰ τῶν πόλεων καὶ τὰ ἴδια τῶν ἀνηρημένων σφετερίσασθαι.  
[5]

Mith 218 τῷ δ' αὐτῷ λόγῳ καὶ ἐς τοὺς ἰδίους φίλους, ὧς περὶ ἡμᾶς, ἄπιστος γενόμενος ἔκτεινε καὶ τῶνδε πολλοὺς καὶ τῶν τετραρχῶν, οὓς ὁμοδιαίτους εἶχε, νυκτὸς μιᾶς μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων τῶν οὐ πεπολεμηκότων.

Mith 219 ἐπὶ δὲ ἡμῖν καὶ φύσεως ἔχθραν μᾶλλον ἢ πολέμου χρεῖαν ἐπεδείξατο, παντοίαις ἰδέαις κακῶν τοὺς περὶ τὴν Ἀσίαν Ἰταλιώτας σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ καὶ θεράπουσι, τοῖς οὓσι γένους Ἰταλικοῦ, λυμηνάμενός τε καὶ κτείνας. τοσοῦτον ἐξήνεγκεν εἰς τὴν Ἰταλίαν μῖσος ὃ νῦν ἡμῖν ὑποκρινόμενος φιλίαν πατρῶαν, ἧς οὐ πρὶν ἐκκαίδεκα μυριάδας ὑμῶν ὑπ' ἐμοῦ συγκοπῆναι ἐμνημονεύετε. [5]

Mith 220 ἀνθ' ὧν δίκαιον μὲν ἦν ἄσπειστα αὐτῷ τὰ παρ' ἡμῶν γενέσθαι, σοῦ δὲ χάριν ὑποδέχομαι συγγνώμης αὐτὸν τεύξεσθαι παρὰ Ῥωμαίων, ἃν τῷ ὄντι μεταγινώσκη. εἰ δὲ ὑποκρίνοιτο καὶ νῦν, ὥρα σοι τὸ σαυτοῦ σκοπεῖν, ὧς Ἀρχέλαε, ἐνθυμουμένῳ μὲν, ὅπως ἔχει τὰ παρόντα σοί τε καὶ κείνῳ, σκοποῦντι δ', ὅν τινα τρόπον ἐκεῖνός τε ἐτέροις κέχρηται φίλοις καὶ ἡμεῖς Εὐμένει καὶ Μασανάσῃ. [5]

Mith 221 "ὃ δ' ἔτι λέγοντος αὐτοῦ τὴν πείραν ἀπεσείετο καὶ δυσχεράνας ἔφη τὸν ἐγχειρίσαντά οἱ τὴν στρατηγίαν οὐ ποτε προδώσειν· "ἐλπίζω δέ σοι διαλλάξειν, ἦν μέτρια προστάσης.

Mith 222 "διαλιπὼν οὖν ὁ Σύλλας ὀλίγον εἶπεν· "ἐὰν τὸν στόλον ἡμῖν, ὃν ἔχεις, ὧς Ἀρχέλαε, παραδιδῷ πάντα Μιθριδάτης, ἀποδῷ δὲ καὶ στρατηγούς ἡμῖν ἢ πρέσβεις ἢ αἰχμαλώτους ἢ αὐτομόλους ἢ ἀνδράποδα ἀποδράντα καὶ Χίους ἐπὶ τοῖσδε καὶ ὅσους ἄλλους ἀνασπάστους ἐς τὸν Πόντον ἐποίησατο, μεθ' ἧς, ἐξαγάγῃ δὲ καὶ τὰς φρουρὰς ἐκ πάντων φρουρίων χωρὶς ὧν ἐκράτει πρὸ τῆσδε τῆς παρασπονδῆσεως, ἐσενέγκῃ δὲ καὶ τὴν δαπάνην τοῦδε τοῦ πολέμου τὴν δι' αὐτὸν γενομένην καὶ στέργῃ μόνῃς ἄρχων τῆς πατρῴας δυναστείας, ἐλπίζω πείσειν Ῥωμαίους αὐτῷ μηδὲν ἐπιμνηῖσαι τῶν γεγονότων. [5]

Mith 223 "ὃ μὲν δὴ τοσάδε εἶπεν, ὁ δ' Ἀρχέλαος τὰς μὲν φρουρὰς αὐτίκα πανταχόθεν ἐξῆγε, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐπέστελλε τῷ βασιλεῖ.

Mith 224 καὶ Σύλλας, τὴν ἐν τοσῷδε ἀργίαν διατιθέμενος, Ἐνετοὺς καὶ Δαρδανέας καὶ Σιντούς, περίοικα Μακεδόνων ἔθνη, συνεχῶς ἐς Μακεδονίαν ἐμβάλλοντα, ἐπιὼν ἐπόρθει καὶ τὸν στρατὸν ἐγύμναζε καὶ ἐχρηματίζετο ὁμοῦ. [5]

Mith 225 ἐλθόντων δὲ τῶν Μιθριδάτου πρέσβων, οἱ τοῖς μὲν ἄλλοις συνετίθεντο, μόνῃν δ' ἐξαιρούμενοι Παφλαγονίαν ἐπέπον, ὅτι πλεόνων ἂν ἔτυχε Μιθριδάτης, εἰ πρὸς τὸν ἕτερον ὑμῶν στρατηγὸν διελύετο, Φιμβρίαν, δυσχεράνας ὁ Σύλλας τῇ παραβολῇ καὶ Φιμβρίαν ἔφη δώσειν δίκην καὶ αὐτὸς ἐν Ἀσίᾳ γενόμενος αἰσθέσθαι, πότερα συνθηκῶν ἢ πολέμου δεῖται Μιθριδάτης. [5]

Mith 226 ὧς δ' εἰπὼν ἤλαυνεν ἐπὶ Κύψελλα διὰ Θράκης, Λούκουλλον ἐς Ἄβυδον προπέμψας· ἥδη γὰρ αὐτῷ καὶ ὅδε ἀφῖκτο, κινδυνεύσας μὲν ὑπὸ ληστῶν ἀλῶναι πολλάκις, στόλον δὲ τινα νεῶν ἀγείρας ἀπὸ τε Κύπρου καὶ Φοινίκης καὶ Ῥόδου καὶ Παμφυλίας καὶ πολλὰ δηώσας τῆς πολεμίας καὶ τῶν Μιθριδάτου νεῶν ἀποπειράσας ἐν παράπλῳ. [5]

Mith 227 Σύλλας μὲν οὖν ἀπὸ Κυψέλλων καὶ Μιθριδάτης ἐκ Περγάμου συνήεσαν αὐθις ἐς λόγους καὶ κατέβαινον εἰς πεδίον ἄμφω σὺν ὀλίγοις, ἐφορώντων τῶν στρατῶν ἐκατέρωθεν.

Mith 228 ἦσαν δ' οἱ λόγοι Μιθριδάτου μὲν ὑπόμνησις φιλίας καὶ συμμαχίας ἰδίας καὶ πατρῴας καὶ ἐπὶ τοῖς Ῥωμαίων πρέσβεσι καὶ προβούλοις καὶ στρατηγοῖς κατηγορία ὧν ἐς αὐτὸν ἐπεπράχεσαν

ἀδίκως, Ἀριοβαρζάνην τε κατάγοντες ἐς Καππαδοκίαν καὶ Φρυγίας αὐτὸν ἀφαιρούμενοι καὶ Νικομήδη περιορῶντες ἀδικοῦντα. <sup>[5]</sup>

Mith 229 “καὶ τάδε”, ἔφη, “πάντα ἔπραξαν ἐπὶ χρήμασι, παραλλὰξ παρ’ ἐμοῦ τε καὶ παρ’ ἐκείνων λαμβάνοντες ὃ γὰρ δὴ μάλιστ’ ἂν τις ὑμῶν, ὧ Ῥωμαῖοι, τοῖς πλείοσιν ἐπικαλέσειεν, ἔστιν ἡ φιλοκερδία. ἀναρραγέντος δὲ ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν τοῦ πολέμου πάντα, ὅσα ἀμυνόμενος ἔπραττον, ἀνάγκη μᾶλλον ἢ κατὰ γνώμην ἐγίγνετο. <sup>[5]</sup>

Mith 230 ” ὁ μὲν δὴ Μιθριδάτης ὧδε εἰπὼν ἐπαύσατο, ὁ δὲ Σύλλας ὑπολαβὼν ἀπεκρίνατο· “ἔφ’ ἕτερα μὲν ἡμᾶς ἐκάλεις, ὡς τὰ προτεινόμενα ἀγαπήσων, οὐ μὴν ὀκνήσω καὶ περὶ τῶνδε διὰ βραχέος εἰπεῖν.

Mith 231 ἐς μὲν Καππαδοκίαν ἐγὼ κατήγαγον Ἀριοβαρζάνην, Κιλικίας ἄρχων, ὧδε Ῥωμαίων ψηφισαμένων· καὶ σὺ κατήκουες ἡμῶν, δέον ἀντιλέγειν καὶ [μὴ] μεταδιδάσκειν ἢ μηκέτι τοῖς ἐγνωσμένοις ἀντιτιθέναι. Φρυγίαν δέ σοι Μάνιος ἔδωκεν ἐπὶ δωροδοκία, ὃ κοινόν ἐστιν ἀμφοῖν ἀδίκημα. καὶ τῷδε μάλιστα αὐτὴν ὁμολογεῖς οὐ δικαίως λαβεῖν, <λαβὼν> ἐκ δωροδοκίας. ὃ τε Μάνιος καὶ τὰ ἄλλα ἠλέγχθη παρ’ ἡμῖν ἐπὶ χρήμασι πράξας, καὶ πάντα ἀνέλυσεν ἡ βουλή. <sup>[5]</sup>

Mith 232 ὦ λόγῳ καὶ Φρυγίαν ἀδίκως σοι δοθεῖσαν οὐχ ἑαυτῇ συντελεῖν ἐπέταξεν ἐς τοὺς φόρους, ἀλλ’ αὐτόνομον μεθῆκεν. ὧν δὲ ἡμεῖς οἱ πολέμῳ λαβόντες οὐκ ἀξιοῦμεν ἄρχειν, τίνι λόγῳ σὺ καθέξεις; Νικομήδης δὲ αἰτιᾶται μὲν σε καὶ Ἀλέξανδρον αὐτῷ τὸν τὸ σῶμα τρώσσοντα ἐπιπέμψαι καὶ Σωκράτη τὸν Χρηστὸν ἐπὶ τὴν ἀρχήν, καὶ τάδε αὐτὸς ἀμυνόμενος ἐς τὴν σὴν ἐμβαλεῖν. <sup>[5]</sup>

Mith 233 εἰ δέ τι ὅμως ἡδικοῦ, ἐς Ῥώμην πρεσβεύειν ἔδει καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀναμένειν. εἰ δὲ καὶ θᾶττον ἡμύνου Νικομήδη, πῶς καὶ Ἀριοβαρζάνην ἀπῆλυνες οὐδὲν ἀδικοῦντα; ἐκβαλὼν δ’ ἀνάγκην ἐπέθηκας τοῖς παροῦσι Ῥωμαίων κατάγειν αὐτὸν καὶ καταγόμενον κωλύων σὺ τὸν πόλεμον ἐξηψας, ἐγνωκῶς μὲν οὕτω πρὸ πολλοῦ καὶ ἐν ἐλπίδι ἔχων γῆς ἄρξειν ἀπάσης, εἰ Ῥωμαίων κρατήσεας, προφάσεις δ’ ἐπὶ τῇ γνώμῃ τάσδε ποιούμενος. <sup>[5]</sup>

Mith 234 καὶ τούτου τεκμήριον, ὅτι καὶ Θράκας καὶ Σκύθας καὶ Σαυρομάτας, οὕτω τινὶ πολεμῶν, ἐς συμμαχίαν ὑπήγου καὶ ἐς τοὺς ἀγχοῦ βασιλέας περιέπεμπες ναῦς τε ἐποιοῦ καὶ πρωρέας καὶ κυβερνήτας συνεκάλεις. <sup>[5]</sup>

Mith 235 μάλιστα δ’ ὁ καιρὸς ἐλέγχει σε τῆς ἐπιβουλῆς, ὅτε γὰρ τὴν Ἰταλίαν ἀφισταμένην ἡμῶν ἡσθάνου, τὴν ἀσχολίαν τήνδε ἡμῶν φυλάξας ἐπέθου μὲν Ἀριοβαρζάνη καὶ Νικομήδει καὶ Γαλάταις καὶ Παφλαγονία, ἐπέθου δὲ Ἀσίᾳ, τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ. <sup>[5]</sup>

Mith 236 καὶ λαβὼν οἷα δέδρακας ἢ τὰς πόλεις, αἷς τοὺς θεράποντας καὶ χρήστας ἐπέστησας, ἐλευθερίαις καὶ χρεῶν ἀποκοπαῖς ἢ τοὺς Ἑλληνας, ὧν μιᾷ προφάσει χιλίους καὶ ἑξακοσίους διέφθειρας, ἢ Γαλατῶν τοὺς τετράρχας, οὓς ὁμοδιαίτους ἔχων ἀπέκτεινας, ἢ τὸ τῶν Ἰταλιωτῶν γένος, οὓς μιᾶς ἡμέρας σὺν βρέφεσι καὶ μητράσιν ἔκτεινάς τε καὶ κατεπόντωσας, οὐκ ἀποσχόμενος οὐδὲ τῶν ἐς τὰ ἱερά συμφυγόντων. <sup>[5]</sup>

Mith 237 ὃ πόσῃ μὲν ὠμότητά σου, πόσῃ δὲ ἀσέβειαν καὶ ὑπερβολὴν μίσους ἐς ἡμᾶς προενήνοχε; σφετερισάμενος δ’ ἀπάντων τὰ χρήματα ἐς τὴν Εὐρώπην ἐπέρας μεγάλοις στρατοῖς, ἡμῶν ἀπειπόντων ἅπασιν τοῖς Ἀσίας βασιλεῦσι τῆς Εὐρώπης μηδὲ ἐπιβαίνειν. διαπλεύσας δὲ Μακεδονίαν τε, ἡμετέραν οὖσαν, ἐπέτρεχες καὶ τοὺς Ἑλληνας τὴν ἐλευθερίαν ἀφηροῦ. <sup>[5]</sup>

Mith 238 οὐ πρὶν τε ἥρξω μετανοεῖν οὐδ’ Ἀρχέλαος ὑπὲρ σοῦ παρακαλεῖν, ἢ Μακεδονίαν μὲν με ἀνασώσασθαι, τὴν δὲ Ἑλλάδα τῆς σῆς ἐκλύσαι βίας, ἐκκαίδεκα δὲ μυριάδας τοῦ σοῦ στρατοῦ

- κατακόψαι καὶ τὰ στρατόπεδά σου λαβεῖν αὐταῖς παρασκευαῖς. ὃ καὶ θαυμάζω σου δικαιολογούμενου νῦν ἐφ' οἷς δι' Ἀρχελαίου παρεκάλεις. <sup>[5]</sup>
- Mith 239 ἡ πόρρω μὲν ὄντα με ἐδεδοίκεις, ἀγχοῦ δὲ γενόμενον ἐπὶ δίκην ἐληλυθέναι νομίζεις; ἥς ὁ καιρὸς ἀνάλωται, σοῦ τε πολεμήσαντος ἡμῖν καὶ ἡμῶν ἀμυναμένων ἤδη καρτερῶς καὶ ἀμυνουμένων ἐς τέλος.” τοσαῦτα τοῦ Σύλλα μετ' ὀργῆς ἔτι λέγοντος μετέπιπτεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐδεδοίκει καὶ ἐς τὰς δι' Ἀρχελαίου γενομένας συνθήκας ἐνεδίδου τὰς τε ναῦς καὶ τὰ ἄλλα πάντα παραδούς ἐς τὸν Πόντον ἐπὶ τὴν πατρῶν ἀρχὴν ἐπανήει μόνην. <sup>[5]</sup>
- Mith 240 ὥδε μὲν ὁ πρῶτος Μιθριδάτου καὶ Ῥωμαίων πόλεμος κατεπαύετο. Σύλλας δέ, Φιμβρίου δύο σταδίους ἀποσχών, ἐκέλευε παραδοῦναί οἱ τὸν στρατόν, οὗ παρανόμως ἄρχοι.
- Mith 241 ὃ δ' ἀντεπέσκωπτε μὲν, ὡς οὐδ' ἐκεῖνος ἐννόμως ἔτι ἄρχοι, περιταφρεύοντος δ' αὐτὸν τοῦ Σύλλα καὶ πολλῶν οὐκ ἀφανῶς ἀποδιδρασκόντων ἐς ἐκκλησίαν τοὺς λοιποὺς ὁ Φιμβρίας συναγαγὼν παρεκάλει παραμένειν. <sup>[5]</sup>
- Mith 242 οὐ φαμένων δὲ πολεμήσειν πολίταις, καταρρήξας τὸν χιτωνίσκον ἐκάστοις προσέπιπτεν. ὡς δὲ καὶ τοῦτ' ἀπεστρέφοντο καὶ πλείους ἐγίγνοντο αἱ αὐτομολίαι, τὰς σκηναὶς τῶν ἡγεμόνων περιήει καὶ τινες αὐτῶν χρήμασι διαφθείρας ἐς ἐκκλησίαν αὐθις συνεκάλει καὶ συνόμνυσθαί οἱ προσέτασεν. ἐκβοησάντων δὲ τῶν ἐνετῶν, ὅτι δύοι καλεῖν ἐπὶ τὸν ὄρκον ἐξ ὀνόματος, ὃ μὲν ἐκήρυττεν τοὺς εὖ τι παθόντας ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ Νώνιον πρῶτον ἐκάλει, κοινωνόν οἱ πάντων γεγονότα. <sup>[5]</sup>
- Mith 243 οὐκ ὁμνύντος δὲ οὐδ' ἐκείνου, τὸ ξίφος ἐπισπάσας ἠπείλει κτείνειν αὐτόν, μέχρι βοῆς ἐκ πάντων γενομένης καταπλαγεῖς καὶ τοῦδ' ἐπαύσατο. <sup>[5]</sup>
- Mith 244 θεράποντα δὲ χρήμασι καὶ ἐλπίσιν ἐλευθερίας ἀναπέισας ἔπεμψεν ὡς αὐτόμολον ἐπιχειρεῖν τῷ Σύλλα σώματι. ὃ δέ, τῷ ἔργῳ πλησιάζων καὶ ταρασσόμενος καὶ ἐκ τοῦδε ὑποπτος γενόμενος, συνελήφθη τε καὶ ὠμολόγησε.
- Mith 245 καὶ ὁ στρατὸς ὁ τοῦ Σύλλα, σὺν ὀργῇ καὶ καταφρονήσει περιστάντες τὸ τοῦ Φιμβρίου χαράκωμα, κατελοιδόρουν αὐτόν καὶ Ἀθηνίωνα ἐκάλουν, ὃς δραπετῶν τῶν ἐν Σικελίᾳ ποτὲ ἀποστάντων ὀλιγήμερος γεγένητο βασιλεὺς. ἐφ' οἷς ὁ Φιμβρίας, πάντα ἀπογνοὺς, ἐπὶ τὴν τάφρον προῆλθε καὶ Σύλλαν αὐτῷ παρεκάλει συνελθεῖν ἐς λόγους. <sup>[5]</sup>
- Mith 246 ὃ δὲ ἀνθ' αὐτοῦ Ῥουτίλιον ἔπεμπε· καὶ τότε πρῶτον ἐλύπει τὸν Φιμβρίαν οὐδὲ συνόδου, διδομένης καὶ τοῖς πολεμίοις, ἀξιοθέντα. δεομένῳ δ' αὐτῷ συγγνώμης τυχεῖν, εἴ τι νέος ὢν ἐξήμαρτεν, ὁ Ῥουτίλιος ὑπέστη Σύλλαν ἀφήσειν ἐπὶ θάλασσαν ἀπαθῆ διελθεῖν, εἰ μέλλοι τῆς Ἀσίας, ἥς ἐστὶν ὁ Σύλλας ἀνθύπατος, ἀποπλευσεῖσθαι. <sup>[5]</sup>
- Mith 247 ὃ δέ, εἰπὼν ἐτέραν ὁδὸν ἔχειν κρείττονα, ἐπανῆλθεν ἐς Πέργαμον καὶ ἐς τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν παρελθὼν ἐχρήσατο τῷ ξίφει. οὐ καιρίου δ' αὐτῷ τῆς πληγῆς γενομένης ἐκέλευσε τὸν παῖδα ἐπερεῖσαι. ὃ δὲ καὶ τὸν δεσπότην ἔκτεινε καὶ αὐτόν ἐπὶ τῷ δεσπότη. οὕτω μὲν καὶ Φιμβρίας ἀπέθανε, πολλὰ τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Μιθριδάτῃ λελυμασμένος. <sup>[5]</sup>
- Mith 248 καὶ αὐτόν ὁ Σύλλας ἐφῆκε τοῖς ἀπελευθέροις θάψαι καὶ ἐπεῖπεν οὐ μιμεῖσθαι Κίνναν καὶ Μάριον, ἐν Ῥώμῃ θάνατόν τε πολλῶν καὶ ἀταφίαν ἐπὶ τῷ θανάτῳ καταγνόντας.
- Mith 249 τὸν δὲ στρατὸν τοῦ Φιμβρίου προσιόντα οἱ δεξιωσάμενός τε καὶ τῷ σφετέρῳ συναγαγὼν Κουρίωνι προσέταξε Νικομήδην ἐς Βιθυνίαν καὶ Ἀριοβαρζάνην ἐς Καππαδοκίαν καταγαγεῖν τῇ τε βουλῇ περὶ πάντων ἐπέστελλεν, οὐχ ὑποκρινόμενος ἐψηφίσθαι πολέμιος. αὐτὴν δὲ τὴν Ἀσίαν καθιστάμενος Ἰλιέας μὲν καὶ Χίους καὶ Λυκίους καὶ Ῥοδίους καὶ Μαγνησίαν καὶ τινες ἄλλους, ἡ συμμαχίας ἀμειβόμενος ἢ ὧν διὰ προθυμίαν ἐπεπόνθεσαν οὗ ἕνεκα, ἐλευθέρους ἡφίει καὶ Ῥωμαίων ἀνέγραφε φίλους, ἐς δὲ τὰ λοιπὰ πάντα στρατιὰν περιέπεμπε. <sup>[5]</sup>

- Mith 251 καὶ τοὺς θεράποντας, οἷς ἐλευθερίαν ἐδεδώκει Μιθριδάτης, ἐκήρυττεν αὐτίκα ἐς τοὺς δεσπότας ἐπανιέναι. πολλῶν δὲ ἀπειθούντων καὶ πόλεων τινῶν ἀφισταμένων ἐγίνοντο σφαγαὶ κατὰ πλῆθος ἐλευθέρων τε καὶ θεραπόντων ἐπὶ ποικίλαις προφάσεσι, τείχη τε πολλῶν καθηρεῖτο, καὶ συχνὰ τῆς Ἀσίας ἠνδραποδίζετο καὶ διηρπάζετο. <sup>[5]</sup>
- Mith 252 οἱ τε καππαδοκίσαντες ἄνδρες ἢ πόλεις ἐκολάζοντο πικρῶς, καὶ μάλιστα αὐτῶν Ἐφέσιοι, σὺν αἰσχυρᾷ κολακείᾳ ἐς τὰ Ῥωμαίων ἀναθήματα ὑβρίσαντες. ἐπὶ δὲ τοῖσδε καὶ κήρυγμα περιήει, τοὺς ἐν ἀζιώσει κατὰ πόλιν ἐς ἡμέραν ῥητὴν πρὸς τὸν Σύλλαν ἀπαντᾶν ἐς Ἔφεσον. καὶ συνελθοῦσιν αὐτοῖς ἐπὶ βήματος ἐδημηγόρησεν οὕτως· “ἡμεῖς στρατῶ πρῶτον ἐς Ἀσίαν παρήλθομεν Ἀντιόχου τοῦ Σύρων βασιλέως πορθοῦντος ὑμᾶς. <sup>[5]</sup>
- Mith 253 ἐξελάσαντες δ’ αὐτὸν καὶ τὸν Ἄλυν καὶ Ταῦρον αὐτῶ θέμενοι τῆς ἀρχῆς ὅρον οὐ κατέσχομεν ὑμῶν, ἡμετέρων ἐξ ἐκείνου γενομένων, ἀλλὰ μεθήκαμεν αὐτονόμους, πλὴν εἴ τινας Εὐμένει καὶ Ῥοδίοις συμμαχήσασιν ἡμῖν ἔδομεν, οὐχ ὑποτελεῖς, ἀλλ’ ἐπὶ προστάταις εἶναι. <sup>[5]</sup>
- Mith 254 τεκμήριον δ’, ὅτι Λυκίους, αἰτιωμένους τι Ῥοδίων, ἀπεστήσαμεν. ἡμεῖς μὲν δὴ τοιοῖδε περὶ ὑμᾶς γεγόναμεν· ὑμεῖς δέ, Ἀττάλου τοῦ Φιλομήτορος τὴν ἀρχὴν ἡμῖν ἐν διαθήκαις καταλιπόντος, Ἀριστονίκῳ καθ’ ἡμῶν τέτταρσιν ἔτεσι συνεμαχεῖτε, μέχρι καὶ Ἀριστόνικος ἐάλω καὶ ὑμῶν οἱ πλείους ἐς ἀνάγκην καὶ φόβον περιήλθετε. <sup>[5]</sup>
- Mith 255 καὶ ὧδε πράσσοντες ὅμως, ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν ἐς μέγα περιουσίας καὶ κάλλους κατασκευῆς ἰδιωτικῆς τε καὶ δημοσίας προελθόντες, ὑπὸ εἰρήνης καὶ τρυφῆς ἐξυβρίσατε αὐθις καὶ τὴν ἀσχολίαν ἡμῶν τὴν ἀμφὶ τὴν Ἰταλίαν φυλάξαντες οἱ μὲν ἐπηγάγεσθε Μιθριδάτην, οἱ δ’ ἐλθόντι συνέθεσθε. <sup>[5]</sup>
- Mith 256 ὃ δ’ ἐστὶ πάντων μιαιώτατον, ὑπέστητε αὐτῶ μιᾶς ἡμέρας τοὺς Ἰταλιώτας ἅπαντας αὐτοῖς παισὶ καὶ μητράσιν ἀναιρήσειν καὶ οὐδὲ τῶν ἐς τὰ ἱερὰ συμφυγόντων διὰ τοὺς ὑμετέρους θεοὺς ἐφείσασθε.
- Mith 257 ἐφ’ οἷς ἔδοτε μὲν τινα καὶ αὐτῶ Μιθριδάτῃ δίκην, ἀπίστῳ τε ἐς ὑμᾶς γενομένῳ καὶ φόνου καὶ δημεύσεων ἐμπλήσαντι ὑμᾶς καὶ γῆς ἀναδασμούς ἐργασαμένῳ καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς καὶ δούλων ἐλευθερώσεις καὶ τυράννους ἐπ’ ἐνίοις καὶ ληστήρια πολλὰ ἀνά τε γῆν καὶ θάλασσαν, ὥς εὐθὺς ὑμᾶς ἔχειν ἐν πείρᾳ καὶ παραβολῇ, οἷους ἀνθ’ οἷων προστάτας ἐπελέγεσθε. ἔδοσαν δὲ τινα καὶ ἡμῖν δίκην οἱ τῶνδε ἄρξαντες. <sup>[5]</sup>
- Mith 258 ἀλλὰ δεῖ καὶ κοινὴν ὑμῖν ἐπιτεθῆναι, τοιάδε ἐργασαμένοις ἢν εἰκὸς μὲν ἦν ὁμοίαν οἷς ἐδράσατε, γενέσθαι, μήποτε δὲ Ῥωμαῖοι σφαγὰς ἀσεβεῖς ἢ δημεύσεις ἀβούλους ἢ δούλων ἐπαναστάσεις ἢ ὅσα ἄλλα βαρβαρικὰ μὴδ’ ἐπὶ νοῦν λάβοιεν. <sup>[5]</sup>
- Mith 259 φειδοῖ δὲ γένους ἔτι καὶ ὀνόματος Ἑλληνικοῦ καὶ δόξης τῆς ἐπὶ τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῆς φιλάτης Ῥωμαίοις εὐφημίας οὐνεκα μόνους ὑμῖν ἐπιγράφω πέντε ἐτῶν φόρους ἐσενεγκεῖν αὐτίκα καὶ τὴν τοῦ πολέμου δαπάνην, ὅση τε γέγονέ μοι καὶ ἔσται καθισταμένῳ τὰ ὑπόλοιπα. διαιρήσω δὲ ταῦθ’ ἐκάστοις ἐγὼ καὶ κατὰ πόλεις καὶ τάξῳ προθεσμίαν ταῖς ἐσφοραῖς καὶ τοῖς οὐ φυλάξασιν ἐπιθήσω δίκην ὥς πολεμίοις. <sup>[5]</sup>
- Mith 260 ” τοσάδε εἰπὼν ἐπιδιήρει τοῖς πρέσβεσι τὴν ζημίαν καὶ ἐπὶ τὰ χρήματα ἔπεμπε. αἱ δὲ πόλεις, ἀποροῦσαί τε καὶ δανειζόμεναι μεγάλων τόκων, αἱ μὲν τὰ θέατρα τοῖς δανείζουσιν, αἱ δὲ τὰ γυμνάσια ἢ τεῖχος ἢ λιμένας ἢ <εῖ> τι δημόσιον ἄλλο, σὺν ὕβρει στρατιωτῶν ἐπειγόντων ὑπετίθεντο.
- Mith 261 τὰ μὲν δὴ χρήματα ὧδε τῶ Σύλλᾳ συνεκομίζετο, καὶ κακῶν ἄδην εἶχεν ἡ Ἀσία. <sup>[5]</sup>
- Mith 262 ἐπέπλει δ’ αὐτὴν καὶ ληστήρια πολὺάνδρα φανερώς, στόλοις ἐοικότα μᾶλλον ἢ λησταῖς, Μιθριδάτου μὲν αὐτὰ πρῶτου καθέντος ἐς τὴν θάλασσαν, ὅτε πάνθ’ ὥς οὐκ ἐς πολὺ κατέβη

ἐλυμαίνετο, πλεονάσαντα δ' ἐς τότε μάλιστα, καὶ οὐ τοῖς πλέουσι μόνοις, ἀλλὰ καὶ λιμέσι καὶ χωρίοις καὶ πόλεσιν ἐπιχειροῦντα φανερώς. <sup>[5]</sup>

Mith 263 Ἰασσός γέ τοι καὶ Σάμος καὶ Κλαζομεναὶ καὶ Σαμοθράκη Σύλλα παρόντος ἐλήφθησαν, καὶ τὸ ἱερὸν ἐσυλήθη τὸ Σαμοθράκιον χιλίων ταλάντων κόσμον, ὡς ἐνομίζετο. ὁ δέ, εἴτε ἐκὼν ὡς ἁμαρτόντας ἐνυβρίζεσθαι καταλιπὼν, εἴτ' ἐπὶ τὴν ἐς Ῥώμην στάσιν ἐπειγόμενος, ἐς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐς τὴν Ἰταλίαν μετὰ τοῦ πλείονος στρατοῦ διέπλει. καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ Σύλλαν ἐν τοῖς Ἑμφυλίοις ἀναγέγραπται, ἄρχεται δ' ὁ δεῦτερος Ῥωμαίων τε καὶ Μιθριδάτου πόλεμος ἐνθὲνδε. <sup>[5]</sup>

Mith 265 Μουρήνας μὲν ὑπὸ Σύλλα σὺν δύο τέλεσι τοῖς Φιμβρίου καθίστασθαι τὰ λοιπὰ τῆς Ἀσίας ὑπελέλειπτο καὶ πολέμων ἀφορμὰς ἤρεσχέλει δι' ἐπιθυμίαν θριάμβου. Μιθριδάτης δ' ἐς τὸν Πόντον ἐσπλεύσας Κόλχοις καὶ Βοσποριανοῖς ἀφισταμένοις ἐπολέμει.

Mith 266 ὦν Κόλχοι τὸν υἱὸν παρ' αὐτοῦ, Μιθριδάτην, βασιλέα σφίσιν ἡτοῦντο δοθῆναι καὶ λαβόντες αὐτίκα ὑπήκουσαν. ὑποπεύσας δ' ὁ βασιλεὺς τότε πρὸς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ βασιλείας ἐπιθυμοῦντος γενέσθαι, καλέσας αὐτὸν ἔδησεν ἐν πέδαις χρυσαῖς καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπέκτεινε, πολλὰ χρησίμῳ οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τοῖς πρὸς Φιμβρίαν ἀγῶσι γεγόμενον. ἐπὶ δὲ Βοσποριανούς ναῦς τε συνεπήγνυτο καὶ στρατὸν ἡτοιμάζετο πολύν, ὡς τὸ μέγεθος αὐτοῦ τῆς παρασκευῆς δόξαν ἐγεῖραι ταχεῖαν οὐκ ἐπὶ Βοσποριανοῖς, ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίοις τάδε συλλέγεσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 267 οὐ γάρ πω οὐδ' Ἀριοβαρζάνη πᾶσαν ἐβεβαίου Καππαδοκίαν, ἀλλ' ἔστιν αὐτῆς, ἃ καὶ τότε κατεῖχεν. <sup>[5]</sup>

Mith 268 Ἀρχέλαόν τε ἐν ὑποψίαις ἐτίθετο, ὡς πολλὰ πέρα τοῦ δέοντος κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἐν ταῖς διαλύσεσιν ἐπιχωρήσαντα τῷ Σύλλᾳ. ὦν ὁ Ἀρχέλαος αἰσθανόμενός τε καὶ δεῖσας ἐς Μουρήναν ἔφευγε καὶ παροξύνας αὐτὸν ἔπεισε Μιθριδάτη προεπιχειρεῖν.

Mith 269 Μουρήνας μὲν δὴ διὰ Καππαδοκίας αὐτίκα ἐσβαλὼν ἐς Κόμανα, κώμην ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ μεγίστην, σεβάσμιον ἱερὸν καὶ πλούσιον ἔχουσαν, ἱππέας τινὰς ἔκτεινε τοῦ Μιθριδάτου καὶ πρέσβεσιν αὐτοῦ, τὰς συνθήκας προτείνουσιν, οὐκ ἔφη συνθήκας ὁρᾶν· οὐ γὰρ συνεγέγραπτο Σύλλας, ἀλλ' ἔργῳ τὰ λεχθέντα βεβαιώσας ἀπήλλακτο. <sup>[5]</sup>

Mith 270 ταῦτα δ' εἰπὼν ὁ Μουρήνας εὐθέως ἐλεηλάτει καὶ οὐδὲ τῶν ἱερῶν χρημάτων ἀποσχόμενος ἐχεύμαζεν ἐν Καππαδοκίᾳ. Μιθριδάτης δ' ἐς Ῥώμην ἔπεμπε πρὸς τε τὴν βουλὴν καὶ πρὸς Σύλλαν, αἰτιώμενος, ἃ ποιεῖ Μουρήνας.

Mith 271 ὁ δ' ἐν τούτῳ τὸν Ἄλυν ποταμὸν περάσας, μέγαν τε ὄντα καὶ δύσπορον τότε μάλιστα αὐτῷ γεγόμενον ὑπὸ ὄμβρων, τετρακοσίας τοῦ Μιθριδάτου κώμας ἐπέτρεχεν, οὐκ ἀπαντῶντος ἐς οὐδὲν αὐτῷ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὴν πρεσβείαν ἀναμένοντος. λείας δὲ πολλῆς καταγέμων ἐς Φρυγίαν καὶ Γαλατίαν ἐπανήει, ἔνθα αὐτῷ Καλίδιος, ἐπὶ ταῖς Μιθριδάτου μέμψεσι πεμφθεὶς ἀπὸ Ῥώμης, ψήφισμα μὲν οὐδὲν ἐπέδωκεν, ἔφη δ' ἐς ἐπήκοον ἐν μέσῳ τὴν βουλὴν αὐτῷ κελεύειν φεῖδεσθαι τοῦ βασιλέως, ὄντος ἐνσπόνδου. <sup>[5]</sup>

Mith 273 ταῦτα δ' εἰπὼν ὥφθη διαλεγόμενος αὐτῷ μόνῳ, καὶ ὁ Μουρήνας οὐδὲν ἀνείς τῆς ὁρμῆς καὶ τότε τὴν γῆν ἐπήει τὴν τοῦ Μιθριδάτου. ὁ δὲ σαφῶς ὑπὸ Ῥωμαίων ἡγούμενος πολεμεῖσθαι Γόρδιον ἐς τὰς κώμας ἐσβαλεῖν ἐκέλευσε.

Mith 274 καὶ αὐτίκα ὁ Γόρδιος ὑποζυγία τε πολλὰ καὶ σκευοφόρα καὶ ἀνθρώπους, ἰδιώτας τε καὶ στρατιώτας, συνήρπαξε καὶ αὐτῷ Μουρήνα, μέσον λαβὼν ποταμόν, ἀντεκαθέζετο. μάχης δ' οὐδέτερος ἦρχεν, ἕως ἀφίκετο Μιθριδάτης σὺν τῷ πλείονι στρατῷ. <sup>[5]</sup>

Mith 275

καὶ εὐθὺς ἀμφὶ τῷ ποταμῷ μάχη γίνεται καρτερά. καὶ βιασάμενος ὁ Μιθριδάτης ἐπέρα τὸν ποταμόν, καὶ τᾶλλα πολὺ κρείττων τοῦ Μουρήνα γενόμενος. ὁ δ' ἐς λόφον καρτερόν ἀναφυγών, ἐπιχειροῦντος αὐτῷ βασιλέως, πολλοὺς ἀποβαλὼν ἔφευγε διὰ τῶν ὀρεινῶν ἐπὶ Φρυγίας, ὁδὸν ἀτριβῇ, βαλλόμενός τε καὶ χαλεπῶς. <sup>[5]</sup>

Mith 276 ἢ τε νίκη, λαμπρὰ καὶ ὀξεῖα ἐξ ἐφόδου γενομένη, ταχὺ διέπτη καὶ πολλοὺς ἐς τὸν Μιθριδάτην μετέβαλεν. ὁ δέ, καὶ τὰ ἐν Καππαδοκίᾳ φρούρια τοῦ Μουρήνα πάντα ἐπιδραμὼν τε καὶ ἐξελάσας, ἔθυε τῷ Στρατίῳ Διὶ πάτριον θυσίαν ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ, κορυφὴν μείζονα ἄλλην ἀπὸ ξύλων ἐπιτιθεῖς. <sup>[5]</sup>

Mith 277 πρῶτοι δ' ἐς αὐτὴν οἱ βασιλεῖς ξυλοφοροῦσι καὶ περιθέντες ἐτέραν ἐν κύκλῳ βραχυτέραν τῇ μὲν ἄνω γάλα καὶ μέλι καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ θυμιάματα πάντα ἐπιφοροῦσι, τῇ δ' ἐπιπέδῳ σῖτόν τε καὶ ὄψον ἐς ἄριστον τοῖς παροῦσιν ἐπιτιθέντες, οἷόν τι καὶ ἐν Πασαργάδαις ἐστὶ τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι θυσίας γένος, ἅπτουσι τὴν ὕλην. <sup>[5]</sup>

Mith 278 ἢ δ' αἰθομένη διὰ τὸ μέγεθος τηλοῦ τε χιλίων σταδίων γίνεται τοῖς πλέουσι καταφανής, καὶ πελάσαι φασὶν ἐς πολλὰς ἡμέρας, αἰθομένου τοῦ ἀέρος, οὐ δυνατόν εἶναι. ὁ μὲν δὴ τὴν θυσίαν ἦγε πατρίῳ νόμῳ· Σύλλα δ' οὐκ ἀξιοῦντος Μιθριδάτην ἔνσπονδον πολεμεῖσθαι Αὐλὸς Γαβίνιος ἐπέμφθη Μουρήνα μὲν ἀληθῇ τήνδε προαγόρευσιν ἐρῶν, μὴ πολεμεῖν Μιθριδάτῃ, Μιθριδάτην δὲ καὶ Ἀριοβαρζάνην ἀλλήλοις συναλλάξων.

Mith 280 ὁ δὲ Μιθριδάτης, ἐν τῇδε τῇ συνόδῳ παιδίον τετραετὲς ἐγγυήσας τῷ Ἀριοβαρζάνῃ καὶ ἐπὶ τῇδε τῇ προφάσει λαβὼν ἔχειν Καππαδοκίας ὅσα τε εἶχε, καὶ ἕτερα ἐπ' ἐκείνοις, εἰστία πάντας καὶ χρυσίον ἐπὶ τε τῇ κύλικι καὶ τῇ τροφῇ καὶ ἐπὶ σκώμμασι καὶ ἐπὶ ὥδῃ καὶ πᾶσιν, ὥσπερ εἰώθει, προυτίθει· οὗ μόνος Γαβίνιος οὐχ ἠψατο. ὁ μὲν δὴ δεύτερος Μιθριδάτῃ καὶ Ῥωμαίοις πόλεμος τρίτῳ μάλιστα ἔτει ἐς τοῦτο διελύετο. <sup>[5]</sup>

Mith 281 καὶ σχολὴν ἄγων ὁ Μιθριδάτης Βόσπορον ἐχειροῦτο καὶ βασιλέα αὐτοῖς τῶν υἱέων ἕνα ἀπεδείκνυε, Μαχάρην.

Mith 282 ἐς δ' Ἀχαιοὺς τοὺς ὑπὲρ Κόλχους ἐσβαλὼν, οἱ δοκοῦσιν εἶναι τῶν ἐκ Τροίας κατὰ τὴν ἐπάνοδον πλανηθέντων, δύο μέρη τοῦ στρατοῦ πολέμῳ τε καὶ κρύει καὶ ἐνέδραις ἀποβαλὼν ἐπανήλθε καὶ ἐς Ῥώμην ἔπεμπε τοὺς συγγραφομένους τὰ συγκείμενα.

Mith 283 ἔπεμπε δὲ καὶ Ἀριοβαρζάνης, εἴθ' ἐκόν, εἴτε πρὸς τινῶν ἐνοχλούμενος, οὐκ ἀπολαμβάνειν Καππαδοκίαν, ἀλλὰ τὸ πλεον αὐτῆς ἔτι Μιθριδάτην ἀφαιρεῖσθαι. Μιθριδάτης μὲν οὖν, Σύλλα κελεύοντος αὐτῷ μεθεῖναι Καππαδοκίαν, μεθῆκε καὶ ἐτέραν πρεσβείαν ἐπέπεμπεν ἐπὶ τὰς τῶν συνθηκῶν συγγραφάς· ἡδὴ δὲ Σύλλα τεθνεώτος, οὐκ ἐπαγόντων αὐτὴν ὥς ἐν ἀσχολίᾳ τῶν προβούλων ἐπὶ τὸ κοινόν, Τιγράνη τὸν γαμβρὸν Μιθριδάτης ἔπεισεν ἐς Καππαδοκίαν ἐμβαλεῖν ὥσπερ ἀφ' ἑαυτοῦ. <sup>[5]</sup>

Mith 285 καὶ τὸ μὲν σόφισμα οὐκ ἔλαθε Ῥωμαίους, ὁ δ' Ἀρμένιος, Καππαδοκίαν σαγηνεύσας, ἐς τριάκοντα μυριάδας ἀνθρώπων ἀνασπάστους ἐς Ἀρμενίαν ἐποίησε καὶ συνῳκίζεν αὐτοὺς μεθ' ἐτέρων ἕς τι χωρίον, ἔνθα πρῶτον Ἀρμενίας τὸ διάδημα αὐτὸς περιεθήκατο καὶ Τιγρανόκερτα ἀφ' ἑαυτοῦ προσεῖπε· δύναται δ' εἶναι Τιγρανόπολις. καὶ τάδε μὲν ἦν ἐν Ἀσίᾳ. <sup>[5]</sup>

Mith 286 Σερτώριος δ', Ἰβηρίας ἡγούμενος, αὐτὴν τε Ἰβηρίαν καὶ τὰ περίοικα πάντα ἐπὶ Ῥωμαίους ἀνίστη καὶ βουλὴν ἐκ τῶν οἱ συνόντων, ἐς μίμημα τῆς συγκλήτου, κατέλεγε.

Mith 287 δύο δ' αὐτοῦ τῶν στασιωτῶν, Λούκιος Μάγιός τε καὶ Φάννιος, Μιθριδάτην ἔπειθον συμμαχεῖσθαι τῷ Σερτωρίῳ, πολλὰ περὶ τῆς Ἀσίας αὐτὸν καὶ τῶν ἐγγὺς ἐθνῶν ἐπελπίζοντες.

Mith 288 ὁ μὲν δὴ πεισθεὶς ἐς τὸν Σερτώριον ἔπεμψεν· ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις ἐς τὴν ἑαυτοῦ σύγκλητον παραγαγὼν τε καὶ μεγαλοφρονησάμενος, ὅτι τὸ κλέος αὐτοῦ καὶ ἐς τὸν Πόντον δίκητο καὶ

Ῥωμαίους ἔξοι πολιορκεῖν ἀπὸ τε δύσεως καὶ ἐξ ἀνατολῆς, συνετίθετο τῷ Μιθριδάτῃ δώσειν Ἀσίαν τε καὶ Βιθυνίαν καὶ Παφλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν καὶ Γαλατίαν, στρατηγὸν τε αὐτῷ Μάρκον Οὐάριον καὶ συμβούλους τοὺς Λουκίους, Μάγιόν τε καὶ Φάννιον, ἔπεμψε. <sup>[5]</sup>

Mith 289 μεθ' ὧν ὁ Μιθριδάτης ἐξέφαινε τὸν τρίτον καὶ τελευταῖόν οἱ γενόμενον ἐς Ῥωμαίους πόλεμον, ἐν ᾧ πᾶσαν ἀπώλεσε τὴν ἀρχήν, Σερτωρίου μὲν ἀποθανόντος ἐν Ἰβηρίᾳ, ἐπιπεμφθέντων δὲ οἱ στρατηγῶν ἀπὸ Ῥώμης, προτέρου Λουκούλλου τοῦδε τοῦ νεναυαρχηκότος Σύλλα, ὑστέρου δὲ Πομπηίου, ἐφ' ὅτου πάντα, ὅσα ἦν Μιθριδάτου καὶ ὅσα αὐτοῖς γειτονεύοντα, μέχρις ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην, προφάσει καὶ ὁρμῇ τοῦ Μιθριδατείου πολέμου ἐς Ῥωμαίους ἅπαντα περιηνέχθη. <sup>[5]</sup>

Mith 291 Μιθριδάτης μὲν οὖν, οἷα Ῥωμαίων πολλάκις ἐς πείραν ἐλθὼν καὶ τόνδε μάλιστα τὸν πόλεμον ἡγούμενος, ἀπροφασίστως δὴ καὶ ὀξέως γενόμενον, ἄσπειστον ἔξιν, πᾶσαν ἐπενόει παρασκευήν, ὡς ἄρτι δὴ κριθησόμενος περὶ ἀπάντων.

Mith 292 καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ θέρους καὶ τὸν χειμῶνα ὅλον ὑλοτομῶν ἐπήγνυτο ναῦς καὶ ὅπλα καὶ σίτου διακοσίας μεδίμνων μυριάδας ἐπὶ θαλάσῃ διετίθει. σύμμαχοί τε αὐτῷ προσεγίνοντο, χωρὶς τῆς προτέρας δυνάμεως, Χάλυβες, Ἀρμένιοι, Σκύθαι, Ταῦροι, Ἀχαιοί, Ἡνίοχοι, Λευκόσυροι καὶ ὅσοι περὶ Θερμώδοντα ποταμὸν γῆν ἔχουσι, τὴν Ἀμαζόνων λεγομένην. <sup>[5]</sup>

Mith 293 τοσαῦτα μὲν ἐπὶ τοῖς προτέροις αὐτῷ περὶ τὴν Ἀσίαν προσεγίνετο, περάσαντι δ' ἐς τὴν Εὐρώπην Σαυροματῶν οἱ τε Βασίλειοι καὶ Ἰάζυγες καὶ Κόραλλοι καὶ Θρακῶν ὅσα γένη παρὰ τὸν Ἰστρον ἢ Ῥοδόπην ἢ τὸν Αἴμον οἰκοῦσι, καὶ ἐπὶ τοῖσδε Βαστέρναι, τὸ ἀλκιμώτατον αὐτῶν γένος. <sup>[5]</sup>

Mith 294 τοσάδε μὲν δὴ καὶ τῆς Εὐρώπης τότε προσελάμβανεν ὁ Μιθριδάτης. καὶ μυριάδες ἐκ πάντων ἐς τὸ μάχιμον αὐτῷ συνελέγοντο τεσσαρεσκαίδεκα μάλιστα πεζῶν καὶ ἵππεῖς ἐπὶ μυρίοις ἑξακισχίλιοι. πολὺς δὲ καὶ ἄλλος ὄμιλος ὁδοποιῶν καὶ σκευοφόρων εἶπετο καὶ ἐμπόρων. ἀρχομένου δ' ἥρος ἀπόπειραν τοῦ ναυτικοῦ ποιησάμενος ἔθυε τῷ Στρατίῳ Διὶ τὴν συνήθη θυσίαν καὶ Ποσειδῶνι λευκῶν ἵππων ἄρμα καθείς ἐς τὸ πέλαγος ἐπὶ Παφλαγονίας ἠπείγετο, στρατηγούντων αὐτῷ Ταξίλου τε καὶ Ἑρμοκράτους. <sup>[5]</sup>

Mith 296 ὡς δ' ἀφίκετο, ἐδημηγόρησε τῷ στρατῷ περὶ τε τῶν προγόνων μάλα σεμνολόγως καὶ περὶ αὐτοῦ μεγαληγόρως, ὅτι τὴν ἀρχὴν ἐκ βραχέος ἐπὶ πλεῖστον προαγαγὼν οὐποτε Ῥωμαίων ἠττηθείη παρῶν. εἶτα κατηγόρησεν αὐτῶν ἐς πλεονεξίαν καὶ ἀμετρίαν, ὅφ' ἥς, ἔφη, καὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν πατρίδα αὐτὴν δεδούλωνται. <sup>[5]</sup>

Mith 297 καὶ τὰς γενομένας οἱ τελευταίας συνθήκας ἐπέφερεν ὡς οὐκ ἐθέλουσιν ἀναγράψασθαι, καιροφυλακοῦντες αὐθις ἐπιθέσθαι. καὶ τοῦτο αἴτιον τοῦ πολέμου τιθέμενος ἐπῆγε τὴν ἑαυτοῦ στρατιὰν ὅλην καὶ παρασκευὴν καὶ Ῥωμαίων ἀσχολίαν, πολεμουμένων ὑπὸ Σερτωρίου κατὰ κράτος ἐν Ἰβηρίᾳ καὶ στασιαζόντων ἐς ἀλλήλους ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν. “διὸ καὶ τῆς θαλάσσης”, ἔφη, “καταφρονοῦσι ληστευομένης πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ σύμμαχος αὐτοῖς οὐδεὶς ἐστὶν οὐδ' ὑπήκοος ἐκούσιος ἔτι. <sup>[5]</sup>

Mith 298 οὐχ ὁρᾶτε δ' αὐτῶν”, ἔφη, “καὶ τοὺς ἀρίστους”, ἐπιδεικνὺς Οὐάριόν τε καὶ τοὺς Λουκίους, “πολεμίους μὲν ὄντας τῇ πατρίδι, συμμάχους δ' ἡμῖν”; ταῦτ' εἰπὼν καὶ τὸν στρατὸν ἐρεθίσας ἐνέβαλεν ἐς Βιθυνίαν, Νικομήδους ἄρτι τεθνεῶτος ἄπαιδος καὶ τὴν ἀρχὴν Ῥωμαίοις ἀπολιπόντος. <sup>[5]</sup>

Mith 299 Κόττας δ', ἡγούμενος αὐτῆς, ἀσθενὴς τὰ πολέμια πάμπαν, ἔφυγεν ἐς Χαλκηδόνα μεθ' ἧς εἶχε δυνάμεως.

Mith 300 καὶ Βιθυνία μὲν ἦν αὐθις ὑπὸ τῷ Μιθριδάτῃ, τῶν πανταχοῦ Ῥωμαίων ἐς Χαλκηδόνα πρὸς Κότταν συνθεόντων. ἐπιόντος δὲ καὶ τῇ Χαλκηδόνι τοῦ Μιθριδάτου Κόττας μὲν ὑπὸ ἀπραξίας

οὐ προΐει, Νοῦδος δέ, ὁ ναύαρχος αὐτοῦ, σὺν μέρει τινὶ στρατοῦ τὰ ὀχυρώτατα τοῦ πεδίου καταλαβὼν καὶ ἐξελαθείς, ἔφυγεν ἐπὶ τὰς πύλας τῆς Χαλκηδόνος διὰ θριγκίων πολλῶν πάνυ δυσχερῶς ἀμφὶ τε τὰς πύλας ὠθισμὸς ἦν ἐσπηδόντων ὁμοῦ· ὅθεν οὐδὲν τοῖς διώκουσιν αὐτοὺς βέλος ἡτύχει. <sup>[5]</sup>

Mith 301 ὥς δὲ καὶ περὶ τῶν πυλῶν δείσαντες οἱ φύλακες τὰ κλειῖθρα καθῆκαν ἐς αὐτὰς ἀπὸ μηχανῆς, Νοῦδον μὲν καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τινὰς [ὑπὸ] καλωδίους ἀνιμήσαντο, οἱ δὲ λοιποὶ μεταξὺ τῶν τε φίλων καὶ πολεμίων ἀπώλλυντο, τὰς χεῖρας ἐς ἑκατέρους ὀρέγοντες.

Mith 303 ὃ τε Μιθριδάτης τῇ φορᾷ τῆς εὐτυχίας χρώμενος ἐπῆγεν αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τὸν λιμένα τὰς ναῦς καὶ τὸ κλειῖθρον, ἀλύσει χαλκῇ δεδεμένον, ἀπορρήξας τέσσαρας μὲν ἐνέπρησε τῶν πολεμίων, τὰς δὲ λοιπὰς ἐξήκοντα ἀνεδήσατο, οὐδὲν οὔτε Νούδου κωλύοντος ἔτι οὔτε Κόττα, ἀλλ' ἐς τὰ τεῖχη συγκεκλεισμένων.

Mith 304 ἀπέθανον δὲ Ῥωμαίων μὲν ἐς τρισχιλίους, καὶ Λούκιος Μάλλιος, ἀνὴρ ἀπὸ βουλῆς, Μιθριδάτου δὲ Βαστερνῶν τῶν πρώτων ἐσπεσόντων ἐς τὸν λιμένα εἴκοσι. Λούκιος δὲ Λούκουλλος, ὑπατεύειν καὶ στρατηγεῖν αἰρεθεὶς τοῦδε τοῦ πολέμου, τέλος μὲν τι στρατιωτῶν ἦγεν ἐκ Ῥώμης, δύο δ' ἄλλα, τὰ Φιμβρίου, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἕτερα δύο προσλαβὼν, σύμπαντας ἔχων πεζοὺς τρισμυρίους καὶ ἱππέας ἐς χιλίους ἐπὶ ἑξακοσίοις, παρεστρατοπέδευε τῷ Μιθριδάτῃ περὶ Κύζικον. <sup>[5]</sup>

Mith 306 καὶ δι' αὐτομόλων ἐπιγνοὺς εἶναι τῷ βασιλεῖ στρατιὰν μὲν ἀνδρῶν ἀμφὶ μυριάδας τριάκοντα, ἀγορὰν δέ, εἴ τι σιτολογοῦντες ἢ ἐκ θαλάσσης λάβοιεν, ἔφη πρὸς τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀμαχεὶ λήψεσθαι τοὺς πολεμίους αὐτίκα καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῖς ἐνεκελεύετο μνημονεῦν. <sup>[5]</sup>

Mith 307 ὄρος δὲ ἰδὼν εὐκαιρον ἐς στρατοπεδεῖαν, ὅθεν αὐτὸς μὲν εὐπορήσειν ἔμελλεν ἀγορᾶς, τοὺς δὲ πολεμίους ἀποκλείσειν, ἐπεχείρει καταλαβεῖν, ὥς ἐν τῷδε τὴν νίκην ἀκίνδυνον ἔξων. μιᾶς δ' οὔσης ἐς αὐτὸ διόδου στενῆς ὁ Μιθριδάτης αὐτὴν ἐφύλαττεν ἐγκρατῶς, ὧδε καὶ Ταξίλου καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων αὐτῷ παραινούντων. Λούκιος δὲ Μάγιος, ὁ Σερτωρίῳ καὶ Μιθριδάτῃ τὰ ἐς ἀλλήλους διαιτήσας, ἀνηρημένου τοῦ Σερτωρίου πρὸς Λούκουλλον ἐπεπόμεφι κρύφα καὶ πίστιν λαβὼν μετέπειθε τὸν Μιθριδάτην ὑπεριδεῖν Ῥωμαίων παροδευόντων τε καὶ στρατοπεδευόντων, ὅπη θελήσειαν. <sup>[5]</sup>

Mith 309 τὰ γὰρ [Σερτωρίου] ὑπὸ Φιμβρίᾳ γενόμενα δύο τέλη βουλεύειν αὐτομολίαν καὶ αὐτίκα τῷ βασιλεῖ προσέσεσθαι· τί οὖν χρήζειν αὐτὸν ἀγῶνος καὶ φόνου, δυνάμενον ἀμαχεὶ κρατῆσαι τῶν πολεμίων; οἷς ὁ Μιθριδάτης συνθέμενος ἀνοήτως μάλα καὶ ἀνυπόπτως περιεῖδε Ῥωμαίους διὰ στενοῦ παροδεύοντας ἀδεῶς καὶ ἐπιτειχίζοντας αὐτῷ μέγα ὄρος, οὗ κρατοῦντες αὐτοὶ μὲν ὀπισθεν ἔμελλον ἀγορὰν ἀδεῶς ἐπάξεσθαι, Μιθριδάτην δὲ λίμνη καὶ ὄρεσι καὶ ποταμοῖς ἀποκλείσειν τῶν κατὰ γῆν ἀπάντων, ὃ τι μὴ γλίσχρως ποτὲ λάβοι, οὔτε ἐξόδους εὐρείας ἔτι ἔχοντα οὔτε βιάζεσθαι δυνάμενον ἔτι Λούκουλλον ὑπὸ τῆς δυσχωρίας, ἥς κρατῶν κατεφρόνησεν. <sup>[5]</sup>

Mith 312 ὃ τε χειμῶν, ἥδη πλησιάζων, ἔμελλε καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης αὐτὸν ἐν ἀπορίᾳ καταστήσειν. ἃ θεωρῶν ὁ Λούκουλλος τοὺς φίλους ἀνεμίμνησκε τῆς ὑποσχέσεως καὶ τὸ ἐπαγγελθὲν ὥς παρὸν ἐδείκνυνεν. ὁ δὲ Μιθριδάτης, δυνηθεὶς ἂν ἴσως καὶ τότε διὰ τὸ πλῆθος διὰ μέσων ὥσασθαι τῶν πολεμίων, τούτου μὲν ὑπερεῖδε, Κυζίκῳ δὲ οἷς παρεσκεύασε πρὸς πολιορκίαν, ἐπετίθετο, νομίσας ἐν τῷδε διορθώσειν τὴν δυσχωρίαν ὁμοῦ καὶ τὴν ἀπορίαν. <sup>[5]</sup>

Mith 313 οἷα δὲ εὐπορῶν στρατοῦ πολλοῦ πᾶσιν ἔργοις ἐπεχείρει, τόν τε σταθμὸν ἀποτειχίζων τεῖχει διπλῷ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς πόλεως ἀποταφρεύων.

Mith 314 χώματά τε πολλὰ ἤγειρε καὶ μηχανὰς ἐπῆγγυτο, πύργους καὶ χελώνας κριοφόρους ἐλέπολιν τε ἑκατὸν πήχεων, ἐξ ἧς ἕτερος πύργος ἐπῆρτο, καταπέλταις καὶ λίθους καὶ βέλη ποικίλα ἀφιεῖς.

κατὰ δὲ τοὺς λιμένας δύο πεντήρεις ἐζευγμέναι πύργον ἕτερον ἕφερον, ἐξ οὗ γέφυρα, ὁπότε προσπελάσειαν ἐς τὸ τεῖχος, ὑπὸ μηχανῆς ἐξήλλετο.

Mith 315 ὡς δ' ἔτοιμα αὐτῷ πάντα γεγένητο, πρῶτα μὲν τρισχιλίους αἰχμαλώτους Κυζικηνοὺς ἐπὶ νεῶν τῇ πόλει προσῆγεν, οἱ χεῖρας ἐς τὸ τεῖχος ὀρέγοντες ἐδέοντο σφῶν κινδυνευόντων φείσασθαι τοὺς πολίτας, μέχρι Πεισίστρατος αὐτοῖς, ὁ στρατηγὸς ὁ τῶν Κυζικηνῶν, ἀπὸ τοῦ τείχους ἐκήρυξε φέρειν τὸ συμβαῖνον ἐγκρατῶς, αἰχμαλώτους γεγονότας. <sup>[5]</sup>

Mith 317 ὁ δὲ Μιθριδάτης, ὡς ἀπέγνω τῆσδε τῆς πείρας, ἐπῆγε τὴν ἐπὶ τῶν νεῶν μηχανήν· καὶ ἡ τε γέφυρα ἐς τὸ τεῖχος ἐξήλατο ἄφνω, καὶ τέσσαρες ἀπ' αὐτῆς ἄνδρες ἐξέδραμον. ὧ δὴ καὶ μάλιστα καινοτρόπῳ φανέντι καταπλαγέντες οἱ Κυζικηνοὶ ἐπὶ μὲν τι ὑπεχώρησαν, οὐκ ὀξέως δὲ ἐτέρων ἐπιδραμόντων ἀνεθάρρησάν τε καὶ τοὺς τέσσαρας κατέωσαν ἐς τὸ ἔξω, ταῖς τε ναυσὶ πῦρ καὶ πίσσαν ἐπιχέαντες ἠνάγκασαν πρύμναν τε κρούσασθαι καὶ ὑποχωρεῖν ὀπίσω μετὰ τοῦ μηχανήματος. <sup>[5]</sup>

Mith 319 ὧδε μὲν δὴ τῶν κατὰ θάλατταν ἐπενεχθέντων ἐκράτουν οἱ Κυζικηνοί· τρίτα δ' αὐτοῖς ἐπήγετο τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὰ ἐν τῇ γῇ μηχανήματα ὁμοῦ πάντα, πονουμένοις τε καὶ μεταθέουσιν ἐς τὸ αἰεὶ βιαζόμενον.

Mith 320 τοὺς μὲν οὖν κριοὺς λίθοις ἀπεκαύλιζον ἢ βρόχοις ἀνέκλων ἢ φορμοῖς ἐρίων τῆς βίας ἐξέλυον, τῶν δὲ βελῶν τοῖς μὲν πυρφόροις ὑπὴντων ὕδατι καὶ ὄξει, τὰ δ' ἄλλα προβολαῖς ἱματίων ἢ ὀθόναις κεχαλασμέναις τῆς φορᾶς ἀνέλυον ὅλως τε οὐδὲν προθυμίας ἀνδρὶ δυνατῆς ἐξέλιπον. <sup>[5]</sup>

Mith 321 καὶ τάδε αὐτοῖς φερεπονώτατα δὴ κακοπαθοῦσιν ὅμως γε τοῦ τείχους ἐκαύθη τι καὶ συνέπεσεν ἐς ἐσπέραν. οὐ μὴν ἔφθασέ τις ἐσαλάμενος ἔτι θερμόν, ἀλλ' αὐτὸ νυκτὸς αὐτίκα περιωκοδόμησαν οἱ Κυζικηνοί.

Mith 322 τῶν δὲ αὐτῶν ἡμερῶν πνεῦμα σφοδρὸν ἐπιγενόμενον περιέκλασε τὰ λοιπὰ τῶν μηχανημάτων τοῦ βασιλέως. λέγεται δ' ἡ πόλις ἐμπροίκιον ὑπὸ Διὸς τῇ Κόρῃ δοθῆναι, καὶ σέβουσιν αὐτὴν οἱ Κυζικηνοὶ μάλιστα θεῶν.

Mith 323 ἐπελθούσης δὲ τῆς ἐορτῆς, ἐν ἣ θύουσι βοῦν μέλαιναν, οἱ μὲν οὐκ ἔχοντες ἔπλαττον ἀπὸ σίτου, μέλαινα δὲ βοῦς ἐκ πελάγους πρὸς αὐτοὺς διενήχeto καὶ τὸ κλεῖθρον τοῦ στόματος ὑποδῦσά τε καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐσδραμοῦσα ὠδευσεν ἀφ' ἑαυτῆς ἐς τὸ ἱερὸν καὶ τοῖς βωμοῖς παρέστη. ταύτην μὲν οὖν οἱ Κυζικηνοὶ μετὰ χρηστῆς ἐλπίδος ἔθυσον, οἱ δὲ φίλοι τῷ Μιθριδάτῃ συνεβούλευον ὡς ἱερᾶς τῆς πόλεως ἀποπλεῦσαι. <sup>[5]</sup>

Mith 324 ὁ δ' οὐ πεισθεὶς ἐπὶ τὸ Δίνδυμον ὄρος ὑπερκεείμενον ἀνήει καὶ χῶμα ἀπ' αὐτοῦ ἐς τὴν πόλιν ἔχου πύργους τε ἐφίστη καὶ ὑπονόμοις τὸ τεῖχος ἀνεκρήμνη. <sup>[5]</sup>

Mith 325 τοὺς δ' ἵππους, ἀχρεῖους οἱ τότε ὄντας καὶ ἀσθενεῖς δι' ἀτροφίαν καὶ χωλεύοντας ἐξ ὑποτριβῆς, ἐς Βιθυνίαν περιέπεμπεν. οἷς ὁ Λούκουλλος περῶσι τὸν Ῥύνδακον ἐπιπεσῶν ἔκτεινε πολλοὺς καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβεν ἄνδρας μὲν ἐς μυρίους καὶ πεντακισχιλίου, ἵππους δ' ἐς ἑξακισχιλίου καὶ σκευοφόρα πολλά. καὶ τάδε μὲν ἦν περὶ Κύζικον· τῷ δ' αὐτῷ χρόνῳ Φρυγίαν Εὐμαχος, Μιθριδάτου στρατηγός, ἐπιτρέχων ἔκτεινε Ῥωμαίων πολλοὺς μετὰ παίδων καὶ γυναικῶν Πισίδας τε καὶ Ἰσαύρους ὑπήγετο καὶ Κιλικίαν, μέχρι τῶν τις Γαλατικῶν τετραρχῶν Δηϊόταρος ἐπιπολάζοντα αὐτὸν συνεδίωξε καὶ πολλοὺς διέφθειρε. <sup>[5]</sup>

Mith 327 καὶ περὶ μὲν Φρυγίαν τοιάδε ἐγένετο, Μιθριδάτου δὲ χειμῶν ἐπιγενόμενος ἀφήρητο καὶ τὴν ἐκ τῆς θαλάσσης ἀγοράν, εἴ τις ἦν, ὥστε πάμπαν ὁ στρατὸς ἐλίμωττε καὶ πολλοὶ μὲν ἀπέθνησκον, εἰσὶ δ' οἱ καὶ σπλάγχνων ἐγεύοντο βαρβαρικῶς οἱ δ' ἄλλοι ποηφαγοῦντες ἐνόσουν.

Mith 328

καὶ τὰ νεκρὰ σφῶν ἀγχοῦ ἄταφα ῥιπτούμενα λοιμὸν ἐπῆγεν ἐπὶ τῷ λιμῷ. διεκαρτέρει δ' ὅμως ὁ Μιθριδάτης, ἐλπίζων ἔτι τὴν Κύζικον αἰρήσειν τοῖς χώμασι τοῖς ἀπὸ τοῦ Δινδύμου. ὥς δὲ καὶ ταῦθ' ὑπεσύροντο οἱ Κυζικηνοὶ καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν μηχανὰς ἐπίμπρασαν καὶ αἰσθήσει τοῦ λιμοῦ πολλὰκις ἐπεκθέοντες τοῖς πολεμίοις, ἀσθενεστάτοις γεγονόσιν, ἐπετίθεντο, δρασμὸν ὁ Μιθριδάτης ἐβούλευε· καὶ ἔφευγε νυκτός, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τῶν νεῶν ἐς Πάριον, ὁ δὲ στρατὸς αὐτοῦ κατὰ γῆν ἐς Λάμψακον. <sup>[5]</sup>

Mith 329 περῶντας δ' αὐτοὺς τὸν Αἴσηπον ὃ τε ποταμὸς τότε μάλιστα ἀρθεὶς μέγας καὶ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Λούκουλλος ἐπιδραμὼν ἔφθειρεν. ὧδε μὲν οἱ Κυζικηνοὶ πολλὴν βασιλέως παρασκευὴν διέφυγον, αὐτοὶ τε γενναίως ἀγωνισάμενοι καὶ λιμῷ πιεσθέντος ὑπὸ Λουκούλλου. <sup>[5]</sup>

Mith 330 ἀγῶνά τε αὐτῷ θέμενοι μέχρι νῦν τελοῦσι, τὰ Λουκούλλεια καλούμενα.

Mith 331 Μιθριδάτης δὲ τοὺς μὲν ἐς Λάμψακον ἐσφυγόντας, ἔτι τοῦ Λουκούλλου περικαθημένου, ναῦς ἐπιπέμψας ἐξεκώμισε σὺν αὐτοῖς Λαμψακηνοῖς μυρίους δ' ἐπιλέκτους ἐπὶ νεῶν πεντήκοντα Οὐάριῳ, πεμφθέντι οἱ στρατηγεῖν ὑπὸ Σερτωρίου, καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Παφλαγόνι καὶ Διονυσίῳ τῷ εὐνούχῳ καταλιπὼν, ταῖς πλέοσιν αὐτῶν ἐς Νικομήδειαν ἔπλει.

Mith 332 καὶ χειμῶν ἐπιγενόμενος πολλὰς ἐκατέρων διέφθειρε. Λούκουλλος δ', ἐπεὶ τὸ κατὰ γῆν εἵργαστο διὰ τοῦ λιμοῦ, ναῦς ἐκ τῆς Ἀσίας ἀγείρας διέδωκε τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατηγοῦσι. <sup>[5]</sup>

Mith 333 καὶ Τριάριος μὲν Ἀπάμειαν εἶλεν ἐπιπλεύσας, καὶ πολλὴ τῶν Ἀπαμέων, συμφυγόντων ἐς τὰ ἱερά, ἐγίγνετο σφαγὴ· Βάρβας δὲ Προυσιάδα εἶλε τὴν πρὸς τῷ ὄρει καὶ Νίκαιαν ἔλαβε, τῶν Μιθριδάτου φρουρῶν ἐκφυγόντων.

Mith 334 Λούκουλλος δὲ περὶ τὸν Ἀχαιῶν λιμένα τρισκαίδεκα ναῦς εἶλε τῶν πολεμίων.

Mith 335 Οὐάριον δὲ καὶ Ἀλέξανδρον καὶ Διονύσιον περὶ Λῆμνον ἐν ἐρήμῃ νήσῳ καταλαβὼν, ἔνθα δέικνυται βωμὸς Φιλοκτήτου καὶ χάλκεος ὄφιν καὶ τόξα καὶ θώραξ ταινίαις περιδεδετος, μίμημα τῆς ἐκείνου πάθης, ἐπέπλει μὲν αὐτοῖς ῥοθίῳ τε πολλῷ καὶ μετὰ καταφρονήσεως, εὐσταθῶς δ' ἐκείνων ὑπομενόντων ἔστησε τὴν εἰρεσίαν καὶ κατὰ δύο ναῦς ἐπιπέμπων ἡρέθιζεν ἐς ἔκπλουν.

Mith 336 οὐ σαλευόντων δ' ἐκείνων, ἀλλ' ἀπὸ γῆς ἀμυνομένων, περιέπλευσε τὴν νῆσον ἐτέραις ναυσὶ καὶ πεζοὺς ἐς αὐτὴν ἐκβιβάσας συνήλασε τοὺς ἐχθροὺς ἐπὶ τὰς ναῦς. οἱ δ' ἐς μὲν τὸ πέλαγος οὐκ ἠφίεσαν, τὸν Λουκούλλου στρατὸν δεδιότες, παρὰ δὲ τὴν γῆν πλέοντες ἔκ τε τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης ἀμφίβολοι γιγνόμενοι κατετιτρώσκοντο, καὶ φόνος πολὺς ἦν αὐτῶν καὶ φυγὴ. <sup>[5]</sup>

Mith 338 ἐλήφθησαν δ' ἐν σπηλαίῳ κρυπτόμενοι Οὐάριός τε καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Διονύσιος ὁ εὐνούχος. καὶ αὐτῶν ὁ μὲν Διονύσιος, πίων ὅπερ ἦγετο φάρμακον, αὐτίκα ἀπέθανεν, Οὐάριον δὲ ἀναιρεθῆναι προσέταξε Λούκουλλος· οὐ γὰρ ἐδόκει Ῥωμαῖον ἄνδρα βουλευτὴν θριαμβεύειν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐς τὴν πομπὴν ἐφυλάσσετο. <sup>[5]</sup>

Mith 339 καὶ Λούκουλλος περὶ τῶνδε Ῥωμαίοις ἐπέστελλε, τὰ γράμματα δάφνη περιβαλὼν, ὥς ἔθος ἐστὶν ἐπὶ νίκαις· αὐτὸς δὲ ἠπείγετο ἐς Βιθυνίαν. Μιθριδάτῃ δ' ἐς <τὸν> Πόντον ἐσπλέοντι χειμῶν ἐς δις ἐπιγίγνεται, καὶ τῶν ἀνδρῶν ἀμφὶ τοὺς μυρίους καὶ νῆες ἀμφὶ τὰς ἐξήκοντα διεφθάρησαν· αἱ δὲ λοιπαὶ διερρίφησαν, ὥς ἐκάστην ὁ χειμὼν ἐξήνεγκεν.

Mith 341 αὐτὸς δὲ ῥηγνυμένης τῆς στρατηγίδος ἐς ληστῶν σκάφος, ἀπαγορευόντων τῶν φίλων, ὅμως ἐνέβη· καὶ ἐς Σινώπην αὐτὸν οἱ λησταὶ διέσωσαν.

Mith 342 ὅθεν ὁ μὲν, εἰς Ἀμισὸν ἀπὸ κάλῳ διαπλέων, πρὸς τε τὸν κηδεστὴν Τιγράνην τὸν Ἀρμένιον καὶ ἐς Μαχάρην τὸν υἱόν, ἄρχοντα Βοσπόρου, περιέπεμπε, ἐπικουρεῖν ἐπείγων ἐκάτερον. εἷς τε Σκύθας τοὺς ὁμόρους χρυσὸν καὶ δῶρα πολλὰ Διοκλέα φέρειν ἐκέλευεν.

Mith 343

- ἀλλ' ὁ μὲν αὐτοῖς τε δώροις καὶ αὐτῷ χρυσίῳ πρὸς Λούκουλλον ἡτομόλησε, Λούκουλλος δ' ἐπὶ τῇ νίκῃ θρασέως προΐων ἐς τὸ πρόσθεν καὶ τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα χειρούμενος προϋνόμευεν.
- Mith 344 οἷα δ' εὐδαίμονος χώρας καὶ πολὺν χρόνον ἀπολεμήτου τὸ μὲν ἀνδράποδον τεττάρων δραχμῶν αὐτίκα ἐγίγνετο, ὁ δὲ βοῦς μιᾶς, αἶγες δὲ καὶ πρόβατα καὶ ἐσθῆς καὶ τὰ λοιπὰ τούτων κατὰ λόγον.
- Mith 345 Λούκουλλος δ' Ἀμισὸν τε καὶ Εὐπατορίαν, ἣν τινα τῇ Ἀμισῷ παρῳκοδόμησεν ὁ Μιθριδάτης Εὐπατορίαν τε ὠνόμαζεν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ βασιλεία ἡγεῖτο, περικαθήμενος ἐπολιόρκει καὶ ἐτέρῳ στρατῷ Θεμίσκυραν, ἣ τῶν Ἀμαζόνων τινὸς ἐπώνυμος οὕσα παρὰ τὸν Θερμώδοντα ποταμόν ἐστι. <sup>[5]</sup>
- Mith 346 τούτων δ' οἱ μὲν τοῖς Θεμισκυρίοις ἐπικαθήμενοι πύργους ἐπῆγον αὐτοῖς καὶ χώματα ἐχώννυνον καὶ ὑπονόμους ὥρυττον οὕτω δὴ τι μεγάλους, ὥς ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τὴν γῆν ἀλλήλοις κατὰ πλῆθος ἐπιχειρεῖν· καὶ οἱ Θεμισκύριοι ὅπας ἄνωθεν ἐς αὐτοὺς ὀρύττοντες ἄρκτους τε καὶ θηρία ἕτερα καὶ σμήνη μελιττῶν ἐς τοὺς ἐργαζομένους ἐνέβαλλον. <sup>[5]</sup>
- Mith 347 οἱ δ' ἀμφὶ τὴν Ἀμισὸν ἕτερον τρόπον ἐμόχθουν, ἀπομαχομένων αὐτοὺς τῶν Ἀμισέων καὶ πολλάκις ἐκθεόντων καὶ ἐς μονομαχίας προκαλουμένων.
- Mith 348 Μιθριδάτης δ' αὐτοῖς πολλὴν ἀγορὰν καὶ ὄπλα καὶ στρατιὰν ἔπεμπεν ἐκ Καβείρων, ἔνθα χειμάζων στρατὸν ἄλλον συνέλεγε. καὶ συνήλθον αὐτῷ πεζοὶ μὲν ἐς τετρακισμυρίους, ἵππεῖς δὲ ἐς τετρακισχιλίους. ἰσταμένου δ' ἕαρος ὁ μὲν Λούκουλλος διὰ τῶν ὁρῶν ἐπὶ τὸν Μιθριδάτην ἐχώρει.
- Mith 349 προφυλακαὶ δ' ἦσαν ἐκείνῳ κωλύειν τε Λούκουλλον καὶ διαπυρσεύειν οἱ συνεχῶς, εἴ τι γίγνοιτο. καὶ ἦρχε τῆσδε τῆς φυλακῆς ἐκ Μιθριδάτου τις ἀνὴρ τοῦ βασιλείου γένους, ὄνομα Φοῖνιξ· ὅς, ἐπεὶ Λούκουλλος ἐπέλαζε, Μιθριδάτῃ μὲν διεπύρσευεν, ἐς δὲ Λούκουλλον ἡτομόλησε μετὰ τῆς δυνάμεως.
- Mith 350 καὶ ὁ Λούκουλλος, ἀδεῶς ἤδη τὰ ὄρη διεξελθὼν, ἐς Κάβειρα κατέβη. γενομένης δ' αὐτῷ τε καὶ Μιθριδάτῃ τινὸς ἵππομαχίας, ἡττώμενος αὐθὺς ἐς τὸ ὄρος ἀνέθορεν.
- Mith 351 ὁ δὲ ἵππαρχος αὐτοῦ Πομπώνιος ἐς Μιθριδάτην τετρωμένος ἀνήχθη· καὶ πυθομένῳ βασιλεῖ, τίνα χάριν οἱ περισωθεὶς δύναιτο ἀποδοῦναι, “εἰ μὲν”, ἔφη, “σὺ φίλος γένοιο Λουκούλλω, πάνυ πολλοῦ ἀξίαν· εἰ δ' ἐχθρὸς εἴης, οὐδὲ βουλευσομαι.
- Mith 352 ” ὦδε μὲν ὁ Πομπώνιος ἀπεκρίνατο· καὶ αὐτὸν τῶν βαρβάρων κτείνειν ἀξιούντων ὁ βασιλεὺς εἶπεν οὐκ ἐξυβρίσειν ἐς ἀτυχοῦσαν ἀρετὴν. ἐκτάσσω δὲ συνεχῶς, οὐ κατιόντος ἐς μάχην τοῦ Λουκούλλου, περιῶν ἀνάβασιν ἐπ' αὐτὸν ἐζήτει. <sup>[5]</sup>
- Mith 353 καὶ τις ἀνὴρ ἐν τούτῳ Σκύθης, ὄνομα Ὀλκάβας, αὐτόμολος ὢν ἐς Λούκουλλον ἐκ πολλοῦ καὶ παρὰ τήνδε τὴν ἵππομαχίαν πολλοὺς περισώσας καὶ δι' αὐτὸ παρὰ τοῦ Λουκούλλου τραπέζης τε καὶ γνώμης καὶ ἀπορρήτων ἀξιούμενος, ἦκεν ἐπὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ περὶ μεσημβρίαν ἀναπαυομένου καὶ ἐσελθεῖν ἐβιάζετο, βραχὺ καὶ σύνηθες ἐπὶ τοῦ ζωστήρος ἐγχειρίδιον περικείμενος. <sup>[5]</sup>
- Mith 354 κωλυόμενος δ' ἡγανάκτει καὶ χρειάν τινα ἐπείγειν ἔλεγεν ἐξαναστῆσαι τὸν στρατηγόν. τῶν δὲ θεραπευτῶν οὐδὲν εἰπόντων χρησιμώτερον εἶναι Λουκούλλῳ τῆς σωτηρίας ἐπέβη τὸν ἵππον αὐτίκα καὶ ἐς τὸν Μιθριδάτην ἐξήλασεν, εἴτ' ἐπιβουλεύων καὶ δόξας ὑποπτεύεσθαι, εἴτε σὺν ὀργῇ περιυβρίσθαι νομίζων. <sup>[5]</sup>
- Mith 355 ἕτερόν τε Σκύθην, ὄνομα Σοβάδακον, ἐνέφηνε τῷ Μιθριδάτῃ βουλεύειν ἐς Λούκουλλον αὐτομολίαν.
- Mith 356

Σοβάδακος μὲν δὴ συνελαμβάνετο, Λούκουλλος δέ, τὴν κάθοδον τὴν ἐς τὸ πεδίον ἵπποκρατούντων τῶν πολεμίων ἐκτρεπόμενος καὶ περίοδον ἑτέραν οὐχ ὀρών, εὗρεν ἐν σπηλαίῳ κυνηγὸν ὀρείων ἀτραπῶν ἐπιστήμονα, ᾧ χρώμενος ἡγεμόνι κατὰ ὁδοὺς ἀτριβεῖς περιῆλθεν ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Μιθριδάτου καὶ κατῆι μὲν ἐκκλίνας καὶ τότε τὸ πεδίον διὰ τοὺς ἵππους, χαράδραν δὲ ὕδατος ἐν προβολῇ θέμενος ἐστρατοπέδευσεν. <sup>[5]</sup>

Mith 357 ἀπορῶν δ' ἀγορᾶς ἐς Καππαδοκίαν ἔπεμπεν ἐπὶ οἶτον καὶ ἐς τοὺς πολεμίους ἠκροβολίζετο, μέχρι φευγόντων ποτὲ τῶν βασιλικῶν ὁ Μιθριδάτης ἀπὸ τοῦ χάρακος ἐπιδραμῶν καὶ ἐπιπλήξας ἐπέστρεφεν αὐτοὺς καὶ Ῥωμαίους οὕτω κατεφόβησεν, ὥς ἄνω διὰ τῶν ὀρῶν φεύγοντας οὐδ' ἀποστάντων αἰσθέσθαι τῶν πολεμίων ἐς πολὺ, ἀλλ' ἕκαστον ἡγεῖσθαι τὸν συμφεύγοντά οἱ καὶ ἐπλέοντα ὀπισθεν εἶναι πολέμιον· οὕτω πάνυ κατεπεπλήγησαν. <sup>[5]</sup>

Mith 359 καὶ ὁ Μιθριδάτης περὶ τῆσδε τῆς νίκης πανταχοῦ γράφων περιέπεμπε. τῶν δ' ἱππέων πολὺ μέρος, καὶ μάλιστα δὴ τὸ μαχιμώτατον, ἐφεδρεύειν ἔταξε τοῖς ἐκ τῆς Καππαδοκίας τὴν ἀγορὰν τῷ Λουκούλλῳ φέρουσιν, ἐλπίζων ἐν ἀπορίᾳ τροφῶν αὐτὸν γενόμενον πείσεσθαι, οἷον αὐτὸς ἔπαθε περὶ Κύζικον. <sup>[5]</sup>

Mith 360 καὶ τὸ μὲν ἐνθύμημα μέγα ἦν, ἀποκλεῖσαι τροφῶν Λούκουλλον, ἐκ μόνης ἔχοντα Καππαδοκίας· οἱ δ' ἱππεῖς οἱ βασιλέως, τοῖς προδρόμοις τῶν σιτοφόρων ἐν στενῷ περιτυχόντες καὶ οὐκ ἀναμείναντες ἐς εὐρυχωρίαν προελθεῖν, ἀχρεῖον ὥς ἐν στενῷ σφίσι τὴν ἵππον ἐποίησαν. <sup>[5]</sup>

Mith 361 ἐν ᾧ καὶ Ῥωμαῖοι, φθάσαντες ἐξ ὁδοιπορίας ἐς μάχην παρασκευάσασθαι, τοὺς μὲν ἔκτειναν τῶν βασιλικῶν, βοηθούσης οἷα πεζοῖς τῆς δυσχωρίας, τοὺς δὲ ἐς τὰς πέτρας κατήραξαν, τοὺς δὲ διέρριψαν ὑποφεύγοντας.

Mith 362 ὀλίγοι δέ, νυκτὸς ἐς τὸ στρατόπεδον διαδραμόντες τε καὶ μόνοι περιγενέσθαι λέγοντες, μέγα ὄν σφίσι τὸ συμβὰν μειζρόνως διεθρόησαν. Μιθριδάτης δ', αὐτὸ πρὸ τοῦ Λουκούλλου πυθόμενός τε καὶ Λούκουλλον ἐλπίσας ἐπὶ τοσῆδε ἱππέων ἀπωλείᾳ αὐτίκα οἱ προσπεσεῖσθαι, φυγὴν ὑπ' ἐκπλήξεως ἐπενόει καὶ τότε τοῖς φίλοις εὐθὺς ἐξέφερεν ἐν τῇ σκηνῇ. <sup>[5]</sup>

Mith 363 οἱ δέ, πρὶν τι γενέσθαι παράγγελμα, νυκτὸς ἔτι σπουδῇ τὰ ἴδια ἕκαστος ἐξέπεμπεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου· καὶ ὠθουμένων περὶ τὰς πύλας σκευοφόρων πολὺ πλῆθος ἦν.

Mith 364 ὅπερ ἡ στρατιὰ θεωμένη καὶ τοὺς φέροντας ἐπιγινώσκουσα καὶ τοπάζουσα πολλὰ ἀτοπώτερα, σὺν δέει καὶ ἀγανακτήσει τοῦ μηδὲν αὐτοῖς ἐπηγγέλλαι, τὸν χάρακα σφῶν ἐπιδραμόντες ἔλυον καὶ διέφευγον ὥς ἐκ πεδίου πάντοθεν ἀκόσμως, ὅπῃ δύναιτο ἕκαστος αὐτῶν, ἄνευ στρατηγοῦ καὶ ἐπιστάτου παραγγέλματος. <sup>[5]</sup>

Mith 365 ὦν ὁ Μιθριδάτης ὀξύτερόν τε καὶ σὺν ἀταξίᾳ γιγνομένων αἰσθόμενος ἐξέδραμεν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐς αὐτοὺς καὶ λέγειν τι ἐπεχείρει, οὐδενὸς δ' ἐσακούοντος ἔτι συνθλιβεῖς ὥς ἐν πλήθει κατέπεσε καὶ ἐς τὸν ἵππον ἀναβληθεὶς ἐς τὰ ὄρη σὺν ὀλίγοις ἐφέρετο. Λούκουλλος δέ, τῆς περὶ τὴν ἀγορὰν εὐπραγίας πυθόμενος καὶ τὴν φυγὴν τῶν πολεμίων ἰδὼν, ἐπὶ μὲν τοὺς ἐκφυγόντας ἔπεμπε διώκειν ἱππέας πολλούς, τοῖς δὲ συσκευαζομένοις ἔτι κατὰ τὸ στρατόπεδον τοὺς πεζοὺς περιστήσας ἐκέλευε μὴ διαρπάζειν ἐν τῷ τότε μηδέν, ἀλλὰ κτείνειν ἀφειδῶς. <sup>[5]</sup>

Mith 367 οἱ δὲ σκεύη τε χρύσεια καὶ ἀργύρεα πολλὰ καὶ ἐσθῆτας πολυτελεῖς θεώμενοι ἐξέστησαν τοῦ παραγγέλματος. αὐτόν τε τὸν Μιθριδάτην οἱ καταλαμβάνοντες, ἡμίονόν τινα τῶν χρυσοφόρων ἐς τὸ σάγμα πατάξαντες, προπεσόντος τοῦ χρυσίου, περὶ τότε γενόμενοι, διαφυγεῖν ἐς Κόμανα περιεῖδον· ὅθεν ἐς Τιγράνην ἔφυγε σὺν ἱππεῦσι δισχιλίοις. <sup>[5]</sup>

Mith 368 ὁ δὲ αὐτὸν εἰς ὄψιν οὐ προσέμενος ἐν χωρίοις ἐκέλευσε διαίτης βασιλικῆς ἀξιοῦσθαι, ὅτε δὴ καὶ μάλιστα τῆς ἀρχῆς ἀπογνοὺς ὁ Μιθριδάτης Βάκχον εὐνοῦχον ἔπεμπεν ἐς τὰ βασίλεια, τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ παλλακάς, ὅπῃ δύναιτο, ἀνελοῦντα. <sup>[5]</sup>

Mith 369

αἱ μὲν δὴ διεφθείροντο ξίφεσι καὶ φαρμάκοις καὶ βρόχοις, δεινὰ ποιοῦσαι· ταῦτα δ' ὀρώντες οἱ φρούραρχοι τοῦ Μιθριδάτου ἄθρόως ἐς τὸν Λούκουλλον μετετίθεντο χωρὶς ὀλίγων. καὶ ὁ Λούκουλλος αὐτοὺς ἐπιὼν καθίστατο καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ Πόντου πόλεις περιπλέων ἦρει, Ἀμαστρίν τε καὶ Ἡράκλειαν καὶ ἑτέρας. Σινώπη δ' ἀντεῖχεν ἔτι καρτερῶς καὶ διενουμάχησεν οὐ κακῶς.  
[5]

Mith 370 πολιορκούμενοι δὲ τὰς ναῦς τὰς βαρυτέρας σφῶν διέπρησαν καὶ ἐς τὰς κουφοτέρας ἐμβάντες ἀπέδρασαν. Λούκουλλος δὲ τὴν πόλιν εὐθὺς ἐλευθέραν ἠφίει δι' ἐνύπνιον, ὃ τοιόνδε ἦν·  
Αὐτόλुकόν φασιν ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας Ἡρακλεῖ συστρατεύοντα ὑπὸ χειμῶνος ἐς Σινώπην καταχθῆναι καὶ τῆς πόλεως κρατῆσαι· ἀνδριάς τε σεβάσμιος τοῖς Σινωπεῦσιν ἔχρα, ὃν οἱ μὲν Σινωπεῖς, οὐ φθάσαντες ἐς φυγὴν ἐπαγαγέσθαι, ὀθόναις καὶ καλωδίοις περιέδησαν· οὐδὲν δ' ὁ Λούκουλλος εἰδὼς οὐδὲ προμαθὼν ἔδοξεν ὑπ' αὐτοῦ κληθεὶς ὁρᾶν αὐτὸν καὶ τῆς ἐπιούσης τὸν ἀνδριάντα τινῶν περιβεβλημένον παραφερόντων ἐκλῦσαι κελεύσας ἰδεῖν, οἷον ἔδοξε νυκτὸς ἑωρακέναι.  
[5]

Mith 373 τὸ μὲν δὴ ἐνύπνιον τοιόνδε ἦν, Λούκουλλος δὲ καὶ Ἀμισὸν ἐπὶ τῇ Σινώπῃ συνῶκιζεν, ἐκφυγόντων μὲν ὁμοίως τῶν Ἀμισέων διὰ θαλάσσης, πυνθανόμενος δ' ὑπ' Ἀθηναίων αὐτοὺς θαλασσοκρατούντων συνωκίσθαι καί, δημοκρατίᾳ χρησαμένους ἐπὶ πολὺ, τοῖς Περσικοῖς βασιλεῦσιν ὑπακοῦσαι, ἀναγαγόντος δ' αὐτοὺς ἐς τὴν δημοκρατίαν ἐκ προστάγματος Ἀλεξάνδρου πάλιν δουλεῦσαι τοῖς Ποντικοῖς.  
[5]

Mith 374 ἐφ' οἷς ἄρα συμπαθὴς ὁ Λούκουλλος γενόμενός τε καὶ φιλοτιμούμενός γε καὶ ὅδε ἐπὶ Ἀλεξάνδρῳ περὶ γένος Ἀττικὸν αὐτόνομον ἠφίει τὴν πόλιν καὶ τοὺς Ἀμισέας κατὰ τάχος συνεκάλει. ὧδε μὲν δὴ Σινώπην καὶ Ἀμισὸν Λούκουλλος ἐπόρθει τε καὶ συνῶκιζε καὶ Μαχάρη, τῷ παιδί τῷ Μιθριδάτου, Βοσπόρου τε βασιλεύοντι καὶ στέφανόν οἱ πέμψαντι ἀπὸ χρυσοῦ, φιλίαν συνέθετο, Μιθριδάτην δ' ἐξήτει παρὰ Τιγράνους.  
[5]

Mith 376 καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν αὐτὸς ἐπανελθὼν, ὀφείλουσαν ἔτι τῶν Συλλείων ἐπιβολῶν, τέταρτα μὲν ἐπὶ τοῖς καρποῖς, τέλη δ' ἐπὶ τοῖς θεράπουσι καὶ ταῖς οἰκίαις ὥριζε. καὶ ἐπινίκια ἔθυσεν ὡς δὴ τὸν πόλεμον κατωρθώκως.

Mith 377 ἐπὶ δὲ ταῖς θυσίαις ἐπὶ τὸν Τιγράνην οὐκ ἐκδιδόντα οἱ τὸν Μιθριδάτην, ἐστράτεψε σὺν δύο τέλεσιν ἐπιλέκτοισι καὶ ἵππεῦσι πεντακοσίοις. καὶ τὸν Εὐφράτην περάσας μόνα τὰ χρήσιμα τοὺς βαρβάρους αἰτῶν διώδευεν· οἱ γὰρ ἄνδρες οὐκ ἐπολέμουν οὐδ' ἠξίουσαν τι πάσχειν, ἔστε Λούκουλλον καὶ Τιγράνην ἐπὶ ἀλλήλοις διακριθῆναι.  
[5]

Mith 378 Τιγράνη δ' οὐδεὶς ἐμήνυνεν ἐπιόντα Λούκουλλον· ὁ γὰρ τοι πρῶτος εἰπὼν κεκρέμαστο ὑπ' αὐτοῦ, συνταράσσειν αὐτὸν τὰς πόλεις νομίσαντος. ὡς δὲ ποτε ἦσθετο, Μιθροβαρζάνην προύπεμπε μετὰ δισχιλίων ἱππέων, Λούκουλλον ἐπισχεῖν τοῦ δρόμου.

Mith 379 Μαγκαίῳ δὲ Τιγρανόκερτα φυλάττειν ἐπέτρεψεν, ἦν τινα πόλιν, ὡς μοι προείρηται, ἐπὶ τιμῇ τῇ ἑαυτοῦ, 〈διὰ τὸ〉 βασιλεὺς ἐν ἐκείνῳ γενέσθαι τῷ χωρίῳ, συνῶκιζε καὶ τοὺς ἀρίστους ἐς αὐτὴν συνεκάλει, ζημίαν ἐπιτιθεῖς, ὅσα μὴ μεταφέρειεν, δεδημεῦσθαι.  
[5]

Mith 380 τεῖχη τε αὐτοῖς περιέβαλε πεντηκονταπήχη τὸ ὕψος, ἵπποστασίῳ ἐν τῷ βάθει γέμοντα, καὶ βασιλεία καὶ παραδείσους κατὰ τὸ προάστειον ἐποίει μακροὺς καὶ κυνηγέσια πολλὰ καὶ λίμνας· ἀγχοῦ δὲ καὶ φρούριον ἀνίστη καρτερόν. καὶ πάντα τότε Μαγκαίῳ ταῦτ' ἐπιτρέψας περιήει στρατιὰν ἀγείρων.  
[5]

Mith 381 Μιθροβαρζάνην μὲν οὖν ὁ Λούκουλλος εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης συμβολῆς τρεψάμενος ἐδίωκε, Μαγκαῖον δὲ Σεξτίλιος ἐς Τιγρανόκερτα κατακλείσας τὰ μὲν βασιλεία αὐτίκα, ἀτείχιστα ὄντα, διήρπασε, τὴν δὲ πόλιν καὶ τὸ φρούριον ἀπετάφρευε καὶ μηχανὰς ἐφίστη καὶ ὑπονόμοις ἀνεκρήμνη τὸ τεῖχος.  
[5]

- Mith 382 καὶ Σεξτίλιος μὲν ἀμφὶ ταῦτα ἐγίγνετο, Τιγράνης δέ, πεζῶν ἐς πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας ἀγείρας καὶ ἱππέας ἐς πεντακισμυρίους, προὔπεμψεν αὐτῶν ἐς Τιγρανόκερτα περὶ ἑξακισχιλίους, οἳ διὰ μέσων Ῥωμαίων ἐς τὸ φρούριον ὡσάμενοί τε καὶ τὰς παλλακὰς τοῦ βασιλέως ἑξαρπάσαντες ἐπανῆλθον. <sup>[5]</sup>
- Mith 383 τῷ δὲ λοιπῷ στρατῷ Τιγράνης αὐτὸς ἤλαυνεν ἐπὶ Λούκουλλον. καὶ αὐτῷ τότε πρῶτον Μιθριδάτης ἐς ὄψιν ἐλθὼν συνεβούλευε μὴ συμπλέκεσθαι Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τῷ ἱππικῷ μόνῳ περιτρέχοντα καὶ τὴν γῆν λυμαίνόμενον ἐς λιμὸν αὐτούς, εἰ δύναίτο, περικλεῖσαι, ᾧ τρόπῳ καὶ αὐτὸς ὑπὸ Λουκούλλου περὶ Κύζικον ἀμαχεὶ κάμνων τὸν στρατὸν ἀπολέσαι. <sup>[5]</sup>
- Mith 384 ὁ δὲ γελάσας αὐτοῦ τὴν στρατηγίαν προῆει συνεσκευασμένος ἐς μάχην· καὶ τὴν Ῥωμαίων ὀλιγότητα ἰδὼν ἐπέσκωψεν οὕτως· “εἰ μὲν πρέσβεις εἰσὶν οἶδε, πολλοί, εἰ δὲ πολέμιοι, πάνπαν ὀλίγοι.
- Mith 385 ” Λούκουλλος δὲ λόφον εὐκαιρὸν ἰδὼν ὀπισθεν τοῦ Τιγράνου, τοὺς μὲν ἱππέας ἐκ μετώπου προσέτασεν ἐνοχλεῖν αὐτῷ καὶ περισπᾶν ἐφ’ ἑαυτοὺς καὶ ὑποχωρεῖν ἐκόντας, ἵνα τῶν βαρβάρων διωκόντων ἡ τάξις παραλυθεῖ· τοῖς δὲ πεζοῖς αὐτὸς ἐς τὸν λόφον περιοδεύσας ἀνῆει λαθών. <sup>[5]</sup>
- Mith 386 καὶ ὡς εἶδε τοὺς πολεμίους ὑπὸ τῆς διώξεως οἷα νικῶντας ἐς πολλὰ διεσκεδασμένους, τὰ δὲ σκευοφόρα αὐτῶν πάντα ὑποκείμενα, ἀνεβόησε· “νικῶμεν, ᾧ ἄνδρες”, καὶ ἐπὶ τὰ σκευοφόρα πρῶτος ἵετο δρόμῳ. τὰ δὲ αὐτίκα σὺν θορύβῳ φεύγοντα τοῖς πεζοῖς ἐνέπιπτε καὶ τοῖς ἱππεῦσιν οἱ πεζοί. <sup>[5]</sup>
- Mith 387 τροπὴ τε ἦν εὐθύς ὀλοσχερής· οἳ τε γὰρ ἐν τῇ διώξει μακρὰν ἀπεσπασμένοι τῶν Ῥωμαϊκῶν ἱππέων ἐπιστρεψάντων εἰς αὐτοὺς ἀπώλλυντο, καὶ τὰ σκευοφόρα τοῖς ἄλλοις ἐνέπιπτεν ὡς ἐνοχλούμενα. πάντων τε ὡς ἐν τοσῶδε πλήθει θλιβομένων καὶ τὸ ἀκριβὲς οὐκ εἰδόντων, ὁπόθεν ἡ ἥσσα αὐτοῖς ἄρχοιτο, πολὺς ἦν φόνος, οὐδενὸς σκυλεύοντος οὐδέν· ἀπηγόρευτο γὰρ ἐκ Λουκούλλου μετὰ ἀπειλῆς, ὥστε καὶ ψέλλια καὶ περιαιχένια παροδεύοντες ἔκτεινον ἐπὶ σταδίου ἐκατὸν καὶ εἴκοσιν, ἔστε νύξ ἐπελάβετο. <sup>[5]</sup>
- Mith 388 τότε δ’ ἀναστρέφοντες ἐσκύλευον· ἐδίδου γὰρ ὁ Λούκουλλος ἤδη. γιγνομένην δὲ τὴν ἥτταν ὁ Μαγκαῖος ἐφορῶν ἀπὸ Τιγρανοκέρτων τοὺς Ἑλλήνας, οἳ ἐμισθοφόρουν αὐτῷ, πάντας ἐξώπλισεν ὑποπτέων· οἳ σύλληψιν δεδιότες, ἄθροοι σκυτάλας ἔχοντες, ἐβάδιζον τε καὶ ηὐλίζοντο.
- Mith 390 Μαγκαῖου δὲ τοὺς βαρβάρους ἐπάγοντος αὐτοῖς ὡπλισμένους, διαδησάμενοι τὰ ἱμάτια ταῖς λαιαῖς ἀντὶ ἀσπίδων, μετὰ τόλμης ἐσέδραμον ἐς αὐτούς· καὶ ὅσους ἀνέλοιεν, εὐθύς ἐμερίζοντο τὰ ὅπλα.
- Mith 391 ὡς δὲ ἐκ τῶν δυνατῶν εἶχον αὐτάρκως, μεσοπύργια τινα κατέλαβον καὶ Ῥωμαίους ἔξωθεν ἐκάλουν τε καὶ ἀναβαίνοντας ἐσεδέχοντο. οὕτω μὲν ἐάλω Τιγρανόκερτα, καὶ πλοῦτος διηρπάζετο πολὺς, οἷα πόλεως νεοκατασκευού, φιλοτίμως συνωκισμένης Τιγράνης δὲ καὶ Μιθριδάτης στρατὸν ἄλλον ἤθροιζον περιιόντες, οὗ τὴν στρατηγίαν ἐπετέτραπτο Μιθριδάτης, ἡγουμένου Τιγράνου αὐτῷ γεγονέναι τὰ παθήματα διδάγματα. <sup>[5]</sup>
- Mith 393 ἔπεμπον δὲ καὶ ἐς τὸν Παρθυαῖον, ἐπικουρεῖν σφίσι παρακαλοῦντες. ἀντιπρεσβεύοντος δὲ Λουκούλλου καὶ ἀξιοῦντος ἢ οἳ συμμαχήσαι ἢ ἀμφοτέροις ἐκστῆναι τοῦ ἀγῶνος, ὁ μὲν κρύφα συντιθέμενος ἑκατέροις οὐκ ἔφθασεν οὐδετέροις ἀμῦναι, ὁ δὲ Μιθριδάτης ὅπλα τε εἰργάζετο κατὰ πόλιν ἐκάστην καὶ ἐστρατολόγει σχεδὸν ἅπαντας Ἀρμενίους.
- Mith 394

ἐπιλεξάμενος δ' αὐτῶν τοὺς ἀρίστους, ἐς ἑπτακισμυρίους πεζοὺς καὶ ἵππεας ἡμίσεας, τοὺς μὲν ἄλλους ἀπέλυσε, τοὺς δ' ἐς Ἴλας τε καὶ σπείρας ἀγχοτάτω τῆς Ἱταλικῆς συντάξεως καταλέγων Ποντικοῖς ἀνδράσι γυμνάζειν παρεδίδου. <sup>[5]</sup>

Mith 395 προσιόντος δ' αὐτοῖς τοῦ Λουκούλλου ὁ μὲν Μιθριδάτης τὸ πεζὸν ἅπαν καὶ μέρος τι τῶν ἵππέων ἐπὶ λόφου συνεῖχε, τῇ λοιπῇ δ' ἵππῳ Τιγράνης τοῖς σιτολογοῦσι Ῥωμαίοις περιπεσὼν ἡσῶτο. καὶ μᾶλλον ἀδεῶς ἀπὸ τοῦδε οἱ Ῥωμαῖοι πλησίον αὐτοῦ Μιθριδάτου ἐσιτολόγουν τε καὶ ἐστρατοπέδευον. <sup>[5]</sup>

Mith 396 κονιορτὸς δ' αὖθις ἡγείρετο πολὺς, ὥς ἐπιόντος τοῦ Τιγράνου· καὶ τὸ ἐνθύμημα ἦν ἐν μέσῳ Λούκουλλον ἀμφοῖν γενέσθαι. ὁ δ' αἰσθόμενος τοὺς μὲν ἀρίστους τῶν ἵππέων προὔπεμψε πορρωτάτω συμπλέκεσθαι τῷ Τιγράνῃ καὶ κωλύειν αὐτὸν ἐξ ὁδοιπορίας εἰς τάξιν καθίστασθαι, αὐτὸς δὲ τὸν Μιθριδάτην προκαλούμενος ἐς μάχην καὶ περιταφρεύων οὐκ ἡρέθιζεν, ἕως χειμῶν ἐπιπεσὼν διέλυσε τὸ ἔργον ἅπασι. <sup>[5]</sup>

Mith 397 καὶ Τιγράνης μὲν ἐξ ὅλης Ἀρμενίας ἐς τὰ ἐντὸς ἀνεξεύγνυνεν, ὁ δὲ Μιθριδάτης ἐς τὸν Πόντον ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς ἡπείγετο, τετρακισχιλίους οἰκείους ἔχων καὶ τοσοῦσδε ἐτέρους παρὰ Τιγράνου λαβών. <sup>[5]</sup>

Mith 398 ἐφείπετο δ' αὐτῷ καὶ ὁ Λούκουλλος, ἀναζευγνὺς καὶ ὅδε διὰ τὴν ἀπορίαν. φθάσας δ' αὐτὸν ὁ Μιθριδάτης ἐπέθετο Φαβίῳ, τῷ δεῦρο ἐκ Λουκούλλου στρατηγεῖν ὑπολειμμένῳ, καὶ τρεψάμενος αὐτὸν ἔκτεινε πεντακοσίους.

Mith 399 ἐλευθερώσαντος δὲ τοῦ Φαβίου θεράποντας, ὅσοι ἦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ δι' ὅλης ἡμέρας αὖθις ἀγωνιζομένου παλίντροπος ἦν ὁ ἀγών, μέχρι τὸν Μιθριδάτην, πληγέντα λίθῳ τε ἐς τὸ γόνυ καὶ ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν βέλει, κατὰ σπουδὴν ἀποκομισθῆναι καὶ πολλὰς ἡμέρας τοὺς μὲν φόβῳ τοῦ βασιλέως τῆς σωτηρίας, τοὺς δὲ ὑπὸ πλήθους τραυμάτων ἡρεμῆσαι. <sup>[5]</sup>

Mith 400 Μιθριδάτην μὲν οὖν ἐθεράπευσαν Ἄγαροι, Σκυθικὸν ἔθνος, ἰοῖς ὄψεων ἐς τὰς θεραπείας χρώμενοι καὶ ἐπὶ τῷδε ἀεὶ βασιλεῖ συνόντες· Φαβίῳ δὲ Τριάριος, ἕτερος Λουκούλλου στρατηγός, ἐπελθὼν μετ' οἰκείου στρατοῦ, τὴν τε ἀρχὴν παρὰ τοῦ Φαβίου καὶ τὸ ἀξίωμα παρελάμβανε. <sup>[5]</sup>

Mith 401 καὶ μετ' οὐ πολὺ χωρούντων ἐς μάχην αὐτοῦ τε καὶ Μιθριδάτου πνεῦμα, οἷον οὐκ ἐμνημονεύετο γενέσθαι, τὰς τε σκηναὺς ἀμφοτέρων διέρριψε καὶ τὰ ὑποζύγια παρέσυρε καὶ τῶν ἀνδρῶν ἔστιν οὗς κατεκρήμνισεν.

Mith 402 καὶ τότε μὲν ἀνεχώρουν ἑκάτεροι, ἀπαγγελλομένου δὲ Λουκούλλου προσιέναι προλαβεῖν τὸ ἔργον ὁ Τριάριος ἐπειγόμενος ἔτι νυκτὸς ἐπεχείρει ταῖς Μιθριδάτου προφυλακαῖς.

Mith 403 ἰσομάχου δὲ ἐς πολὺ τοῦ ἀγῶνος ὄντος ὁ βασιλεὺς ἐς τὸ καθ' αὐτὸν μέρος ἐπιβαρῆσας ἔκρινε τὴν μάχην καὶ διασπάσας τοὺς πολεμίους τὸ πεζὸν αὐτῶν κατέκλεισεν ἐς διώρυχα πηλοῦ, ἔνθα διεφθείροντο, στήναι μὴ δυνάμενοι. τοὺς δ' ἵππεας ἀνὰ τὸ πεδίον ἐδίωκεν, ἐκθύμως τῇ φορᾷ τῆς εὐτυχίας καταχρώμενος, ἔστε τις αὐτὸν Ῥωμαῖος λοχαγός, οἷα θεράπων αὐτῷ συντροχάζων, ἐς τὸν μηρὸν ἐπάταξε ξίφει πληγὴν βαθεῖαν, οὐκ ἐλπίσας ἐς τὰ νῶτα διὰ τοῦ θώρακος ἐφίξεσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 405 καὶ τόνδε μὲν εὐθὺς οἱ πλησίον συνέκοπτον, ὁ δὲ Μιθριδάτης ἀπεφέρετο ὀπίσω, καὶ οἱ φίλοι τὴν στρατιὰν ἀπὸ νίκης λαμπρᾶς ἀνεκάλουν σὺν ἐπίξει βαρεῖα.

Mith 406 ἐνέπιπτε δὲ τοῖς μαχομένοις ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τῆς ἀνακλήσεως θόρυβός τε καὶ ἀπορία, μή τι δεινὸν ἐτέρωθεν εἶη, μέχρι μαθόντες εὐθὺς ἐν τῷ πεδίῳ τὸ σῶμα περιστάντο καὶ ἐθορύβουν, ἕως Τιμόθεος αὐτοῖς ὁ ἰατρός, ἐπισχὼν τὸ αἶμα, ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐκ μετεώρου, οἷόν τι καὶ

Μακεδόσιν ἐν Ἰνδοῖς, ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δεδιόσιν, ὁ Ἀλέξανδρος αὐτὸν ἐπὶ νεῷς  
θεραπευόμενον ἐπέδειξεν. <sup>[5]</sup>

Mith 407 ὁ δὲ Μιθριδάτης ὡς ἀνήνεγκεν, αὐτίκα τοῖς ἀνακαλέσασιν ἐκ τῆς μάχης κατεμέμφετο καὶ τὸν  
στρατὸν αὐτῆς ἡμέρας ἦγεν αὐθις ἐπὶ τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον. οἱ δὲ καὶ ἐκ τοῦδε  
ἐπεφεύγεσαν ἤδη σὺν δέει. σκυλευομένων δὲ τῶν νεκρῶν ἐφαίνοντο χιλίαρχοι μὲν εἴκοσι καὶ  
τέσσαρες, ἑκατόνταρχοι δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ὅσον ἡγεμόνων πλῆθος οὐ ῥαδίως  
συνέπεσε Ῥωμαίοις ἐν ἥττη μιᾷ. <sup>[5]</sup>

Mith 409 ὁ δὲ Μιθριδάτης ἐς Ἀρμενίαν, ἣν δὴ νῦν Ῥωμαῖοι Βραχυτέραν Ἀρμενίαν καλοῦσιν,  
ἀνεξεύγνυε, τὰ μὲν εὐκόμιστα πάντα σιτολογῶν, τὰ δὲ δυσχερῆ διαφθείρων τε καὶ Λουκούλλον  
ἐπιόντα προαφαιρούμενος.

Mith 410 καὶ τις ἀνὴρ Ῥωμαῖος ἀπὸ βουλῆς, Ἀττίδιος ὄνομα, διὰ δίκην φυγῶν ἐκ τῆς πατρίδος ἐς  
Μιθριδάτην πρὸ πολλοῦ καὶ φιλίας ἀξιούμενος, ἑάλω τότε ἐπιβουλεύων αὐτῷ. καὶ τόνδε μὲν ὁ  
βασιλεύς, οὐ δικαίων βασανίσαι Ῥωμαίων ποτὲ βουλευτὴν γενόμενον, ἔκτεινε, τοὺς δὲ  
συναμαρτόντας ἠκίσατο δεινῶς. <sup>[5]</sup>

Mith 411 ἀπελεύθεροι δ', ὅσοι τῷ Ἀττιδίῳ συνεγνώκεσαν, ἀπαθεῖς ἀφῆκεν ὡς δεσπότη  
διακονησαμένους. Λουκούλλου δ' ἤδη τῷ Μιθριδάτῃ παραστρατοπεδεύοντος ὁ τῆς Ἀσίας  
στρατηγὸς περιπέμπων ἐκήρυσε Ῥωμαίους ἐπικαλεῖν Λουκούλλῳ πέρα τοῦ δέοντος  
πολεμοῦντι καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ τῆς στρατείας ἀφιέναι καὶ τῶν οὐ πειθομένων τὰ ὄντα  
δημεύσειν. <sup>[5]</sup>

Mith 412 ὦν ἐξαγγελθέντων ὁ στρατὸς αὐτίκα διελύετο, χωρὶς ὀλίγων, ὅσοι, πάνυ πένητες ὄντες καὶ τὴν  
ζημίαν οὐ δεδιότες, τῷ Λουκούλλῳ παρέμενον. ὧδε μὲν δὴ καὶ ὁ Λουκούλλου πρὸς  
Μιθριδάτην πόλεμος ἐς οὐδὲν βέβαιον οὐδὲ κεκριμένον τέλος ἔληξεν· ἀφισταμένης γὰρ τῆς  
Ἰταλίας ἐνοχλούμενοι καὶ ληστευομένης τῆς θαλάσσης λιμῷ πιεζόμενοι οὐκ ἐν καιρῷ σφίσιν  
ἡγοῦντο πολεμεῖν ἄλλον τοσόνδε πόλεμον, πρὶν τὰ ἐνοχλοῦντα διαθέσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 414 ὦν καὶ ὁ Μιθριδάτης αἰσθανόμενος ἐς Καππαδοκίαν ἐσέβαλε καὶ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν ὠχύρου. καὶ  
τάδε αὐτὸν πρᾶσσοντα οἱ Ῥωμαῖοι περιώρων, ἐφ' ὅσον αὐτοῖς ἡ θάλασσα ἐκαθαίρετο. ὡς δ'  
ἐκεκάθαρτο καὶ ὁ καθήρας Πομπήιος ἔτι ἦν ἐν Ἀσίᾳ, τὸν Μιθριδάτειον πόλεμον ἀνελάμβανον  
αὐτίκα καὶ ἐπέστελλον καὶ τοῦδε τῷ Πομπηίῳ στρατηγῆσαι. <sup>[5]</sup>

Mith 415 διό μοι δοκεῖ μέρος ὄντα τῆς Πομπηίου στρατείας τὰ περὶ τὴν θάλασσαν αὐτῷ πρὸ Μιθριδάτου  
κατειργασμένα καὶ ἐς οὐδεμίαν συγγραφὴν οἰκίαν ἄλλην ἀπαντῶντα ἐς τόδε τὸ μέρος  
συναγαγεῖν τε καὶ ἐπιδραμεῖν, ὡς ἐγένετο. Μιθριδάτης, ὅτε πρῶτον Ῥωμαίοις ἐπολέμει καὶ τῆς  
Ἀσίας ἐκράτει, Σύλλα περὶ τὴν Ἑλλάδα πονουμένου, ἡγούμενος οὐκ ἐς πολὺ καθέξειν τῆς  
Ἀσίας, τὰ τε ἄλλα, ὡς μοι προεῖρηται, πάντα ἐλυμαίνετο καὶ ἐς τὴν θάλασσαν πειρατὰς  
καθῆκεν, οἱ τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγοις σκάφεσι καὶ μικροῖς οἷα λησταὶ περιπλέοντες ἐλύπουν, ὡς  
δὲ ὁ πόλεμος ἐμηκύνετο, πλέονες ἐγίγνοντο καὶ ναυσὶ μεγάλαις ἐπέπλεον. <sup>[5]</sup>

Mith 417 γευσάμενοι δὲ κερδῶν μεγάλων, οὐδ' ἥττωμένου καὶ σπενδομένου τοῦ Μιθριδάτου καὶ  
ἀναχωροῦντος ἔτι ἐπαύοντο· οἱ γὰρ βίου καὶ πατρίδων διὰ τὸν πόλεμον ἀφρημένοι καὶ ἐς  
ἀπορίαν ἐμπεσόντες ἀθρόαν ἀντὶ τῆς γῆς ἐκαρποῦντο τὴν θάλασσαν, μυοπάρωσι πρῶτον καὶ  
ἡμιολίαις, εἴτα δικρότοις καὶ τριήρεσι κατὰ μέρη περιπλέοντες, ἡγουμένων λησταρχῶν οἷα  
πολέμου στρατηγῶν. <sup>[5]</sup>

Mith 418 ἔς τε ἀτειχίστους πόλεις ἐμπύπτοντες καὶ ἐτέρων τὰ τεῖχη διορύττοντες ἢ κόπτοντες ἢ  
πολιορκίᾳ λαμβάνοντες ἐσύλων· καὶ τοὺς ἀνδρας, οἷς τι πλέον εἴη, ἐς ναυλοχίαν ἐπὶ λύτροις  
ἀπῆγον. καὶ τάδε τὰ λήμματα, ἀδοξοῦντες ἤδη τὸ τῶν ληστῶν ὄνομα, μισθοὺς ἐκάλουν  
στρατιωτικούς. <sup>[5]</sup>

- Mith 419 χειροτέχνας τε εἶχον ἐπ' ἔργοις δεδεμένους καὶ ὕλην ξύλου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου συμφέροντες οὐποτε ἐπαύοντο· ἐπαιρόμενοι γὰρ ὑπὸ τοῦ κέρδους καὶ τὸ ληστεύειν οὐκ ἐγνωκότες ἔτι μεθεῖναι, βασιλεῦσι δ' ἤδη καὶ τυράννοις ἢ στρατοπέδοις μεγάλοις ἑαυτοὺς ὁμοιοῦντες καὶ νομίζοντες, ὅτε συνέλθοιεν ἐς τὸ αὐτὸ πάντες, ἄμαχοι γενήσεσθαι, ναῦς τε καὶ ὄπλα πάντα ἔτεκταίνοντο, μάλιστα περὶ τὴν Τραχεῖαν λεγομένην Κιλικίαν, ἣν κοινὸν σφῶν ὕφορμον ἢ στρατόπεδον ἐτίθεντο εἶναι, φρούρια μὲν καὶ ἄκρας καὶ νήσους ἐρήμους καὶ ναυλοχίας ἔχοντες πολλαχοῦ, κυριωτάτας δὲ ἀφέςεις ἡγούμενοι τὰς περὶ τὴν Κιλικίαν, τραχεῖαν τε καὶ ἀλίμενον οὕσαν καὶ κορυφαῖς μεγάλαις ἐξέχουσαν. <sup>[5]</sup>
- Mith 421 ὅθεν δὴ καὶ πάντες ὀνόματι κοινῷ Κίλικες ἐκαλοῦντο, ἀρξαμένου μὲν ἴσως τοῦ κακοῦ παρὰ τῶν Τραχεωτῶν Κιλικίων, συνεπιλαβόντων δὲ Σύρων τε καὶ Κυπρίων καὶ Παμφύλων καὶ τῶν Ποντικῶν καὶ σχεδὸν ἀπάντων τῶν ἐφ' ἑθνῶν, οἱ πολλοὶ καὶ χρονίου σφίσις ὄντος τοῦ Μιθριδατείου πολέμου δρᾶν τι μᾶλλον ἢ πάσχειν αἰρούμενοι τὴν θάλασσαν ἀντὶ τῆς γῆς ἐπελέγοντο, ὥστε πολλὰ τάχιστα αὐτῶν μυριάδες ἦσαν, καὶ οὐ μόνης ἔτι τῆς ἐφ' ἑσθ' ὅρας θαλάσσης ἐκράτουν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν ἀπάσης· καὶ γὰρ τινες ἤδη Ῥωμαίων στρατηγούς ναυμαχίᾳ νενικήκεσαν, ἄλλους τε καὶ τὸν τῆς Σικελίας περὶ αὐτῇ Σικελίᾳ. <sup>[5]</sup>
- Mith 423 ἅπλωτά τε ἤδη πάντα ἦν, καὶ ἡ γῆ τῶν ἔργων ἐνδεὴς διὰ τὴν ἀνεπιμιξίαν.
- Mith 424 ἢ τε πόλις ἡ Ῥωμαίων ἦσθετο μάλιστα τοῦ κακοῦ, τῶν τε ὑπηκόων σφίσι καμνόντων καὶ αὐτοὶ διὰ πλῆθος ἴδιον ἐπιπόνως λιμώττοντες.
- Mith 425 τὸ δ' ἔργον αὐτοῖς ἐφαίνετο μέγα καὶ δυσχερές, ἐξελεῖν τοσάδε στρατόπεδα ἀνδρῶν ναυτικῶν, μεμερισμένα μὲν ἐς πᾶσαν ἐν κύκλῳ γῆν καὶ θάλασσαν, κοῦφα δὲ ταῖς κατασκευαῖς ἐς τὸ ὑποφεύγειν, οὐκ ἐκ πατρίδων ἢ φανερᾶς χώρας ὀρμώμενα οὐδ' οἰκεῖον οὐδὲν ἢ ἴδιον, ἀλλ' αἰεὶ τὸ προστυχὸν ἔχοντα. <sup>[5]</sup>
- Mith 426 ὥστε πολὺς ὢν ὁ τοῦδε τοῦ πολέμου παράλογος, ἔννομον οὐδὲν ἔχοντος οὐδὲ βέβαιον οὐδὲ φανερόν, ἀμηχανίαν ὁμοῦ καὶ φόβον εἰργάζετο. Μουρήνας τε ἐγχειρήσας αὐτοῖς οὐδὲν ἐξείργαστο μέγα, ἀλλ' οὐδὲ Σερουίλιος Ἰσαυρικὸς ἐπὶ τῷ Μουρήνᾳ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῆς γῆς τῆς Ἰταλικῆς τοῖς παραλίοις ἀμφὶ τε τὸ Βρεντέσιον καὶ τὴν Τυρρηνίαν ἐπέβαινον οἱ λησταὶ σὺν καταφρονήσει καὶ γύναια παροδεύοντα τῶν εὐπατρίδων καὶ δύο στρατηγούς αὐτοῖς σημείοις συνηρπάκεσαν. <sup>[5]</sup>
- Mith 428 ὦν οὔτε τὴν βλάβην οὔτε τὴν αἰσχύνην ἔτι φέροντες οἱ Ῥωμαῖοι τὸν τότε σφῶν ἐπὶ δόξης ὄντα μεγίστης Γναῖον Πομπήιον αἰροῦνται νόμῳ στρατηγὸν ἐπὶ τριετὲς αὐτοκράτορα εἶναι θαλάσσης τε ἀπάσης, ἢ στηλῶν Ἡρακλείων ἐντὸς ἐστί, καὶ γῆς ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ σταδίους τετρακοσίους ἄνω. <sup>[5]</sup>
- Mith 429 βασιλεῦσί τε καὶ δυνάσταις καὶ ἔθνεσι καὶ πόλεσι πάσαις ἐπέστελλον ἐς πάντα συλλαμβάνειν τῷ Πομπηίῳ καὶ αὐτῷ στρατιὰν καταλέγειν ἔδοσαν καὶ χρήματα ἀγείρειν.
- Mith 430 συνέπεμψαν δὲ καὶ παρὰ σφῶν στρατὸν πολὺν ἐκ καταλόγου καὶ ναῦς, ὅσας εἶχον, καὶ χρημάτων ἐς ἑξακισχίλια τάλαντα Ἀττικά. οὕτω μέγα καὶ δυσεργὲς ἡγοῦντο εἶναι τοσῶνδε κρατῆσαι στρατοπέδων, ἐν τοσῇδε θαλάσῃ καὶ μυχοῖς τοσοῖσδε διαλανθανόντων τε εὐμαρῶς καὶ ὑποχωρούντων ῥαδίως καὶ ἐμπίπτόντων αὐθις ἀφανῶς. <sup>[5]</sup>
- Mith 431 ἀνὴρ τε οὐδεὶς πω πρὸ τοῦ Πομπηίου ἐπὶ τοσῇδε ἀρχὴν αἵρεθεις ὑπὸ Ῥωμαίων ἐξέπλευσεν, ᾧ στρατιὰ μὲν αὐτίκα ἦν ἐν δώδεκα μυριάσι πεζῶν καὶ ἵππεῖς τετρακισχίλιοι, νῆες δὲ σὺν ἡμιολίαις ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιαι, ὑπηρεταὶ δ' ἀπὸ τῆς βουλῆς, οὓς καλοῦσι πρεσβευτάς, πέντε καὶ εἴκοσιν· οἷς ὁ Πομπήιος ἐπιδιήρει τὴν θάλασσαν καὶ ναῦς ἐδίδου καὶ ἱππέας ἐκάστω καὶ στρατὸν πεζὸν καὶ στρατηγίας σημεία περικεῖσθαι, ἵνα αὐτοκράτωρ ἐντελής οὗ πιστεύοιτο μέρους ἕκαστος ὑπάρχον, αὐτὸς δ' οἷα δὴ βασιλεὺς βασιλέων αὐτοὺς περιθέοι καὶ ἐφορῶη

μένοντας ἐφ' ὧν ἐτάχθησαν, μηδὲ μεταδιώκων τοὺς ληστὰς περιφέροιτο ἐξ ἔργων ἀτελῶν ἔτι ὄντων εἰς ἕτερα, ἀλλ' εἶεν οἱ πανταχόθεν αὐτοῖς ἀπαντῶντές τε καὶ τὰς ἐς ἀλλήλους διαδρομας ἀποκλείοντες. <sup>[5]</sup>

Mith 434 οὕτω διαθεῖς ὁ Πομπήιος ἅπαντα ἐπέστησεν Ἰβηρίᾳ μὲν καὶ ταῖς Ἡρακλείοις στήλαις Τιβέριον Νέρωνα καὶ Μάλλιον Τορκουᾶτον, ἀμφὶ δὲ τὴν Λιγυστίνην τε καὶ Κελτικὴν θάλασσαν Μάρκον Πομπώνιον, Λιβύῃ δὲ καὶ Σαρδόνι καὶ Κύρνῳ καὶ ὅσαι πλησίον νῆσοι, Λέντουλόν τε Μαρκελλῖνον καὶ Πούπλιον Ἀτίλιον, περὶ δὲ αὐτὴν Ἰταλίαν Λούκιον Γέλλιον καὶ Γναῖον Λέντουλον. <sup>[5]</sup>

Mith 435 Σικελίαν δὲ καὶ τὸν Ἰόνιον ἐφύλασσον αὐτῷ Πλώτιός τε Οὐᾶρος καὶ Τερέντιος Οὐάρρων μέχρι Ἀκαρνανίας, Πελοπόννησον δὲ καὶ τὴν Ἀττικὴν, ἔτι δ' Εὐβοίαν καὶ Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ Βοιωτίαν Λούκιος Σισιννᾶς, τὰς δὲ νήσους καὶ τὸ Αἰγαῖον ἅπαν καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπ' ἐκείνῳ Λούκιος Λόλλιος, Βιθυνίαν δὲ καὶ Θράκην καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸ τοῦ Πόντου στόμα Πούπιος Πείσων, Λυκίαν δὲ καὶ Παμφυλίαν καὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην Μέτελλος Νέπως. <sup>[5]</sup>

Mith 437 ὥδε μὲν αὐτῷ διετετάχατο οἱ στρατηγοὶ ἐπιχειρεῖν τε καὶ ἀμύνεσθαι καὶ φυλάσσειν τὰ τεταγμένα καὶ τοὺς παρ' ἀλλήλων ἐκφεύγοντας ὑπολαμβάνειν, ἵνα μὴ διώκοντες ἀφίσταντο μακρὰν μηδὲ ὡς ἐν δρόμῳ περιφέροιτο καὶ χρόνιον εἴη τὸ ἔργον.

Mith 438 αὐτὸς δ' ἅπαντας ἐπέπλει. καὶ τὰ ἐς δύσιν πρῶτα ἡμέραις τεσσαράκοντα ἐπιδὼν ἐς Ῥώμην παρῆλθεν. ὅθεν ἐς Βρεντέσιον καὶ ἐκ Βρεντεσίου τοσῶδε διαστήματι τὴν ἕω περιπλεύσας ἐξέπληξεν ἅπαντας τάχει τε ἐπίπλου καὶ μεγέθει παρασκευῆς καὶ φόβῳ δόξης, ὥστε τοὺς ληστὰς, ἐλπίσαντας αὐτῷ προεπιχειρήσειν ἢ οὐκ εὐμαρές γε τὸ κατὰ σφῶν ἔργον ἀποδείξειν, δείσαντας εὐθὺς τῶν τε πόλεων, ἃς ἐπολιόρκουν, ἐξαναχθῆναι καὶ ἐς τὰς συνήθεις ἄκρας καὶ ναυλοχίας ὑποφεύγειν καὶ Πομπηίῳ τὴν μὲν θάλασσαν αὐτίκα ἀμαχεῖ κεκαθάρθαι, τοὺς δὲ ληστὰς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀλίσκεσθαι πανταχοῦ κατὰ μέρη. <sup>[5]</sup>

Mith 441 αὐτὸς δὲ ἐς Κιλικίαν ἠπείγετο μετὰ ποικίλου στρατοῦ καὶ μηχανημάτων πολλῶν, ἐλπίσας παντοίας μάχης καὶ πολιορκίας αὐτῷ δεήσειν ἐπὶ ἄκρας ἀποκρήμνους. οὐδενὸς δὲ ἐδέησε· τὸ γὰρ κλέος αὐτοῦ καὶ τὴν παρασκευὴν οἱ λησταὶ καταπλαγέντες καὶ ἐλπίσαντες, εἰ μὴ διὰ μάχης ἔλθοιεν, τεύξεσθαι φιλανθρώπου, πρῶτοι μὲν, οἱ Κράγον καὶ Ἀντίκραγον εἶχον, φρούρια μέγιστα, μετὰ δ' ἐκείνους οἱ ὄρειοι Κίλικες καὶ ἐφεξῆς ἅπαντες ἑαυτοὺς ἐνεχείρισαν ὅπλα τε ὁμοῦ πολλά, τὰ μὲν ἔτοιμα, τὰ δὲ χαλκεύμενα, παρέδωκαν καὶ ναῦς, τὰς μὲν ἔτι πηγνυμένας, τὰς δ' ἤδη πλεούσας, χαλκόν τε καὶ σίδηρον ἐς ταῦτα συνενηνεγμένον καὶ ὀθόνας καὶ κάλως καὶ ὕλην ποικίλην αἰχμαλώτων τε πλῆθος, τῶν μὲν ἐπὶ λύτροις, τῶν δὲ ἐπὶ ἔργοις δεδεμένων. <sup>[5]</sup>

Mith 443 ὧν ὁ Πομπήιος τὴν μὲν ὕλην ἐνέπρησε, τὰς δὲ ναῦς ἀπήγαγε, τοὺς δ' αἰχμαλώτους ἐς τὰς πατρίδας ἀφῆκε· καὶ πολλοὶ κενotáφια σφῶν κατέλαβον ὡς ἐπὶ νεκροῖς γενόμενα.

Mith 444 τοὺς δὲ πειρατάς, οἱ μάλιστα ἐδόκουν οὐχ ὑπὸ μοχθηρίας, ἀλλ' ἀπορίᾳ βίου διὰ τὸν πόλεμον ἐπὶ ταῦτα ἐλθεῖν, ἐς Μαλλὸν καὶ Ἄδανα καὶ Ἐπιφάνειαν ἢ εἴ τι ἄλλο πόλισμα ἔρημον ἢ ὀλιγάνθρωπον ἦν τῆσδε τῆς Τραχείας Κιλικίας, συνώκιζε· τοὺς δὲ τινὰς αὐτῶν καὶ ἐς Δύμην τῆς Ἀχαΐας ἐξέπεμπεν. ὥδε μὲν ὁ ληστρικὸς πόλεμος, χαλεπώτατος ἔσεσθαι νομισθεὶς, ὀλιγήμερος ἐγένετο τῷ Πομπηίῳ· καὶ ναῦς ἔλαβε τὰς μὲν ἀλούσας μίαν καὶ ἐβδομήκοντα, τὰς δὲ ὑπ' αὐτῶν παραδοθείσας ἕξ καὶ τριακοσίας, πόλεις δὲ καὶ φρούρια καὶ ὀρμητήρια ἄλλα αὐτῶν ἐς εἴκοσι καὶ ἑκατόν, λησταὶ δ' ἀνηρέθησαν ἐν ταῖς μάχαις ἀμφὶ τοὺς μυρίους. <sup>[5]</sup>

Mith 446 ἐπὶ δὴ τούτοις ὀξέως τε οὕτω καὶ παραδόξως γενομένοις οἱ Ῥωμαῖοι τὸν Πομπήιον ἐπὶ μέγα ἐπαίροντες, ἔτι ὄντα περὶ Κιλικίαν, εἶλοντο τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου στρατηγὸν ἐπὶ τῆς

ὁμοίας ἐξουσίας, αὐτοκράτορα ὄντα, ὅπη θέλοι, συντίθεσθαι τε καὶ πολεμεῖν καὶ φίλους ἢ πολεμίους Ῥωμαίοις, οὓς δοκιμάσειε, ποιεῖσθαι στρατιᾶς τε πάσης, ὅση πέραν ἐστὶ τῆς Ἰταλίας, ἄρχειν ἔδωκαν. <sup>[5]</sup>

Mith 447 ἅπερ οὐδενὶ πω παντάπασι πρὸ τοῦδε ὁμοῦ πάντα ἐδόθη. καὶ ἴσως αὐτὸν καὶ διὰ τὰδε Μέγαν [στρατηγὸν] ὀνομάζουσιν.

Mith 448 ὁ γάρ τοι πόλεμος ὁ τοῦ Μιθριδάτου καὶ ὑπὸ τῶν προτέρων στρατηγῶν ἐξήνυστο ἤδη. Πομπήιος μὲν οὖν εὐθὺς ἐκ τῆς Ἀσίας στρατὸν ἀγείρας μετεστρατοπέδευεν ἐπὶ τοὺς ὄρους τοῦ Μιθριδάτου· Μιθριδάτῃ δὲ ἦν ἐπίλεκτος οἰκεῖος στρατός, τρισμῦριοι πεζοὶ καὶ ἵππεῖς τρισχίλιοι, καὶ προυκάθητο τῆς χώρας.

Mith 450 ἄρτι δ' αὐτὴν Λουκούλλου διεφθαρκότος ἀπόρως εἶχεν ἀγορᾶς ὅθεν αὐτομολίαις ἐπετίθεντο πολλοί. καὶ τούσδε μὲν ὁ Μιθριδάτης ἐρευνώμενος ἐκρήμνη καὶ ὀφθαλμοὺς ἀνώρυττε καὶ ἔκαιε. καὶ τὰ μὲν τῶν αὐτομολιῶν ἦσσαν ἠνώχλει διὰ φόβον τῶν κολάσεων, ἐπέτριβε δ' ἡ ἀπορία πρέσβεις οὖν ἐς Πομπήιον πέμψας ἡξίου μαθεῖν, τίς ἂν εἴη τοῦ πολέμου διάλυσις.

Mith 452 ὁ δὲ “ἂν τοὺς αὐτομόλους ἡμῖν παραδῶς”, ἔφη, “καὶ σεαυτὸν ἡμῖν ἐπιτρέψης.” ὣν ὁ Μιθριδάτης πυθόμενος τοῖς αὐτομόλοις τὸ περὶ αὐτῶν ἔφρασε καὶ δεδιότας ὁρῶν ὤμοσεν, ὅτι οἱ τὰ πρὸς Ῥωμαίους ἐστὶν ἄσπονδα διὰ τὴν πλεονεξίαν αὐτῶν καὶ οὐκ ἐκδώσει τινὰ οὐδὲ πράξει ποτέ, ὃ μὴ κοινῇ πᾶσι συνοίσει. <sup>[5]</sup>

Mith 453 ὁ μὲν δὴ ὥδε εἶπεν, ὁ δὲ Πομπήιος, ἐνέδραν ποι καθεὶς ἱππέων, ἐτέρους ἔπεμπεν ἐκ φανεροῦ τοῖς προφύλαξι τοῦ βασιλέως ἐνοχλεῖν· καὶ εἴρητο αὐτοῖς ἐρεθίζειν καὶ ὑποφεύγειν ὥσπερ ἡττωμένους, ἔστε περ οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας περιλαβόντες αὐτοὺς ἐτρέψαντο.

Mith 454 καὶ φεύγουσι τάχ' ἂν καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον συνεισεπήδησαν, εἰ μὴ δεῖσας ὁ βασιλεὺς προήγαγε τὸ πεζόν. οἱ δ' ἀπεχώρουν. καὶ τέλος ἦν τοῦτο τῇ πρώτῃ Πομπήιου καὶ Μιθριδάτου πείρᾳ ἐς ἀλλήλους καὶ ἵππομαχίᾳ. ἐνοχλούμενος δ' ὑπὸ τῆς ἀπορίας ὁ βασιλεὺς ἄκων ὑπεχώρει καὶ ἐσεδέχετο Πομπήιον εἰς τὴν ἑαυτοῦ, ἐλπίζων καθήμενον ἐν τῇδε τῇ διεφθαρμένῃ κακοπαθήσειν. <sup>[5]</sup>

Mith 455 ὁ δὲ ἀγορὰν μὲν ἐπακτὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν εἶχε, περιελθὼν δὲ τὰ πρὸς ἔω τοῦ Μιθριδάτου καὶ φρούρια αὐτῷ καὶ στρατόπεδα πολλὰ ἐς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα σταδίου περιθεὶς ἀπετάφρευε τοῦ μὴ σιτολογεῖν αὐτὸν ἔτι εὐμαρῶς. <sup>[5]</sup>

Mith 456 καὶ ὁ βασιλεὺς ἀποταφρεύοντι μὲν οὐκ ἐπετίθετο, εἴθ' ὑπὸ δέους, εἴθ' ὑπ' ἀνοίας, ἢ πᾶσιν ἐγγίνεται πλησιαζόντων τῶν κακῶν, κάμνων δ' αὐθις ἐξ ἀπορίας τὰ ὑποζύγια, ὅσα εἶχε, κατέκοπτε, τοὺς ἵππους μόνους περιποιούμενος, ἔστε μόλις ἐς πεντήκοντα διαρκέσας ἡμέρας νυκτὸς ἀπεδίδρασκε σὺν σιωπῇ βαθείᾳ διὰ ὁδῶν δυσχερῶν.

Mith 457 ὥς δὲ αὐτὸν μόλις ἡμέρας ὁ Πομπήιος καταλαβὼν εἶχετο τῶν ὑστάτων, ὃ μὲν καὶ τότε τῶν φίλων ἐκτάξαι κελευόντων οὐκ ἐμάχετο, ἀλλὰ τοῖς ἱππεῦσι μόνοις τοὺς πλησιάζοντας ἀνακόπτων ἐσπέρας ἐν ὕλαις ἠϋλίσατο πυκναῖς. <sup>[5]</sup>

Mith 458 τῇ δ' ἐπιούσῃ χωρίον κατέλαβε περίκρημον, οὗ μία ἐς αὐτὸ ἄνοδος ἦν, καὶ τέσσαρες αὐτὴν σπεῖραι προφύλασσον. ἀντεφύλασσον δὲ καὶ Ῥωμαῖοι μὴ διαφυγεῖν Μιθριδάτην. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὸν μὲν στρατὸν αὐτῶν ὥπλιζεν ἐκάτερος, οἱ προφύλακες δ' ἀλλήλων κατὰ τὸ πρηνὲς ἀπεπειρῶντο· καὶ τινες ἱππεῖς τοῦ Μιθριδάτου χωρὶς τε τῶν ἵππων καὶ χωρὶς ἐπαγγέλματος ἐβοήθουν τοῖς σφετέροις προφύλαξι. <sup>[5]</sup>

Mith 459 πλειόνων δὲ σφίσι Ῥωμαίων ἱππέων ἐπιόντων οἱ ἄνιπποι τῶν Μιθριδατείων οἷδε ἀθρόως ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνεπήδων, ἀναβησόμενοί τε τοὺς ἵππους καὶ ἐξ ἴσου τοῖς ἐπιοῦσι Ῥωμαίοις συνοισόμενοι. <sup>[5]</sup>

- Mith 460 κατιδόντες δ' αὐτοὺς οἱ ἄνω, ἔτι ὀπλιζόμενοι, σὺν δρόμῳ καὶ βοῇ προσθέοντας καὶ τὸ γιγνόμενον οὐκ εἰδότες, ἀλλὰ φεύγειν αὐτοὺς ὑπολαβόντες, ὡς εἰλημμένου σφῶν ἤδη καθ' ἑκάτερα τοῦ στρατοπέδου, τὰ ὅπλα μεθέντες ἔφευγον.
- Mith 461 ἀδιεξόδου δ' ὄντος τοῦ χωρίου προσέπταιον ἀλλήλοις ἀναστρεφόμενοι, μέχρι καθήλαντο κατὰ τῶν κρημνῶν. οὕτω μὲν ἡ στρατιὰ τῷ Μιθριδάτῃ διὰ προπέτειαν τῶν ἄνευ προστάγματος τοῖς προμάχοις ἐπικουρεῖν ἐλομένων θορυβηθεῖσα διέφθαρτο, καὶ τὸ λοιπὸν ἔργον εὐκόλον ἦν τῷ Πομπηίῳ, κτείνοντι καὶ συλλαμβάνοντι ἀνόπλους ἔτι καὶ ἐν περικρήμνῳ συγκεκλεισμένους.
- Mith 462 καὶ ἀνηρέθησαν ἐς μυρίους, καὶ τὸ στρατόπεδον ὅλη τῇ παρασκευῇ κατελήφθη. Μιθριδάτης δὲ μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν μόνων ὠσάμενος ἐς τὰ κατάκρημνα καὶ διαφυγῶν ἐνέτυχέ τισιν ἱππεῦσι μισθοφόροις καὶ πεζοῖς ὡς τρισχιλίους, οἳ εὐθὺς αὐτῷ συνείποντο ἐς Σινόρηγα φρούριον, ἔνθα αὐτῷ χρήματα πολλὰ σεσώρευτο· καὶ δωρεὰν καὶ μισθὸν ἐνιαυτοῦ τοῖς συμφυγοῦσι διέδωκε.  
[5]
- Mith 464 φέρων δ' ἐς ἑξακισχίλια τάλαντα ἐπὶ τὰς τοῦ Εὐφράτου πηγὰς ἠπείγετο, ὡς ἐκεῖθεν ἐς Κόλχους περάσων. δρόμῳ δ' ἀπαύστῳ χρώμενος τὸν μὲν Εὐφράτην ὑπερῆλθεν ἡμέρᾳ μάλιστα τετάρτῃ, τρισὶ δ' ἄλλαις καθιστάμενος καὶ ὀπλίζων τοὺς συνόντας ἢ προσιόντας ἐς τὴν Χωτηνὴν Ἀρμενίαν ἐνέβαλεν, ἔνθα Χωτηνοὺς μὲν καὶ Ἰβήρας, κωλύοντας αὐτὸν βέλεσι καὶ σφενδόναις, ἐλαύνων διῆλθεν ἐπὶ τὸν Ἀψαρὸν ποταμόν.  
[5]
- Mith 466 Ἰβήρας δὲ τοὺς ἐν Ἀσίᾳ οἳ μὲν προγόνους, οἳ δ' ἀποίκους ἡγοῦνται τῶν Εὐρωπαίων Ἰβήρων, οἳ δὲ μόνον ὁμωνύμους ἔθος γὰρ οὐδὲν ἦν ὁμοιον ἢ γλῶσσα.
- Mith 467 Μιθριδάτης δὲ ἐν Διοσκούροις χειμάζων, ἦν τινα πόλιν οἱ Κόλχοι σύμβολον ἡγοῦνται τῆς Διοσκούρων σὺν Ἀργοναύταις ἐπιδημίας, οὐδὲν σμικρὸν οὐδ' οἷον ἐν φυγῇ διενοεῖτο, ἀλλὰ τὸν Πόντον ὅλον ἐν κύκλῳ καὶ Σκύθας ἐπὶ τῷ Πόντῳ καὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην ὑπερελθὼν ἐς Βόσπορον ἐμβαλεῖν τὴν τε Μαχάρους τοῦ παιδὸς ἀρχήν, ἀχαρίστου περὶ αὐτὸν γενομένου, παραλαβὼν αὐτῇς ἐκ μετώπου Ῥωμαίοις γενέσθαι καὶ πολεμεῖν ἐκ τῆς Εὐρώπης οὓσιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, τὸν πόρον ἐν μέσῳ θέμενος, ὃν κληθῆναι νομίζουσι Βόσπορον Ἰοῦς διανηξαμένης, ὅτε βοῦς γενομένη κατὰ ζηλοτυπίαν Ἦρας ἔφευγεν.  
[5]
- Mith 469 ἐς τοσοῦτον παραδοξολογίας ἐπειγόμενος ὁ Μιθριδάτης ἐφικέσθαι ὅμως ἐπενόει καὶ διώδευεν ἔθνη Σκυθικὰ καὶ πολεμικὰ καὶ ἀλλότρια, πείθων ἢ βιαζόμενος· οὕτω καὶ φεύγων καὶ ἀτυχῶν αἰδέσιμος ἔτι καὶ φοβερὸς ἦν.
- Mith 470 Ἠνιόχους μὲν οὖν δεχομένους αὐτὸν παρώδευεν, Ἀχαιοὺς δὲ ἐτρέψατο διώκων· οὓς ἀπὸ Τροίας ἐπανιόντας φασὶν ἐς τὸν Πόντον ὑπὸ χειμῶνος ἐκπεσεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ὡς Ἕλληνας ὑπὸ βαρβάρων, πέμψαντας δ' ἐπὶ ναῦς ἐς τὰς πατρίδας καὶ ὑπεροφθέντας μηνῖσαι τῷ Ἑλληνικῷ γένει καὶ σκυθικῶς, ὅσους ἔλοιεν Ἑλλήνων, καταθύειν, πρῶτα μὲν ἅπαντας ὑπὸ ὀργῆς, σὺν χρόνῳ δὲ τοὺς καλλίστους αὐτῶν μόνους, μετὰ δὲ τοὺς κληρουμένους.  
[5]
- Mith 472 καὶ τάδε μὲν περὶ Ἀχαιῶν τῶν Σκυθικῶν. ὁ δὲ Μιθριδάτης ἐς τὴν Μαιώτιν ἐμβαλὼν, ἧς εἰσι πολλοὶ δυνάσται, πάντων αὐτὸν κατὰ κλέος ἔργων τε καὶ ἀρχῆς καὶ δυνάμεως ἔτι οἱ παρούσης ἀξιολόγου δεχομένων τε καὶ παραπεμπόντων καὶ δῶρα πολλὰ φερόντων καὶ κομιζομένων ἕτερα, ὃ δὲ καὶ συμμαχίαν αὐτοῖς ἐτίθετο, ἐπινοῶν ἕτερα καὶνότερα, διὰ Θράκης ἐς Μακεδονίαν καὶ διὰ Μακεδόνων ἐς Παίονας ἐμβαλὼν ὑπερελθεῖν ἐς τὴν Ἰταλίαν τὰ Ἀλπεῖα ὄρη· γάμους τε θυγατέρων ἐπὶ τῇδε τῇ συμμαχίᾳ τοῖς δυνατωτέροις αὐτῶν ἐνηγγύα.  
[5]
- Mith 474 Μαχάρης δ' αὐτὸν ὁ παῖς πυνθανόμενος ὁδὸν τε τοσαύτην ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ ἄγρια ἔθνη καὶ τὰ καλούμενα Κλεῖθρα Σκυθῶν, οὐδενὶ πῶ γεγονότα περατά, διοδεῦσαι πρέσβεις μὲν τινὰς ἐς αὐτὸν ἔπεμπεν ἀπολογησομένους, ὡς ἀνάγκη θεραπεύσειε Ῥωμαίους, ὀργὴν δὲ ἄκρον εἰδὼς

ἔφευγεν ἐς τὴν ἐν τῷ Πόντῳ Χερρόνησον, τὰς ναῦς διαπρήσας, ἵνα μὴ διώξειεν αὐτὸν ὁ πατήρ.  
[5]

Mith 475 ἐτέρας δ' ἐπιέμψαντος ἐκείνου προλαβὼν ἑαυτὸν ἔκτεινεν. ὁ δὲ Μιθριδάτης αὐτοῦ τῶν φίλων, οὓς μὲν αὐτὸς ἐς τὴν ἀρχὴν ἀπιδόντι ἐδεδώκει, πάντας ἔκτεινε, τοὺς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπαθεῖς ὡς ὑπηρετάς ἰδίου φίλου γενομένους ἀφῆκε. [5]

Mith 477 καὶ τότε μὲν ἦν ἀμφὶ τὸν Μιθριδάτην, ὁ δὲ Πομπήιος αὐτὸν εὐθὺς μὲν ἐπὶ τῇ φυγῇ μέχρι Κόλχων ἐδίωξε, μετὰ δὲ τοὺς Κόλχους οὐδαμοῦ δόξας αὐτὸν οὔτε τὸν Πόντον οὔτε τὴν Μαιώτιδα λίμνην περιελεύσεσθαι οὐδὲ μεγάλοις ἔτι πράγμασιν ἐγχειρήσειν ἐκπεσόντα, τοὺς Κόλχους ἐπῆρε καθ' ἱστορίαν τῆς Ἀργοναυτῶν καὶ Διοσκούρων καὶ Ἡρακλέους ἐπιδημίας, τὸ πάθος μάλιστα ἰδεῖν ἐθέλων, ὃ Προμηθεΐ φασὶ γενέσθαι περὶ τὸ Καύκασον ὄρος.

Mith 479 χρυσοφοροῦσι δ' ἐκ τοῦ Καυκάσου πηγαὶ πολλαὶ ψῆγμα ἀφανές· καὶ οἱ περίοικοι, κώδια τιθέντες ἐς τὸ ρεῦμα βαθύμαλλα, τὸ ψῆγμα ἐνισχόμενον αὐτοῖς ἐκλέγουσι. καὶ τοιοῦτον ἦν ἴσως καὶ τὸ χρυσόμαλλον Αἰήτου δέρος.

Mith 480 τὸν οὖν Πομπήιον ἐπὶ τῇ ἱστορίᾳ ἀνιόντα οἱ μὲν ἄλλοι παρέπεμπον, ὅσα ἔθνη γείτονα Ὀροΐζης δ', ὁ τῶν Ἀλβανῶν βασιλεύς, καὶ Ἀρτώκης, ὁ Ἰβήρων, ἑπτὰ μυριάσιν ἐλόχων ἀμφὶ τὸν Κύρνον ποταμόν, ὃς δυνάδεκα στόμασι πλωτοῖς ἐς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐρεύγεται, πολλῶν ἐς αὐτὸν ἐμβαλλόντων ποταμῶν καὶ μεγίστου πάντων Ἀράξου. αἰσθόμενος δὲ τῆς ἐνέδρας ὁ Πομπήιος τὸν ποταμὸν ἐξεύγνυ καὶ τοὺς βαρβάρους συνελάσας ἐς λόχμην βαθεῖαν (ὕλομαχῆσαι δέ εἰσι δεινοί, κρυπτόμενοί τε καὶ ἐπιόντες ἀφανῶς) αὐτῇ λόχμῃ, τὸν στρατὸν περιστήσας, ἐνέπρησε καὶ τοὺς ἐκφεύγοντας ἐδίωκεν, ἕως ἅπαντες ὁμηρὰ τε καὶ δῶρα ἤνεγκαν. [5]

Mith 482 καὶ ἐθριάμβευσεν ἐς Ῥώμην καὶ ἀπὸ τῶνδε. πολλὰ δὲ ἔν τε τοῖς ὁμήροις καὶ τοῖς αἰχμαλώτοις εὐρέθησαν γυναῖκες, οὐ μείονα τῶν ἀνδρῶν τραύματα ἔχουσαι καὶ ἐδόκουν Ἀμαζόνες εἶναι, εἴτε τι ἔθνος ἐστὶν αὐτοῖς γειτονεῦον αἱ Ἀμαζόνες, ἐπὶ κλητοὶ τότε ἐς συμμαχίαν γενόμενοι, εἴτε τινὰς πολεμικὰς ὅλως γυναῖκας οἱ τῇδε βάρβαροι καλοῦσιν Ἀμαζόνες.

Mith 484 ἐπανιῶν δ' ἐντεῦθεν ὁ Πομπήιος ἐστράτευσεν ἐς Ἀρμενίαν, ἔγκλημα ἐς Τιγράνη τιθέμενος, ὅτι συνεμάχει Μιθριδάτῃ· καὶ ἦν ἥδη περὶ Ἀρτάξατα τὸ βασιλεῖον.

Mith 485 Τιγράνη δὲ οὐκ ἔγνωστο μὲν πολεμεῖν ἔτι, παῖδες δ' ἐκ τῆς Μιθριδάτου θυγατρὸς αὐτῷ <τρεῖς> γεγέννητο, ὧν δύο μὲν αὐτὸς ὁ Τιγράνης ἀνηρῇκει, τὸν μὲν ἐν μάχῃ, πολεμοῦντά οἱ, τὸν δ' ἐν κυνηγεσίῳ, αὐτοῦ πεσόντος ἀμελήσαντα καὶ τὸ διάδημα περιθέμενον ἔτι κειμένου.  
[5]

Mith 486 ὁ δὲ τρίτος, Τιγράνης, ἐν μὲν τοῖς κυνηγεσίῳις ὑπεραλγῆσας τοῦ πατρὸς ἐστεφάνωτο ὑπ' αὐτοῦ, μικρὸν δὲ διαλιπὼν ἀπέστη καὶ ὅδε καὶ πολεμῶν τῷ πατρί καὶ ἡττώμενος ἐς Φραάτην ἐπεφεύγει, τὸν Παρθυαίων βασιλέα, ἄρτι τὴν Σιντρίκου τοῦ πατρὸς ἀρχὴν διαδεδεγμένον. [5]

Mith 487 πλησιάσαντος δὲ τοῦ Πομπηίου κοινωσάμενος Φραάτη συγχωροῦντός τε κάκεινου καὶ φιλίαν ἰδίαν ἐς τὸν Πομπήιον μνωμένου κατέφευγεν ὁ παῖς ἰκέτης ἐς τὸν Πομπήιον, καὶ ταῦτα ὧν Μιθριδάτου θυγατρίδοῦς.

Mith 488 ἀλλὰ μέγα δικαιοσύνης καὶ πίστεως κλέος ἦν τοῦ Πομπηίου παρὰ τοῖς βαρβάροις, ὧς δὴ πίσυρος καὶ ὁ πατήρ Τιγράνης οὐδ' ἐπικηρυκευσάμενος ἦει, τά τε ἄλλα πάντα ἑαυτὸν ἐπιτρέψων ἐς τὰ δίκαια Πομπηίῳ καὶ κατηγορήσων τοῦ παιδὸς ἐπὶ Πομπηίου.

Mith 489 χιλιάρχους δὲ αὐτῷ καὶ ἱπάρχους ἐπὶ τιμῇ κελεύσαντος ὑπαντᾶν τοῦ Πομπηίου, οἱ μὲν ὄντες ἀμφὶ τὸν Τιγράνη, τὸ ἀκήρυκτον τῆς ὁδοῦ δεδιότες, ἔφευγον ὀπίσω, ὁ δὲ Τιγράνης ἤλθε καὶ τὸν Πομπήιον ὡς κρείττονα βαρβαρικῶς προσεκύνησεν. εἰσὶ δ' οἱ λέγουσιν ὑπὸ ῥαβδούχοις αὐτὸν ἀχθῆναι, μετάπεμπτον ὑπὸ τοῦ Πομπηίου γενόμενον. [5]

- Mith 490 ὁποτέρως δ' ἦλθεν, ἐξελογεῖτο περὶ τῶν γεγονότων καὶ ἐδίδου Πομπηίῳ μὲν αὐτῷ τάλαντα ἑξακισχίλια, τῇ στρατιᾷ δὲ δραχμὰς πεντήκοντα ἑκάστῳ καὶ λοχαγῷ χιλίας καὶ χιλιάρχῳ μυρίας. <sup>[5]</sup>
- Mith 491 καὶ ὁ Πομπήιος αὐτῷ συνεγίνωσκε τῶν γεγονότων καὶ συνήλλασσε τῷ παιδί καὶ διήτησε τὸν μὲν υἱὸν ἄρχειν τῆς Σωφηνῆς καὶ Γορδυνηῆς, αἱ νῦν ἄρα εἰσὶν Ἀρμενία Βραχυτέρα, τὸν δὲ πατέρα τῆς ἄλλης Ἀρμενίας ἐπὶ τῷδε τῷ παιδί κληρονόμῳ. τὴν δὲ ἐπίκτητον αὐτὸν ἀρχὴν ἐκέλευεν ἤδη μεθεῖναι. <sup>[5]</sup>
- Mith 492 καὶ μεθίει Συρίαν τὴν ἀπ' Εὐφράτου μέχρι τῆς θαλάσσης· εἶχε γὰρ δὴ καὶ τήνδε καὶ Κιλικίας τινὰ ὁ Τιγράνης, Ἀντίοχον ἐκβαλὼν τὸν Εὐσεβῆ προσαγορευθέντα.
- Mith 493 Ἀρμενίων δ' ὅσοι τὸν Τιγράνη πρὸς Πομπήιον ὁδεύοντα ἐγκαταλελοίπεσαν, ἐν ὑποψίᾳ τοῦτ' ἔχοντες, τὸν παῖδα αὐτοῦ, παρὰ τῷ Πομπηίῳ ἔτι ὄντα, πείθουσιν ἐπιθέσθαι τῷ πατρί.
- Mith 494 καὶ ὁ μὲν ἐλήφθη καὶ ἐδέθη καὶ μεταξὺ Παρθυαίους ἐρεθίζων ἐπὶ Πομπήιον ἐθριαμβεύθη καὶ ἀνῆρέθη. ὁ δὲ Πομπήιος, ἐκτετελέσθαι οἱ τὸν πάντα πόλεμον ἡγούμενος, ᾧκιζε πόλιν, ἔνθα τὴν μάχην ἐνίκα Μιθριδάτην, ἣ ἀπὸ τοῦ ἔργου Νικόπολις κλήζεται, καὶ ἔστιν Ἀρμενίας τῆς Βραχυτέρας λεγομένης. Ἀριοβαρζάνη δ' ἀπεδίδου βασιλεύειν Καππαδοκίας καὶ προσεπέδωκε Σωφηνὴν καὶ Γορδυνηνὴν, ἃ τῷ παιδί μεμέριστο τῷ Τιγράνους καὶ στρατηγεῖται νῦν ἅμα τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ τάδε. <sup>[5]</sup>
- Mith 496 ἔδωκε δὲ καὶ τῆς Κιλικίας πόλιν Καστάβαλα καὶ ἄλλας. Ἀριοβαρζάνης μὲν οὖν τὴν βασιλείαν ὅλην τῷ παιδί περιὼν ἐνεχείρισε. καὶ πολλὰ μεταβολαὶ μέχρι Καίσαρος ἐγένοντο τοῦ Σεβαστοῦ, ἐφ' οὗ, καθάπερ τὰ λοιπὰ, καὶ ἦδε ἡ βασιλεία περιῆλθεν ἐς στρατηγίαν. ὁ δὲ Πομπήιος καὶ τὸν Ταῦρον ὑπερελθὼν ἐπολέμησεν Ἀντιόχῳ τῷ Κομμαγενῶ, ἕως ἐς φιλίαν ὁ Ἀντίοχος αὐτῷ συνῆλθεν, ἐπολέμησε δὲ καὶ Δαρείῳ τῷ Μήδῳ, μέχρις ἔφυγεν, εἴτε Ἀντιόχῳ συμμαχῶν εἴτε Τιγράνη πρότερον. <sup>[5]</sup>
- Mith 498 ἐπολέμησε δὲ καὶ Ἀραψι τοῖς Ναβαταίοις, Ἀρέτα βασιλεύοντος αὐτῶν, καὶ Ἰουδαίοις, Ἀριστοβούλου τοῦ βασιλέως ἀποστάντος, ἕως εἶλεν Ἱεροσόλυμα, τὴν ἀγιωτάτην αὐτοῖς πόλιν.
- Mith 499 καὶ Κιλικίας δέ, ὅσα οὕτω Ῥωμαίοις ὑπήκουε, καὶ τὴν ἄλλην Συρίαν, ὅση τε περὶ Εὐφράτην ἐστὶ καὶ Κοίλη καὶ Φοινίκη καὶ Παλαιστίνῃ λέγεται, καὶ τὴν Ἰδουμαίων καὶ Ἰτουραίων καὶ ὅσα ἄλλα ὀνόματα Συρίας, ἐπιὼν ἅμαχεϊ Ῥωμαίοις καθίστατο, ἔγκλημα μὲν οὐδὲν ἔχων ἐς Ἀντίοχον τὸν Εὐσεβῆ, παρόντα καὶ δεόμενον ὑπὲρ ἀρχῆς πατρῴας, ἡγούμενος δέ, Τιγράνη, τὸν κρατήσαντα τοῦ Ἀντιόχου, τῆς γῆς ἀπελάσας, Ῥωμαίοις αὐτὴν κατὰ τόδε προσεκτῆσθαι.
- Mith 501 ταῦτα δ' αὐτῷ διοικουμένῳ πρέσβεις ἀφίκοντο Φραάτου καὶ Τιγράνους ἐς πόλεμον ἀλλήλοις συμπεσόντων, οἱ μὲν Τιγράνους ὡς φίλῳ συμμαχεῖν τὸν Πομπήιον ἀξιοῦντες, οἱ δὲ τοῦ Παρθυαίου φιλίαν αὐτῷ πρὸς Ῥωμαίους τιθέμενοι. καὶ ὁ Πομπήιος, οὐκ ἀξίων Παρθυαίοις πολεμεῖν ἄνευ Ῥωμαίων ψηφίσματος, ἔπεμψεν ἀμφοτέροις διαλλακτάς. καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ ταῦτα ἦν, Μιθριδάτῃ δὲ ἡ περίοδος ἦνυστο τοῦ Πόντου· καὶ Παντικάπαιον, ἐμπόριον Εὐρωπαῖον ἐπὶ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πόντου, καταλαβὼν κτείνει τῶν υἱέων Ξιφάρην ἐπὶ τοῦ πόρου διὰ μητρὸς ἀμάρτημα τοιόνδε. <sup>[5]</sup>
- Mith 503 φρούριον ἦν τι Μιθριδάτῃ, ἔνθα λανθάνοντες ὑπόγαιοι θησαυροὶ πολλῶν σιδηροδέτων χαλκείων πολλὰ χρήματα ἔκρυπτον. Στρατονίκη δέ, μία τῶν Μιθριδάτου παλλακῶν ἢ γυναικῶν, ἢ τοῦδε τοῦ φρουρίου τὴν ἐπιστήμην καὶ φυλακὴν ἐπετέτραπτο, περιόντος ἔτι τὸν Πόντον τοῦ Μιθριδάτου τὸ φρούριον ἐνεχείρισε τῷ Πομπηίῳ καὶ τοὺς θησαυροὺς ἀγνοουμένους ἐμήνυσεν, ἐπὶ συνθήκῃ μόνῃ τῇδε, ὅτι οἱ τὸν υἱὸν Ξιφάρην ὁ Πομπήιος, εἰ λάβοι, περισώσει.
- Mith 505

καὶ ὁ μὲν, τοῖς χρήμασιν ἐπιτυχών, ὑπέσχητο αὐτῇ τὸν Ξιφάρην καὶ ἐδεδώκει φέρεσθαι καὶ τὰ ἴδια· αἰσθόμενος δὲ τῶν γεγονότων ὁ Μιθριδάτης κτείνει τὸν Ξιφάρην ἐπὶ τοῦ πόρου, ἐφορώσης τῆς μητρὸς πέραθεν, καὶ ἐξέρριψεν ἄταφον.

Mith 506 καὶ ὁ μὲν υἱοῦ κατεφρόνησεν ἐς ἀνίαν τῆς ἀμαρτούσης καὶ πρέσβεις ἐς τὸν Πομπήιον, ἔτι περὶ Συρίαν ὄντα καὶ οὐκ αἰσθανόμενον αὐτοῦ περιόντος, ἔπεμπε, οἱ τῆς πατρώας ἀρχῆς αὐτὸν Ῥωμαίοις τελέσειν φόρους ὑπισχνοῦντο· Πομπηίου δ' αὐτὸν ἐλθόντα δεῖσθαι τὸν Μιθριδάτην κελεύοντος, καθὰ καὶ Τιγράνης ἀφίκετο, τοῦτο μὲν οὐκ ἔφη ποτὲ ὑποστήσασθαι, Μιθριδάτης γέ ὢν, πέμψειν δὲ τῶν παίδων τινὰς καὶ φίλους.

Mith 508 ἅμα δὲ ταῦτ' ἔλεγε καὶ στρατιὰν ἀθρόως κατέλεγεν ἐλευθέρων τε καὶ δούλων ὅπλα τε πολλὰ καὶ βέλη καὶ μηχανὰς ἐπήγνυ, φειδόμενος οὔτε τινὸς ὕλης οὔτε βοῶν ἀροτήρων εἰς τὰ νεῦρα, εἰσφοράς τε πᾶσιν εἰς τὰ βραχύτατα τῆς περιουσίας ἐπέγραφεν. <sup>[5]</sup>

Mith 509 οἱ δὲ ὑπηρεταὶ τούτου πολλοὺς ἐνύβριζον, οὐκ αἰσθανομένου τοῦ Μιθριδάτου· νόσον γάρ τινα ἐλκώδη τοῦ προσώπου νοσῶν ὑπὸ τριῶν εὐνούχων ἐθεραπεύετο καὶ ἐωρᾶτο. ὥς δ' ἔλγηε τὸ πάθος καὶ ὁ στρατὸς αὐτῷ ἀγήγερτο ἤδη, ἐπίλεκτοι μὲν ἐξήκοντα σπεῖραι ἀνὰ ἐξακοσίους ἄνδρας, πολὺς δὲ καὶ ἄλλος ὄμιλος καὶ νῆες καὶ χωρία, ὅσα οἱ στρατηγοὶ παρὰ τὴν νόσον ἥρήκεσαν, ἐπέρα τοῦ στρατοῦ μέρος ἐς Φαναγόρειαν, ἕτερον ἐμπόριον ἐπὶ τοῦ στόματος, ὥς ἐκατέρωθεν ἔξων τὰς ἐσβολάς, ἔτι Πομπηίου περὶ Συρίαν ὄντος. <sup>[5]</sup>

Mith 511 Κάστωρ δὲ Φαναγορεύς, ἠκισμένος ποτὲ ὑπὸ Τρύφωνος, εὐνούχου βασιλικοῦ, τὸν Τρύφωνα εἰσιόντα κτείνει προσπεσὼν καὶ τὸ πλῆθος ἐς ἐλευθερίαν συνεκάλει.

Mith 512 οἱ δέ, καίπερ ἤδη τῆς ἀκροπόλεως ἐχομένης ὑπὸ Ἀρταφέρνης τε καὶ ἐτέρων υἱέων τοῦ Μιθριδάτου, ξύλα περιθέντες τὴν ἄκραν ἐνεπίμπρασαν, ἕως ὃ μὲν Ἀρταφέρνης καὶ Δαρεῖος καὶ Ξέρξης καὶ Ὁξάθρης καὶ Εὐπάτρα, παῖδες τοῦ Μιθριδάτου, δείσαντες ἐπὶ τῷ πυρί, παρέδοσαν ἑαυτοὺς ἄγεσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 513 καὶ ἦν αὐτῶν Ἀρταφέρνης ἀμφὶ τεσσαράκοντα ἔτη μόνος, οἱ δὲ λοιποὶ παῖδες εὖμορφοι. Κλεοπάτρα δὲ ἀντεῖχεν, ἐτέρα παῖς τοῦ Μιθριδάτου· καὶ αὐτὴν ὁ πατὴρ ἀγάμενος τῆς εὐψυχίας, δίκροτα πολλὰ ἐπιπέμψας, ἐξήρπασεν.

Mith 514 ὅσα δὲ ἐγγὺς ἦν φρούρια, ἀρτίληπτα τῷ Μιθριδάτῃ γενόμενα, πρὸς τὴν θερμουργίαν τῶν Φαναγορέων ἀφίστατο τοῦ Μιθριδάτου, Χερρόνησός τε καὶ Θεοδοσία καὶ Νύμφαιον, καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τὸν Πόντον ἐστὶν εὐκαιρα ἐς πόλεμον.

Mith 515 ὁ δέ, τὰς ἀποστάσεις ὁρῶν πυκνὰς καὶ τὸν στρατὸν ἐν ὑποψίᾳ ἔχων, μὴ οὐ βέβαιος ἦ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς στρατείας καὶ δι' εἰσφορῶν βαρύτητα καὶ τὴν αἰὶ τοῖς στρατοῖς ἐς ἡγεμόνας ἀτυχοῦντας ἀπιστίαν, ἔπεμπε ἐς τοὺς Σκύθας δι' εὐνούχων τοῖς δυνάσταις τὰς θυγατέρας ἐς γάμους, αἰτῶν στρατιὰν κατὰ τάχος ἤδη οἱ παρεῖναι.

Mith 516 πεντακόσιοι δ' αὐτὰς ἀπὸ τοῦ στρατοῦ παρέπεμπον ἄνδρες, οἱ Μιθριδάτου βραχὺ διασχόντες ἔκτεινάν τε τοὺς ἄγοντας εὐνούχους, αἰὶ πρὸς εὐνούχους, κρατοῦντας τοῦ Μιθριδάτου, πεπολεμωμένοι, καὶ τὰς κόρας ἐς τὸν Πομπήιον ἀπήγαγον. ὁ δέ, καὶ τέκνων τοσῶνδε καὶ φρουρίων καὶ τῆς ἀρχῆς ὅλης ἀφηρημένος καὶ ἐς οὐδὲν ἀξιόμαχος ἔτι ὢν οὐδὲ τῆς Σκυθῶν συμμαχίας ἡγούμενος ἂν τυχεῖν, ὅμως οὐδὲν οὐδὲ τότε ἢ ταπεινὸν ἢ συμφορῶν ἄξιον ἐνεθυμεῖτο, ἀλλ' ἐς Κελτούς, ἐκ πολλοῦ φίλους ἐπὶ τῷδὲ οἱ γεγονότας, ἐπενόει διελθὼν ἐς τὴν Ἰταλίαν σὺν ἐκείνοις ἐμβαλεῖν, ἐλπίζων οἱ πολλὰ καὶ τῆς Ἰταλίας αὐτῆς ἔχθει Ῥωμαίων προσέσεσθαι, πυνθανόμενος ὧδε καὶ Ἀννίβαν πρᾶξαι, πολεμούμενον ἐν Ἰβηρίᾳ, καὶ ἐπιφοβώτατον ἐκ τοῦδε Ῥωμαίοις γενέσθαι. <sup>[5]</sup>

Mith 519

ἦδει δὲ καὶ ἔναγχος τὴν Ἰταλίαν σχεδὸν ἅπασαν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποστᾶσαν ὑπὸ ἔχθους καὶ ἐπὶ πλείστον αὐτοῖς πεπολεμηκυῖαν Σπαρτάκῳ τε μονομάχῳ συστᾶσαν ἐπ' αὐτούς, ἀνδρὶ ἐπ' οὐδεμιᾷς ἀξιώσεως ὄντι.

Mith 520 ταῦτα ἐνθυμούμενος ἐς Κελτοὺς ἠπείγετο. τοῦ δὲ τολμήματος ἂν αὐτῷ λαμπροτάτου γενομένου ὁ στρατὸς ὥκνει δι' αὐτὸ μάλιστα τῆς τόλμης τὸ μέγεθος, ἐπὶ τε χρόνιον στρατεῖαν καὶ ἐς ἀλλοτρίαν γῆν ἀγόμενοι καὶ ἐπὶ ἄνδρας, ὧν οὐδ' ἐν τῇ σφετέρᾳ κρατοῦσιν, αὐτόν τε τὸν Μιθριδάτην ἡγούμενοι, πάντων ἀπογινώσκοντα, βούλεσθαι τι δρῶντα καὶ βασιλιζόμενον μᾶλλον ἢ δι' ἀργίας ἀποθανεῖν ὅμως ἐνεκαρτέρουν καὶ ἡσύχαζον. <sup>[5]</sup>

Mith 521 οὐ γάρ τι σμικρὸς οὐδ' εὐκαταφρόνητος ἦν βασιλεὺς οὐδ' ἐν ταῖς συμφοραῖς. ὥδε δὲ ἐχόντων ἀπάντων Φαρνάκης, ὁ τῶν παίδων αὐτῷ τιμιώτατός τε καὶ πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς ἀποδεδειγμένος ἔσσεσθαι διάδοχος, εἴτε δείσας περὶ τοῦδε τοῦ στόλου καὶ τῆς ἀρχῆς, ὥς νῦν μὲν ἔτι συγγνωσμένων τι Ῥωμαίων, ἀπολουμένης δὲ ἀμπαν ὀλοκλήρως, εἰ ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ὁ πατὴρ στρατεύσειεν, εἴθ' ἐτέραις αἰτίαις καὶ λογισμῶν ἐπιθυμίαις, ἐπεβούλευε τῷ πατρὶ. <sup>[5]</sup>

Mith 524 ληφθέντων δὲ τῶν συνεγνωκότων αὐτῷ καὶ ἐς βασάνους ἀγομένων Μηνοφάνης μετέπεισε τὸν Μιθριδάτην, ὡς οὐ δέον, ἀποπλέοντα ἤδη, τὸν ἔτι οἱ τιμιώτατον υἱὸν ἀνελεῖν. εἶναι δ' ἔφη τὰς τοιαύτας τροπὰς ἔργα πολέμων, ὧν παυσαμένων καὶ τάδε καθίστασθαι.

Mith 525 ὁ μὲν δὴ πεισθεὶς προὔτεινε τῷ παιδὶ συγγνώμην· ὁ δὲ, δείσας τι μήνιμα καὶ τὸν στρατὸν εἰδὼς κατοκνοῦντα τὴν στρατείαν, νυκτὸς ἐς πρώτους τοὺς Ῥωμαίων αὐτομόλους, ἀγχοτάτω τοῦ Μιθριδάτου στρατοπεδεύοντας, ἐσῆλθε καὶ τὸν κίνδυνον αὐτοῖς ἰοῦσιν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, ὅσος εἴη, σαφῶς εἰδόσιν ὑπερεπαίρων, πολλὰ δὲ μένουσιν ἐπελπίσας ἔσσεσθαι παρ' ἑαυτοῦ, προήγαγεν ἐς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ πατρός.

Mith 528 ὡς δ' ἐπείσθησαν οἶδε, τῆς αὐτῆς νυκτὸς ἐς τὰ ἐγγὺς ἄλλα στρατόπεδα ἔπεμπεν ὁ Φαρνάκης. συνθεμένων δὲ ἀκείνων πρῶτοι μὲν ἅμα ἔφ' ἡλάλαξαν οἱ αὐτόμολοι, ἐπὶ δὲ ἐκείνοις οἱ αἰεὶ πλησίον τὴν βοήν μετελάμβανον, καὶ τὸ ναυτικὸν αὐτοῖς ἐπήχησεν, οὐ προειδότες μὲν ἅπαντες ἴσως, ὁξύρροποι δ' ὄντες ἐς μεταβολὰς καὶ τὸ δυστυχοῦν ὑπερορῶντες, ἐν δὲ τῷ καινῷ τὸ εὐέλπι αἰεὶ τιθέμενοι.

Mith 529 οἱ δὲ καὶ ἀγνοίᾳ τῶν συνεγνωκότων, ἡγούμενοι πάντας διεφθάρθαι καὶ μόνοι ἔτι ὄντες ἔσσεσθαι τοῖς πλείοσιν εὐκαταφρόνητοι, φόβῳ καὶ ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ ἐκουσίῳ γνώμῃ συνεπήχουν. Μιθριδάτης δ', ἐγρόμενος ὑπὸ τῆς βοῆς, ἔπεμπε τινὰς ἐρησομένους, ὃ τι χρῆζοιεν οἱ βοῶντες. <sup>[5]</sup>

Mith 530 οἱ δ' οὐκ ἐγκαλυψάμενοι “τὸν υἱόν”, ἔφασαν, “βασιλεύειν, νέον ἀντὶ γέροντος εὐνούχοις τε ἐκδεδομένου καὶ κτείναντος ἤδη πολλοὺς υἱέας τε καὶ ἡγεμόνας καὶ φίλους.

Mith 531 ” ὧν ὁ Μιθριδάτης πυθόμενος ἐξήκει διαλεξόμενος αὐτοῖς, καὶ τι πληθεὶς ἐκ φρουρίου τοῖς αὐτομόλοις συνέτρεχεν.

Mith 532 οἱ δ' οὐκ ἔφασαν αὐτοὺς προσήσσεσθαι, πρὶν τι ἀνήκεστον ἐς πίστιν ἐργάσασθαι, δεικνύντες ὁμοῦ τὸν Μιθριδάτην. οἱ μὲν δὴ τὸν ἵππον ἔφθασαν αὐτοῦ κτεῖναι φυγόντος καὶ τὸν Φαρνάκην ὡς ἤδη κρατοῦντες ἀνεῖπον βασιλέα· καὶ βύβλον τις πλατεῖαν φέρων ἐξ ἱεροῦ ἔστεφάνωσεν αὐτὸν ἀντὶ διαδήματος.

Mith 533 ἅπερ ἄνωθεν ἐκ περιπάτου θεώμενος ἔπεμπεν ἐς τὸν Φαρνάκην ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ, φυγὴν αἰτῶν ἀσφαλῇ.

Mith 534 οὐδενὸς δὲ τῶν πεμπομένων ἐπανιόντος δείσας, μὴ Ῥωμαίοις ἐκδοθείη, τοὺς μὲν σωματοφύλακας αὐτοῦ καὶ φίλους, ἔτι οἱ παραμένοντας, ἐπαινέσας ἔπεμψεν ἐς τὸν νέον

- βασιλέα, καὶ αὐτῶν τινὰς προσιόντας ἔκτεινεν ἡ στρατιὰ παραλόγως, αὐτὸς δὲ παραλύσας, ὃ  
περὶ τῷ ξίφει φάρμακον ἀεὶ περιέκειτο, ἐκίρνη.
- Mith 536 δύο δ' αὐτῷ θυγατέρες ἔτι κόραι συντρεφόμεναι, Μιθριδατίς τε καὶ Νύσσα, τοῖς Αἰγύπτου καὶ  
Κύπρου βασιλεῦσιν ἐνηγγυημέναι, προλαβεῖν τοῦ φαρμάκου παρεκάλουν καὶ σφόδρα εἶχοντο  
καὶ πίνοντα κατεκώλυον, ἕως ἔπιον λαβοῦσαι.
- Mith 537 καὶ τῶν μὲν αὐτίκα τὸ φάρμακον ἤπτετο, τοῦ δὲ Μιθριδάτου, καίτοι συντόνως ἐξεπίτηδες  
βαδίζοντος, οὐκ ἐφικνεῖτο διὰ ἔθος καὶ συντροφίαν ἐτέρων φαρμάκων, οἷς ἐς ἄμυναν  
δηλητηρίων ἐχρῆτο συνεχῶς· καὶ νῦν ἔτι φάρμακα Μιθριδάτεια λέγεται.
- Mith 538 Βίτοιτον οὖν τινα ἰδὼν, ἡγεμόνα Κελτῶν, “πολλὰ μὲν ἐκ τῆς σῆς”, ἔφη, “δεξιᾶς ἐς πολεμίους  
ὠνάμην, ὀνήσομαι δὲ μέγιστον, εἰ νῦν με κατεργάσαιο, κινδυνεύοντα ἐς πομπὴν ἀπαχθῆναι  
θριάμβου, τὸν μέχρι πολλοῦ τοσῆσδε ἀρχῆς αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα, ἀδυνατοῦντα ἐκ  
φαρμάκων ἀποθανεῖν δι' εὐήθη προφυλακὴν ἐτέρων φαρμάκων· τὸ γὰρ δὴ χαλεπώτατον καὶ  
σύνοικον ἀεὶ βασιλεῦσι φάρμακον, ἀπιστίαν στρατοῦ καὶ παίδων καὶ φίλων, οὐ προειδόμην ὃ  
τὰ ἐπὶ τῇ διαίτῃ πάντα προῖδὼν καὶ φυλαξάμενος.” [5]
- Mith 540 ” ὃ μὲν δὴ Βίτοιτος ἐπικλασθεὶς ἐπεκούρησε χρῆζοντι τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ Μιθριδάτης  
ἀπέθνησεν, ἐκκαδέκατος ὢν ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, Περσῶν βασιλέως, ὄγδοος δ' ἀπὸ  
Μιθριδάτου, τοῦ Μακεδόνων ἀποστάντος τε καὶ κτησαμένου τὴν Ποντικὴν ἀρχήν. ἐβίω δ'  
ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἐπὶ τοῖς ἐξήκοντα ἔτεσι καὶ τούτων ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἔτεσιν ἐβασίλευσεν· ἐς  
γὰρ ὀρφανὸν ὄντα περιῆλθεν ἡ ἀρχή.” [5]
- Mith 542 ἐχειρώσατο δὲ τὰ περίοικα τῶν βαρβάρων καὶ Σκυθῶν ὑπηγάγετο πολλοὺς καὶ Ῥωμαίοις  
τεσσαρακοντούτη πόλεμον ἐγκρατῶς ἐπολέμησεν, ἐν ᾧ Βιθυνίας ἐκράτησε πολλάκις καὶ  
Καππαδοκίας Ἀσίαν τε ἐπέδραμε καὶ Φρυγίαν καὶ Παφλαγονίαν καὶ Γαλατίαν καὶ Μακεδόνας  
ἔς τε τὴν Ἑλλάδα ἐμβαλὼν πολλὰ καὶ μεγάλα ἔδρασε καὶ τῆς θαλάσσης ἀπὸ Κιλικίας ἐπὶ τὸν  
Ἰόνιον ἤρξε, μέχρι Σύλλας αὐτὸν αὐθις ἐς τὴν πατρίαν ἀρχὴν συνέκλεισεν, ἐκκαίδεκα  
στρατοῦ μυριάδας ἀποβαλόντα.” [5]
- Mith 543 καὶ τοσῶδε πταίσματι συμπεσὼν ὅμως ἀνεκίνησε τὸν πόλεμον εὐμαρῶς.
- Mith 544 στρατηγοῖς τε συνενεχθεὶς ἐς μάχας τοῖς ἀρίστοις Σύλλα μὲν ἡττᾶτο καὶ Λουκούλλου καὶ  
Πομπηίου, πολλὰ καὶ τῶνδε πλεονεκτήσας πολλάκις, Λούκιον δὲ Κάσσιον καὶ Ὀπίον Κόιντον  
καὶ Μάνιον Ἀκύλιον αἰχμαλώτους ἔλων περιήγετο, μέχρι τὸν μὲν ἔκτεινεν, αἴτιον τοῦ  
πολέμου γενόμενον, τοὺς δὲ ἀπέδωκε τῷ Σύλλᾳ. ἐνῖκα δὲ καὶ Φιμβρίαν καὶ Μουρήναν καὶ  
Κότταν ὑπατον καὶ Φάβιον καὶ Τριάριον.” [5]
- Mith 546 τὸ φρόνημα δ' ἦν ἀεὶ, κἂν ταῖς συμφοραῖς, μέγας καὶ φερέπονος. οὐδεμίαν γέ τοι κατὰ  
Ῥωμαίων ὁδὸν ἐς ἐπιχείρησιν, οὐδ' ἡττώμενος, παρέλειπεν, ὃς καὶ Σαυνίταις καὶ Κελτοῖς  
συνετίθετο καὶ ἐς Σερτώριον ἔπεμπεν ἐς Ἰβηρίαν.
- Mith 547 τρωθεὶς τε τὸ σῶμα πολλάκις ὑπὸ πολέμιων καὶ ἐτέρων κατ' ἐπιβουλὰς οὐκ ἀπέστη τινὸς οὐδὲ  
ῶς, καίπερ ὢν πρεσβύτης.
- Mith 548 οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἐπιβουλῶν τις αὐτὸν ἔλαθεν, οὐδ' ἡ τελευταία, ἀλλ' ἐκὼν ταύτης ὑπεριδὼν  
ἀπώλετο δι' αὐτήν. οὕτως ἀχάριστον ἡ πονηρία, συγγνώμης τυγχάνουσα.
- Mith 549 φονικὸς δὲ καὶ ὠμὸς ἐς πάντας ἦν καὶ τὴν μητέρα ἔκτεινε καὶ τὸν ἀδελφὸν καὶ τῶν παίδων  
τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας. τὸ σῶμα δ' ἦν μέγας μὲν, ὥς ὑποδεικνύουσιν ὅσα ὅπλα αὐτὸς  
ἔπεμψεν ἐς Νεμέαν τε καὶ Δελφούς, εὖρωστος δέ, ὥς μέχρι τέλους ἵπευσαι τε καὶ ἀκοντίσαι  
καὶ χίλια στάδια τῆς ἡμέρας, περιμενόντων αὐτὸν ἐκ διαστημάτων ἵππων, δραμεῖν.
- Mith 550

καὶ ἄρμα ἤλαυνεν ἐκκαίδεκα ἵππων ὁμοῦ. καὶ παιδείας ἐπεμέλετο Ἑλληνικῆς, διὸ καὶ τῶν ἱερῶν ἦσθετο τῶν Ἑλληνικῶν καὶ μουσικὴν ἡγάπα. καὶ σώφρων ἐς πολλὰ καὶ φερέπονος ὦν περὶ μόνας ἡττᾶτο τὰς τῶν γυναικῶν ἡδονάς. ὁ μὲν δὲ Εὐπάτωρ τε καὶ Διόνυσος ἐπικληθεὶς Μιθριδάτης ὧδε ἐτελεύτα, καὶ Ῥωμαῖοι μαθόντες ἐώρταζον ὡς ἐχθροῦ δυσχεροῦς ἀπηλλαγμένοι· Φαρνάκης δὲ Πομπηίῳ τὸν νέκυν τοῦ πατρὸς ἐς Σινώπην ἐπὶ τριήρους ἔπεμπε καὶ τοὺς Μάνιον ἐλόντας ὀμηρὰ τε πολλὰ, ὅσα ἦν Ἑλληνικά τε καὶ βαρβαρικά, δεόμενος ἢ τῆς πατρῴας ἀρχῆς ἢ Βοσπόρου γε βασιλεύειν μόνου, ἦν τινα καὶ Μαχάρης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ βασιλείαν παρὰ Μιθριδάτου παρειλήφει. <sup>[5]</sup>

Mith 553 Πομπήιος δ' ἐς μὲν τὸ σῶμα τοῦ Μιθριδάτου χορηγίαν ἔδωκε καὶ θάψαι βασιλείῳ ταφῇ τοῖς θεραπευτῇσιν αὐτοῦ προσέταξε καὶ ἐν Σινώπῃ τοῖς βασιλείοις ἐνθέσθαι τάφοις, ἀγάμενος αὐτὸν τῆς μεγαλουργίας ὡς τῶν καθ' αὐτὸν βασιλέων ἄριστον· Φαρνάκην δέ, ἀπαλλάξαντα πόνου πολλοῦ τὴν Ἰταλίαν, φίλον καὶ σύμμαχον Ῥωμαίοις ἐποιήσατο καὶ βασιλεύειν ἔδωκεν αὐτῷ Βοσπόρου χωρὶς Φαναγορέων, οὓς ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους ἀφῆκεν, ὅτι πρῶτοι μάλιστα οἶδε ἀναρρωννυμένῳ τῷ Μιθριδάτῃ, καὶ ναῦς καὶ στρατὸν ἄλλον καὶ ὀρμητήρια ἔχοντι, ἐπεχείρησαν ἡγεμόνες τε τοῖς ἄλλοις ἀποστάσεως ἐγένοντο καὶ Μιθριδάτῃ καταλύσεως αἵτιοι. <sup>[5]</sup>

Mith 556 αὐτὸς δέ, ἐνὶ τῷδε πολέμῳ τὰ τε ληστήρια καθήρας καὶ βασιλέα καθελὼν μέγιστον καὶ συνενεχθεὶς ἐς μάχας, ἄνευ τοῦ Ποντικοῦ πολέμου, Κόλχοις τε καὶ Ἀλβανοῖς καὶ Ἰβηρσι καὶ Ἀρμενίοις καὶ Μήδοις καὶ Ἀραψι καὶ Ἰουδαίοις καὶ ἐτέροις ἔθνεσιν ἐφόις, τὴν ἀρχὴν ὥριστο Ῥωμαίοις μέχρις Αἰγύπτου. <sup>[5]</sup>

Mith 557 ἐς δὲ Αἴγυπτον αὐτὴν οὐ παρήλθε, καίτοι στασιάζουσιν ἐς τὸν βασιλέα καὶ καλοῦντος αὐτὸν αὐτοῦ βασιλέως καὶ πέμψαντος αὐτῷ δῶρα καὶ χρήματα καὶ ἐσθῆτας ἐς τὸν στρατὸν ἅπαντα, εἴτε δείσας μέγεθος ἀρχῆς ἔτι εὐτυχούσης, εἴτε φυλαζάμενος ἐχθρῶν φθόνον ἢ χρησμῶν ἀπαγόρευσιν, εἴτε ἐτέροις λογισμοῖς, οὓς ἐξοίσω κατὰ τὰ Αἰγύπτια. <sup>[5]</sup>

Mith 558 τῶν δὲ εἰλημμένων ἐθνῶν τὰ μὲν αὐτόνομα ἡφίει συμμαχίας οὐνεκα, τὰ δὲ ὑπὸ Ῥωμαίοις εὐθὺς ἐγίνετο, τὰ δ' εἰς βασιλεία διεδίδου, Τιγράνι μὲν Ἀρμενίαν καὶ Φαρνάκῃ Βόσπορον καὶ Ἀριοβαρζάνῃ Καππαδοκίαν καὶ ὅσα προεῖπον ἕτερα.

Mith 559 Ἀντιόχῳ δὲ τῷ Κομμαγενῶ Σελεύκειαν ἐπέτρεψε καὶ ὅσα τῆς Μεσοποταμίας ἄλλα κατέδραμεν.

Mith 560 ἐποίει δὲ καὶ τετράρχας, Γαλλογραικῶν μὲν, οἳ νῦν εἰσι Γαλάται Καππαδόκαις ὁμοροι, Δηϊόταρον καὶ ἐτέρους, Παφλαγονίας δὲ Ἀτταλον καὶ Κόλχων Ἀρίσταρχον δυνάστην. ἀπέφηνε δὲ καὶ τῆς ἐν Κομάνοις θεᾶς Ἀρχέλαον ἱερέα, ὅπερ ἐστὶ δυναστεία βασιλική, καὶ τὸν Φαναγορέα Κάστορα Ῥωμαίων φίλον. <sup>[5]</sup>

Mith 561 πολλὴν δὲ καὶ ἐτέροις χώραν τε καὶ χρήματα ἔδωκε. καὶ πόλεις ὥκισεν ἐν μὲν Ἀρμενίᾳ τῇ Βραχυτέρᾳ Νικόπολιν ἐπὶ τῇ νίκῃ, ἐν δὲ Πόντῳ Εὐπατορίαν, ἣν αὐτὸς μὲν ὁ Εὐπάτωρ Μιθριδάτης ἔκτισε καὶ Εὐπατορίαν ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὑποδεξαμένην δὲ Ῥωμαίους καθηρῇ καὶ ὁ Πομπήιος ἐγείρας Μαγνόπολιν ἐκάλει. <sup>[5]</sup>

Mith 562 ἐν δὲ Καππαδοκίᾳ Μάζακα, ὑπὸ τοῦ πολέμου λελυμασμένην ἐς τέλος, ἡγείρεν αὐθις. καὶ ἐτέρας πολλαχοῦ κατενεχθείσας ἢ βεβλαμμένας διωρθοῦτο περὶ τε τὸν Πόντον καὶ Παλαιστίνην καὶ Κοίλην Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐν ἧ δὴ καὶ μάλιστα τοὺς ληστὰς συνώκιζε, καὶ ἡ πόλις ἡ πάλαι Σόλοι νῦν Πομπηιοῦπόλις ἐστὶ. <sup>[5]</sup>

Mith 563 ἐν δὲ Ταλαύροις, ἦν τινα πόλιν ὁ Μιθριδάτης εἶχε ταμιεῖον τῆς κατασκευῆς, δισχιλία μὲν ἐκπώματα λίθου τῆς ὀνυχίτιδος λεγομένης εὐρέθη χρυσοκόλλητα καὶ φιάλαι καὶ ψυκτῆρες πολλοὶ καὶ ῥυτὰ καὶ κλῖναι καὶ θρόνοι κατάκοσμοι καὶ ἵππων χαλινοὶ καὶ προστερνίδια καὶ

ἐπωμίδια, πάντα ὁμοίως διάλιθα καὶ κατάχρυσα, ὧν ἡ παράδοσις διὰ τὸ πλῆθος ἐς τριάκοντα ἡμέρας παρέτεινεν. <sup>[5]</sup>

Mith 564 καὶ ἦν τὰ μὲν ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, τὰ δὲ ἐκ τῆς Πτολεμαίων ἀρχῆς, ὅσα Κλεοπάτρα Κῶις παρέθετο καὶ Κῶι Μιθριδάτῃ δέδωκεσαν· τὰ δὲ καὶ ὑπ’ αὐτοῦ Μιθριδάτου κατεσκευάστο καὶ συνείλεκτο, φιλοκάλου καὶ περὶ κατασκευὴν γενομένου. λήγοντος δὲ τοῦ χειμῶνος διέδωκεν ὁ Πομπήιος ἀριστεῖα τῷ στρατῷ, καθ’ ἕκαστον ἄνδρα χιλίας πεντακοσίας Ἀττικὰς καὶ τοῖς ἡγουμένοις αὐτῶν ἀνὰ λόγον· καὶ φασὶ γενέσθαι τάλαντα μύρια καὶ ἑξακισχίλια. <sup>[5]</sup>

Mith 566 αὐτὸς δ’ ἐς Ἐφεσον καταβάς διέπλευσεν ἐς τὴν Ἱταλίαν καὶ ἐς Ῥώμην ἡπείγετο, διαφεῖς ἐν Βρεντεσίῳ τὸν στρατὸν ἐς τὰ οἰκεῖα· ἔφ’ ὅτῳ μάλιστα ὡς δημοτικῷ τοὺς Ῥωμαίους ἐξέπληξεν.

Mith 567 καὶ αὐτῷ προσιόντι ἀπῆντων κατὰ μέρος, πορρωτάτω μὲν οἱ νέοι, ἐξῆς δέ, ὡς ἐδύναντο καθ’ ἡλικίαν ἕκαστοι, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ βουλή, θαυμάζουσα τῶν γεγονότων· οὐ γάρ πώ τις ἐχθρὸν τηλικούτον ἐλὼν τοσάδε ὁμοῦ καὶ μέγιστα ἔθνη προσειλήφει καὶ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ὠρίκει. <sup>[5]</sup>

Mith 568 ὃ δὲ ἐθριάμβευσεν ἐπὶ λαμπροτάτης καὶ ἥς οὐτις πρὸ τοῦ δόξης, ἔτη ἔχων πέντε καὶ τριάκοντα, δύο ἑφεξῆς ἡμέραις, ἐπὶ πολλοῖς ἔθνεσιν ἀπὸ τε τοῦ Πόντου καὶ Ἀρμενίας καὶ Καπαδοκίας καὶ Κιλικίας καὶ Συρίας ὅλης καὶ Ἀλβανῶν καὶ Ἠνιόχων καὶ Ἀχαιῶν τῶν ἐν Σκύθαις καὶ Ἰβηρίας τῆς ἑώας. <sup>[5]</sup>

Mith 569 καὶ παρήγεν ἐς μὲν τοὺς λιμένας ἑπτακοσίας ναῦς ἐντελεῖς, ἐς δὲ τὴν πομπὴν τοῦ θριάμβου ζεύγη καὶ φορεῖα χρυσοφόρα καὶ ἕτερα κόσμου ποικίλου καὶ τὴν Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου κλίνην καὶ τὸν τοῦ Εὐπάτορος αὐτοῦ θρόνον καὶ σκῆπτρον αὐτοῦ καὶ εἰκόνα ὀκτάπηχυν ἀπὸ στερεοῦ χρυσοῦ παρήγε καὶ ἐπισήμου ἀργυρίου μυριάδας ἑπτακισχιλίας καὶ πεντακοσίας καὶ δέκα, ἀμάξας δὲ ὄπλων ἀπείρους τὸ πλῆθος καὶ νεῶν ἔμβολα καὶ πλῆθος αἰχμαλώτων τε καὶ ληστῶν, οὐδένα δεδεμένον, ἀλλ’ ἐς τὰ πάτρια ἐσταλμένους. <sup>[5]</sup>

Mith 571 αὐτοῦ δὲ τοῦ Πομπηίου προῆγον, ὅσοι τῶν πεπολεμημένων βασιλέων ἡγεμόνες ἢ παῖδες ἢ στρατηγοὶ ἦσαν, οἳ μὲν αἰχμάλωτοι ὄντες, οἳ δὲ ἐς ὀμηρεῖαν δεδομένοι, τριακόσιοι μάλιστα καὶ εἴκοσι καὶ τέσσαρες.

Mith 572 ἔνθα δὴ καὶ ὁ Τιγράνους ἦν παῖς Τιγράνης καὶ πέντε Μιθριδάτου, Ἀρταφέρνης τε καὶ Κῦρος καὶ Ὀξάρης καὶ Δαρεῖος καὶ Ξέρξης, καὶ θυγατέρες Ὀρσάβαρις τε καὶ Εὐπάτρα.

Mith 573 παρήγετο δὲ καὶ ὁ Κόλχων σκηπτοῦχος Ὀλθάκης καὶ Ἰουδαίων βασιλεὺς Ἀριστόβουλος καὶ οἱ Κιλικίων τύραννοι καὶ Σκυθῶν βασιλῆες γυναῖκες καὶ ἡγεμόνες τρεῖς Ἰβήρων καὶ Ἀλβανῶν δύο καὶ Μένανδρος ὁ Λαοδικεὺς, ἱπάρχης τοῦ Μιθριδάτου γενόμενος. <sup>[5]</sup>

Mith 574 τῶν δὲ οὐκ ἀφικομένων εἰκόνες παρεφέροντο, Τιγράνους καὶ Μιθριδάτου, μαχομένων τε καὶ νικωμένων καὶ φευγόντων. Μιθριδάτου δὲ καὶ ἡ πολιορκία καὶ ἡ νύξ, ὅτε ἔφευγεν, εἵκαστο καὶ ἡ σιωπή.

Mith 575 ἐπὶ τέλει δὲ ἐδείχθη καί, ὡς ἀπέθανεν, αἱ τε παρθένοι αἱ συναποθανεῖν αὐτῷ ἐλόμεναι παρεζωγράφητο, καὶ τῶν προαποθανόντων υἱέων καὶ θυγατέρων ἦσαν γραφαὶ θεῶν τε βαρβαρικῶν εἰκόνες καὶ κόσμοι πάτριοι.

Mith 576 παρεφέρετο δὲ καὶ πίναξ ἐγγεγραμμένων τῶνδε· “νῆες ἐάλωσαν χαλκέμβολοι ὀκτακόσiai. πόλεις ἐκτίσθησαν Καπαδοκῶν ὀκτώ, Κιλικίων δὲ καὶ Κοίλης Συρίας εἴκοσι, Παλαιστίνης δὲ ἡ νῦν Σελευκίς. βασιλεῖς ἐνίκηθησαν Τιγράνης Ἀρμένιος, Ἀρτώκης Ἰβηρ, Ὀροΐζης Ἀλβανός, Δαρεῖος Μῆδος, Ἀρέτας Ναβαταῖος, Ἀντίοχος Κομμαγενός. <sup>[5]</sup>

Mith 577 ” τοσαῦτα μὲν ἐδήλου τὸ διάγραμμα, αὐτὸς δὲ ὁ Πομπήιος ἐπὶ ἄρματος ἦν, καὶ τοῦδε λιθοκολλήτου, χλαμύδα ἔχων, ὡς φασιν, Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, εἴ τῳ πιστόν ἐστιν· ἔοικε

δ' αὐτὴν εὐρεῖν ἐν Μιθριδάτου, Κῶων παρὰ Κλεοπάτρας λαβόντων. εἶποντο δὲ αὐτῷ μετὰ τὸ ἄρμα οἱ συστρατευσάμενοι τῶν ἡγεμόνων, οἳ μὲν ἐπὶ ἵππων, οἳ δὲ πεζοί. <sup>[5]</sup>

Mith 578 παρελθὼν δ' ἐς τὸ Καπιτώλιον οὐδένα τῶν αἰχμαλώτων ἔκτεινεν ὥς ἕτεροι τῶν θριάμβους παραγαγόντων, ἀλλ' εἰς τὰς πατρίδας ἔπεμψε δημοσίοις δαπανήμασι, χωρὶς τῶν βασιλικῶν καὶ τούτων μόνος Ἀριστόβουλος εὐθὺς ἀνηρέθη καὶ Τιγράνης ὕστερον. ὁ μὲν δὲ θρίαμβος ἦν τοιοῦτος. ὧδε μὲν Ῥωμαῖοι Βιθυνοὺς καὶ Καππάδοκας ὅσα τε αὐτοῖς ὄμορα ἔθνη ἐπὶ τὸν Πόντον κατοικεῖ τὸν Εὐξείνιον, βασιλέα Μιθριδάτην τεσσαράκοντα δύο ἔτεσι μάλιστα καθελόντες, ὑπηγάγοντο σφίσιν ὑπήκοα εἶναι. <sup>[5]</sup>

Mith 580 τῷ δὲ αὐτῷ πολέμῳ καὶ Κιλικίας τὰ μήπω σφίσι κατήκοα καὶ Συρίας τὴν τε Φοινίκην καὶ Κοίλην καὶ Παλαιστίνην καὶ τὴν ἐς τὸ μεσόγαιον ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην, οὐδὲν τῷ Μιθριδάτῃ προσήκοντα, ῥύμῃ τῆσδε τῆς νίκης προσέλαβον καὶ φόρους τοῖς μὲν αὐτίκα, τοῖς δὲ ὕστερον ἔταξαν.

Mith 581 Παφλαγονίαν τε καὶ Γαλατίαν καὶ Φρυγίαν καὶ τὴν ὄμορον τῇ Φρυγίᾳ Μυσίαν καὶ ἐπὶ τοῖσδε Λυδίαν καὶ Καρίαν καὶ Ἰωνίαν καὶ ὅσα ἄλλα Ἀσίας τῆς περὶ τὸ Πέργαμόν ἐστι, καὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ Μακεδονίαν, Μιθριδάτου περισπάσαντος, ὀξέως ἀνελάβοντο· καὶ τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, οὐπω σφίσιν ὑποτελέσιν οὖσιν, ἐπέθηκαν φόρους. <sup>[5]</sup>

Mith 582 δι' ἃ μοι καὶ μάλιστα δοκοῦσι τόνδε τὸν πόλεμον ἡγεῖσθαι μέγαν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ νίκην μεγάλην νίκην καλεῖν καὶ τὸν στρατηγήσαντα Πομπήιον Μέγαν τῇ ἰδίᾳ φωνῇ μέχρι νῦν ἐπονομάζειν, ἐθνῶν τε πλήθους ἕνεκα, ὧν ἀνέλαβον ἢ προσέλαβον, καὶ χρόνου μήκους, τεσσαρακονταετοῦς γενομένου, τόλμης τε αὐτοῦ Μιθριδάτου καὶ φερεπονίας, δυνατοῦ σφίσιν ἐς ἅπαντα ὀφθέντος, ᾧ νῆες μὲν ἦσαν οἰκεῖαι πολλάκις πλείους τετρακοσίων, ἵππεῖς δ' ἔστιν ὅτε πεντακισμῦριοι καὶ πεζῶν μυριάδες πέντε καὶ εἴκοσι καὶ μηχαναὶ καὶ βέλη κατὰ λόγον, συνεμάχουν δὲ βασιλεῖς καὶ δυνάσται ὃ τε Ἀρμένιος καὶ Σκυθῶν τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἐπὶ τε Μαιώτιδα λίμνην καὶ ἀπ' ἐκείνης ἐπὶ τὸν Θράκιον Βόσπορον περιπλέοντι. <sup>[5]</sup>

Mith 585 ἔς τε τοὺς Ῥωμαίων δυνατοὺς, στασιάζοντας ἀλλήλοις τότε μάλιστα καὶ Ἰβηρίαν ἀνιστάντας ἐπὶ Ῥωμαίους, περιέπεμπε καὶ Κελτοῖς φιλίαν ἐτίθετο, ὥς καὶ τῇδε ἐσβαλὼν ἐς τὴν Ἰταλίαν, ληστῶν τε ἐνεπίμπλη τὴν θάλασσαν ἀπὸ Κιλικίας ἐπὶ στήλας Ἡρακλέους, οἳ πάντα ἄμικτα καὶ ἄπλωτα ταῖς πόλεσιν ἐς ἀλλήλους ἐποιοῦν καὶ λιμὸν ἐπίπονον ἐξεργάσαντο ἐπὶ πλεῖστον.

Mith 587 ὅλως τε οὐδὲν ἀνδρὶ δυνατόν ἐξέλιπεν ἢ πράττων ἢ διανοούμενος, ὥς μέγιστον δὴ τότε τὸ κίνημα ἐξ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν γενόμενον ἐνοχλήσαι πᾶσιν ὥς ἔπος εἰπεῖν, ἢ πολεμουμένοις ἢ συμμαχοῦσιν ἢ ληστευομένοις ἢ γειτονέουσιν.

Mith 588 τοσούδε εἷς οὗτος πόλεμος καὶ ποικίλος ἐγένετο καὶ ἐς τὰ μάλιστα λήγων συνήνεγκε Ῥωμαίοις. ὠρίσαντο γὰρ ἐπὶ τῷδε τὴν ἡγεμονίαν ἐκ δύσεως ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην.

Mith 589 διελεῖν δ' αὐτὰ κατὰ ἔθνος οὐκ ἦν, ὁμοῦ τε πραχθέντα καὶ ἀλλήλοις ἀναπεπλεγμένα. ἃ δὲ καὶ ὥς ἐδύνατο αὐτῶν κεχωρίσθαι, κατὰ μέρη τέτακται. Φαρνάκης δ' ἐπολιόρκει Φαναγορέας καὶ τὰ περίοικα τοῦ Βοσπόρου, μέχρι τῶν Φαναγορέων, διὰ λιμὸν ἐς μάχην προελθόντων, ἐκράτει τῇ μάχῃ καὶ βλάβας οὐδέν, ἀλλὰ φίλους ποιησάμενος καὶ λαβῶν ὄμηρα ἀνεχώρει.

Mith 591 μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Σινώπην εἶλε καὶ Ἀμισὸν ἐνθυμιζόμενος καὶ Καλουϊσίῳ στρατηγοῦντι ἐπολέμησεν, ᾧ χρόνῳ Πομπήιος καὶ Καῖσαρ ἐς ἀλλήλους ἦσαν, ἕως αὐτὸν Ἀσανδρος, ἐχθρὸς ἴδιος, Ῥωμαίων οὐ σχολαζόντων, ἐξήλασε τῆς Ἀσίας.

Mith 592 ἐπολέμησε δὲ καὶ αὐτῷ Καῖσαρι καθελόντι Πομπήιον, ἐπανιόντι ἀπ' Αἰγύπτου, περὶ τὸ Σκότιον ὄρος, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ῥωμαίων τῶν ἀμφὶ Τριάριον ἐκεκρατήκει· καὶ ἡττηθεὶς ἔφευγε σὺν χιλίοις ἵππεῦσιν ἐς Σινώπην.

Mith 593

Καίσαρος δ' αὐτὸν ὑπ' ἀσχολίας οὐ διώξαντος, ἀλλ' ἐπιπέμψαντος αὐτῷ Δομίτιον, παραδούς τὴν Σινώπην Δομιτίῳ ὑπόσπονδος ἀφείθη μετὰ τῶν ἱππέων.

Mith 594 καὶ τοὺς ἵππους ἔκτεινε πολλὰ δυσχεραίνοντων τῶν ἱππέων, ναυσὶ δ' ἐπιβάς ἐς τὸν Πόντον ἔφυγε καὶ Σκυθῶν τινὰς καὶ Σαυροματῶν συναγαγὼν Θεοδοσίαν καὶ Παντικάπαιον κατέλαβεν.

Mith 595 ἐπιθεμένου δ' αὖθις αὐτῷ κατὰ τὸ ἔχθος Ἀσάνδρου οἱ μὲν ἱππεῖς ἀπορίᾳ τε ἵππων καὶ ἀμαθίᾳ πεζομαχίας ἐνικῶντο, αὐτὸς δὲ ὁ Φαρνάκης μόνος ἡγωνίζετο καλῶς, μέχρι κατατρωθεὶς ἀπέθανε, πεντηκοντούτης ὢν καὶ βασιλεὺς Βοσπόρου πεντεκαίδεκα ἔτεσιν. ὧδε μὲν δὴ καὶ Φαρνάκης ἐξέπεσε τῆς ἀρχῆς, καὶ αὐτοῦ τὴν βασιλείαν Γάιος μὲν Καῖσαρ ἔδωκε Μιθριδάτῃ τῷ Περγαμηνῷ, συμμαχήσαντί οἱ προθύμως ἐν Αἰγύπτῳ· νῦν δ' εὐσὶν οἰκεῖοι, Πόντου δὲ καὶ Βιθυνίας πέμπεται τις ἀπὸ τῆς βουλῆς στρατηγὸς ἐτήσιος. <sup>[5]</sup>

Mith 597 τὰ δ' ἑτέροις ὑπὸ τοῦ Πομπηίου δεδομένα ὁ μὲν Γάιος ἐπιμεψάμενος τοῖς ἔχουσιν, ὅτι Πομπηίῳ κατ' αὐτοῦ συνεμάχουν, ὅμως ἐφύλαξε πλὴν τῆς ἐν Κομάνοις ἱερωσύνης, ἣν ἐς Λυκομήδην μετήνεγκεν ἀπὸ Ἀρχελάου· πάντα δὲ οὐ πολὺ ὕστερον, καὶ τότε καὶ ὅσα Γάιος Καῖσαρ ἢ Μάρκος Ἀντώνιος ἔχειν ἑτέροις ἐδεδώκεσαν, ἐς στρατηγίας Ῥωμαίων περιῆλθεν ἀπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος, ἐλόντος Αἰγυπτον, ὀλίγης ἔτι Ῥωμαίων προφάσεως ἐς ἐκάστους δεδομένων.

Mith 599 ὅθεν αὐτοῖς τῆς ἡγεμονίας ἐπὶ τῷδε τῷ Μιθριδατείῳ πολέμῳ προελθούσης ἕς τε τὸν Πόντον τὸν Εὐξείνιον καὶ ἐπὶ ψάμμον τὴν πρὸ Αἰγύπτου καὶ ἐς ποταμὸν Εὐφράτην ἀπὸ Ἰβήρων τῶν παρὰ στήλαις Ἡρακλείοις εἰκότως ἢ τε νίκη μεγάλη καὶ ὁ στρατηγὴς Πομπήιος Μέγας ἐκλήθη. <sup>[5]</sup>

Mith 600 ἔχουσι δ' αὐτοῖς καὶ Λιβύην, ὅση μέχρι Κυρήνης (Κυρήνην γὰρ αὐτὴν Ἀπίων βασιλεὺς τοῦ Λαγιδῶν γένους νόθος ἐν διαθήκαις ἀπέλιπεν), Αἴγυπτος ἐς περίοδον τῆς ἐντὸς θαλάσσης ἔτι ἔλειπεν.